

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019
om 15.00 uur

Aanwezig

Voorzitter

De heer M.J. Bezuijen

Raadsleden:

Mevrouw M. Alberts

Mevrouw F. van Amerongen

De heer E.G.T. Braam

De heer A. van den Berg

De heer D.R. Cupedo

De heer C.P.I.M. Dolmans

De heer M.J. van Enk

De heer M.A.J. Ezinga

Mevrouw P.G. Kames

De heer J. Karremans

Mevrouw C.J. Kistemaker

Mevrouw A. Koegler-Böhm

Mevrouw M.E. Koopman

Mevrouw H.L. van der Kooij

De heer A.P. Kooy

De heer G. Kruger

De heer M. El Majjaoui

Mevrouw R.F. de Man

De heer R.A.J. van der Meij

Mevrouw C.J.T. de Mooij

Mevrouw W.A.A.M. van Nunen

De heer U.H. Oelen

De heer J.C. Paredes Sanchez

Vervolg aanwezig:

Mevrouw M. Pelzer

Mevrouw J. Schröter-Haas

De heer C.G. Sleddering

De heer Q.L.A. Veerman

De heer R.J. de Vries

De heer M.V. Weterings

De heer M. Wit

Mevrouw E. Woudstra

Portefeuillehouders

Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen

Wethouder, mevrouw J.N. Besteman-De Vries

Wethouder, de heer J. Keus

Wethouder, de heer B.D. Lugthart

Wethouder, de heer A. van de Laar

Griffier

J.A. Massaar, bpa

Notulist

J.C.M. Faaij-Nulle

Afwezig:

-

Betreft

Verslag gemeenteraadsvergadering

Datum

November2019

**(het live-verslag van deze vergadering is te zien en te
beluisteren op onze site www.rijswijk.nl onder Raad live)**

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

Er is geen bericht van verhindering ontvangen. De heren Oelen, El Majjaoui en Ezinga en mevrouw Schröter-Haas zijn verlaat.

*ALS STEMMINGSNUMMER WORDT GETROKKEN HET NUMMER 21,
MEVROUW VAN NUNEN (PvdA). BIJ EEN EVENTUELE MONDELINGE
STEMMING ZAL BIJ DIT NUMMER WORDEN BEGONNEN.*

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

*TOT LEDEN VAN HET STEMBUREAU WORDEN BENOEMD DE HEER
OELEN (VOORZITTER), MEVROUW PELZER EN DE HEER CUPEDO.*

2. **Spreekrecht burgers**

De heer Van Overbeek spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter, beste mede-Rijswijkers, thuis of hier in de raadszaal, wie zou niet wensen een keer als organisator, regisseur en discussieleider te mogen functioneren voor enkele vaste jaarlijkse evenementen van politiek en bestuurlijk Rijswijk? Als mij die functies zouden worden toebedeeld, dan weet ik dat waarschijnlijk alle raadsleden mijn plannen bij voorbaat afwijzend tegemoet zouden treden, want zij weten zeker: ik zou de monotonie doorbreken en veranderingen doorvoeren. En verandering roept angst op. Ik zou dit echter doen met één duidelijke geruststellende zekerheid naar de raadsleden toe: ik zou niet tornen aan de besluitvormingsbevoegdheid van de raad. Periodieke verkiezingen zijn er om het handelen van de gekozen vertegenwoordigers te beoordelen op basis van criteria als karakter, kwaliteit, bevoegenheid, visie, communicatievaardigheid, vernieuwingsgezindheid, openheid en politieke moed.

De inwoners van Rijswijk moeten dergelijke criteria, indien deze aanwezig zijn, dan wel kunnen beoordelen. Dan kan niet volstaan worden met cryptisch geformuleerde verkiezingsbeloften, nutteloze twitterberichten of met de krenten uit de begrotingscommentaren. De inwoners moeten met u in discussie kunnen gaan.

Voorzitter, politiek en bestuurlijk terugkerende evenementen vinden in de regel plaats volgens een patroon dat de inwoners volstrekt in de marge houdt, eigenlijk een soort toneelspel-op-afstand, terwijl juist inhoudelijke interactieve communicatie in de samenleving meer en meer aan invloed en terrein wint. Om die interactiviteit in de communicatie tussen bestuur, politiek en de Rijswijkse gemeenschap een extra dimensie te geven zou ik ten minste twee evenementen wezenlijk anders gaan vormgeven. Op hoofdlijnen betreft dit de volgende.

Allereerst zou ik de jaarlijkse begrotingsbespreking anders gaan inrichten en ombuigen tot een begrotingsdiscussie. Deze zou dan niet langer in de raadszaal moeten plaatsvinden. Ik zou als plaats van handeling kiezen voor de schouwburg, met op het toneel de raadsleden als 31 artiesten en met in de zaal de op een open uitnodiging toegestroomde inwoners van Rijswijk. Natuurlijk, de 31 artiesten opereren in tien bedrijven; we hebben immers tien fracties, waarbij de hoofdartiest van elke fractie als inleiding op een discussie zijn geprepareerde tekst mag uitspreken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Na deze tien acts zullen vanuit de zaal zonder twijfel vele vragen op de 31 artiesten afgevuurd worden, vragen die in het huidige begrotingscircus buiten beeld blijven. Vragen die ongetwijfeld discussie oproepen en daar gaat het in de politiek toch om: om het kennismaken en uitwisselen van ideeën, van wensen, van verwachtingen, van eisen, van argumenten, van prioriteitstellingen. Over verantwoording afleggen. Dit alles zal in zo'n nieuwe opzet veel meer boven komen drijven en zal de 31 artiesten meer direct in de leefwereld van de inwoners plaatsen.

Een tweede verandering zou ik tot stand brengen in de opzet van de nieuwjaarsbijeenkomst. Ook dit evenement zou naar een inhoudelijk interactief niveau moeten worden getild en toekomstgericht moeten worden. Daartoe zou ik als plaats van handeling de raadszaal kiezen, met 31 inwoners van Rijswijk op de stoelen van de raadsleden. Inwoners die, omdat de belangstelling heel groot zal zijn, op basis van loting de gelegenheid krijgen in discussie te gaan met het college. Op de publieke tribune kunnen de raadsleden en geïnteresseerde inwoners dan de discussie volgen. De wereld op z'n kop zult u denken bij het aanhoren van deze twee suggesties. Misschien, maar de schellen zullen de 31 artiesten van de ogen vallen. Is dit wat Rijswijk wil? Is dit wat de inwoners bezighoudt? Staan wij zo ver af van de werkelijkheid? Veel gekozen vertegenwoordigers zullen misschien zelfs met een onbestemd gevoel de Schouwburgzaal respectievelijk de raadszaal verlaten. Wel veel wijzer, maar niet geneigd tot verandering. Hun ivoren toren moet gevrijwaard blijven van inmenging door inwoners van Rijswijk en daarmee houdt de raad zelf de situatie in stand die Commissaris der Koning Jaap Smit recentelijk als volgt omschreef: "Ik heb van de week eens naar een gemeenteraadsvergadering gekeken. Daar word ik als toeschouwer niet blij van, moet ik zeggen. Dat is geen gezicht". Voorzitter, laat het begrotingscircus maar starten met de optredens van de artiesten. De inwoners van Rijswijk zullen zeker uitkijken naar een potentiële leeuwentemmer tussen die artiesten. Dank u wel.

De heer Weterings (Onafhankelijk Rijswijk) wijst de heer Van Overbeek op de mogelijkheid om zich aan te sluiten bij een politieke partij. Dat is wellicht de beste manier om zijn idealen te verwezenlijken.

De heer Van Overbeek geeft aan dat hij al lid is van een politieke partij. Hij vindt dat het aan jongere mensen is om zitting te nemen in de raad, maar gebruikt wel graag zijn inspraakrecht om suggesties aan te dragen.

3. Vaststelling van de agenda

DE AGENDA WORDT ONGEWIJZIGD VASTGESTELD.

4. - Raadsvoorstel Tweede halfjaarrapportage 2019

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

- Raadsvoorstel begrotingswijziging nr. 2 enwijziging investeringskredieten
- Raadsvoorstel Begroting 2020

De voorzitter geeft het woord aan de heer Kruger van de fractie Beter voor Rijswijk.

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) spreekt de volgende tekst uit: Voorzitter. Het vorige college probeerde vorig jaar op een bijzonder opportunistische wijze kenbaar te maken dat het allemaal wel goed ging in Rijswijk. Zelfs tijdens de coalitiebesprekingen eerder dit jaar, dus na de val van het vorige college, moesten partijen die werkten aan een nieuw college vanuit de ambtelijke organisatie vernemen dat het financieel allemaal best dichtgetimmerd was en wij ons geen zorgen hoefden te maken. Naderhand was er de nodige verbazing bij Beter voor Rijswijk en vele andere partijen toen bleek dat er een gigantisch miljoenentekort was ontstaan. Speelde het vorige college dan voor Sinterklaas en heeft het met de losse pols geld uitgegeven? Dat zeker niet. De tekorten zijn ontstaan door externe factoren, zoals de tegenvallers in RijswijkBuiten en op het sociaal domein: de jeugdzorg bleek verantwoordelijk te zijn voor gigantische tekorten. Beter voor Rijswijk verwacht dan ook dat de door de raad vertegenwoordigde landelijke partijen er alles aan gaan doen bij hun partijen in de Tweede Kamer om meer geld naar de gemeenten te laten vloeien om de kosten te dekken. Het blijft bizar dat de overheid taken over de schutting van de gemeenten gooit zonder daar de bijbehorende middelen voor te geven. Het doet Beter voor Rijswijk goed dat het college erin is geslaagd om vandaag een sluitende begroting voor te leggen aan de raad. Een begroting zonder een kaalslag op sociaal-cultureel terrein. Beter voor Rijswijk heeft al jaren kenbaar gemaakt dat de verouderde subsidieregeling moet worden aangepast. Het is mede aan dit college te danken dat er uiteindelijk aan gewerkt is en er een nieuwe verordening is gekomen. Die is overzichtelijker en veel transparanter geworden. Het automatisme van willekeurig met geld strooien aan de hand van subsidies is van de baan. Vorig jaar uitte Beter voor Rijswijk kritiek over het klakkeloos verlenen van een subsidie aan een inmiddels opgeheven museum in Gouda. Beter voor Rijswijk heeft tot tevredenheid kunnen vaststellen dat wethouder Besteman deze subsidie geschrapt heeft. De periode waarin jaarlijks automatisch subsidies werden verleend, ligt dus achter ons. Beter voor Rijswijk heeft ook al jaren gepleit voor een betere regeling voor het ophalen van grofvuil. Rijswijk ziet er vaak verloederd uit omdat iedereen maar bijplaatst wanneer er grofvuil opgehaald moet worden. Ook op dat punt is het mogelijk gebleken om afspraken te maken over het binnen een acceptabele termijn ophalen. Hulde daarvoor.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Veel Rijswijkers ergeren zich nog steeds aan het matige onderhoud van het groen, niet alleen in de wijken maar ook in de parken. Rijswijk is een stedelijk gebied met veel groen in de stadsparken. Dat hoeft echt niet vergeleken te worden met de wilde, groene gebieden van de Veluwe. Er zijn grote plannen voor de herinrichting van het Wilhelminapark, maar zoals we weten, klotst het geld momenteel niet tegen de plinten. Vraag aan het college is daarom: kan het college dit beperken tot goed onderhoud en wachten met de herinrichting? Daarmee kunnen we tijdelijk geld in de knip houden tot er meer duidelijkheid is over de visie op het Wilhelminapark. Dat hebben we hard nodig.

Beter voor Rijswijk is benieuwd naar het soort horeca dat we kunnen verwachten in het park. Zodra daar meer over bekend is, worden we daar graag over geïnformeerd.

Ondanks de vele klachten wordt onze gemeente nog steeds geplaagd door de overlast van berenklauwen. Het lijkt een goed idee dat schapen het opruimwerk doen. Dat lijkt mooi. Ik hoor burgers echter ook vragen: komt er dan ook een opruimplicht voor de uitwerpselen van schapen, zoals die ook geldt voor honden? De uitwerpselen bevatten namelijk zadjes waardoor weer nieuwe berenklauwen ontstaan. Dat is het kind met het badwater weggooien. De vraag aan het college is daarom: kunt u de effecten van het uitzetten van schapen laten onderzoeken?

Het is goed dat het college extra geld uittrekt voor groen onderhoud. Beter voor Rijswijk vraagt hier extra aandacht voor want het blijft zorgwekkend. Het winkelcentrum "the wall of the Netherlands" nadert binnenkort zijn voltooiing. Het geslonken winkelcentrum De Bogaard in Rijswijk zal hier ongetwijfeld de gevolgen van gaan ondervinden. Beter voor Rijswijk maakt zich zorgen over een verdere leegloop van het winkelbestand. Er is nog wel hoop, want op 26 november krijgt de raad een presentatie van het masterplan In de Bogaard. Er worden grote plannen ontwikkeld om een gedeelte van het winkelcentrum te slopen en te vervangen door woningen, waar Rijswijk een grote behoefte aan heeft. Beter voor Rijswijk hoopt dat er spoedig een einde komt aan de onzekerheid met betrekking tot het paniekvoetbal in bouwprojecten vanwege de CO₂-uitstoot. Het lijkt erop dat er weer vergunningen worden afgegeven als de maximumsnelheid wordt verlaagd naar 100 km/u op de snelwegen. Dat zal ongetwijfeld de VVD aanspreken. Wellicht wordt daarna de maximumsnelheid nog verder teruggebracht, misschien wel naar 60 km/u. Het zijn bizarre regels, uniek in Europa. Extra woningen heeft Rijswijk evenwel dringend nodig. Tijdens een raadsbijeenkomst van 5 november werd door een deskundige aangevoerd dat meer woningen in Rijswijk tot meer bestedingen zouden kunnen leiden, bijvoorbeeld in De Bogaard. Dat is goed nieuws.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Beter voor Rijswijk maakt zich zorgen over de beroerde situatie rondom het HBG-gebouw. Het roept depressieve gevoelens op als je ziet hoe de verloedering is doorgeslagen. Ook is volstrekt onduidelijk wanneer het oude wordt gesloopt en wanneer men daadwerkelijk begint met de bouw van de woontorens. Het waren er oorspronkelijk vijf, nu nog vier. Beter voor Rijswijk is ook bijzonder geïnteresseerd hoe het college het parkeren voor de toekomstige bewoners gaat regelen. Voor elke woning geldt een bepaalde parkeernorm. Het loslaten van die parkeernorm maakt de huizen moeilijker te verkopen. We hopen bij de presentatie van het masterplan ook meer te vernemen over de status van het verleggen van de Beatrixlaan. Hoe denkt de gemeente dit te financieren nu de aanvraag om financiële middelen door de provincie is afgewezen omdat dit project niet voldoet aan de voorwaarden?

Het college gaat voor bijna 3 miljoen het Bogaardplein oplappen, met bomen, waterpartijen en kunstwerken. Is het college bereid de uitvoering op te schorten totdat de projectontwikkelaars aantoonbaar werk maken van de bouwontwikkelingen in De Bogaard? Het opknappen van de omgeving kan dan deel uitmaken van de inrichting van het hele gebied. Dat moet dan passen in de nieuwe visie voor De Bogaard. Daarmee houden we de geormerkte 2,9 miljoen voorlopig nog even in de knip. De gemeente heeft niet lang geleden flink betaald aan de herinrichting van de terrassen op het Bogaardplein. Het zou toch pure kapitaalvernietiging zijn als de gemeente rücksichtslos doorgaat met het oplappen het Bogaardplein. We kijken met belangstelling uit naar de presentatie van het masterplan. Afhankelijk van het antwoord overweegt Beter voor Rijswijk in de tweede termijn met een motie te komen.

De raad heeft eerder een motie aangenomen om het hele gedoe rondom het betaald parkeren te vereenvoudigen. In het forum bleek wederom dat we nog ver weg zijn van een door de hele raad gedragen regeling. De vorige regeling kwam tot stand onder de vorige wethouder, maar kreeg ook niet het vertrouwen van de gehele raad. Het resultaat hebben we gemerkt: een rommelige, onduidelijke regeling met heel veel parkeerzones, tarieven en tijden. Nog steeds is er parkeeroverlast, vooral in Te Werve en gebieden en locaties die tegen de Haagse wijken aanliggen. Daar zou echt een strikt parkeerregime moeten worden ingevoerd. Dit jaar nog worden de voorstellen opnieuw met de raad besproken. We hopen dat dit tegemoetkomt aan de wensen van vele Rijswijkers. Beter voor Rijswijk zal pleiten voor het invoeren van een parkeerregime in de wijk Te Werve want daar begint de situatie echt onleefbaar te worden. Ook vragen we aandacht voor de bouw van de door Beter voor Rijswijk zo gewenste parkeergarage onder de stadhuisvijver. Daar kunnen veel auto's worden geparkeerd, zowel door mensen uit de wijk als toekomstige bezoekers van het Huis van de Stad, de bibliotheek en de Rijswijkse Schouwburg. Wat let het college om dat te ontwikkelen?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wij pleiten verder voor een parkeervergunning die geldig is voor de hele stad. Je kunt je auto maar op één plek tegelijk parkeren, dus waarom zou je een meter moeten vullen als je al betaald hebt voor een parkeervergunning?

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Alberts van de fractie van GroenLinks.

Mevrouw Alberts (GroenLinks) spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter. Het afgelopen jaar was het lastigste jaar dat ik tot nu toe heb meegemaakt in de politiek. "Vertrouwen en verbinden", de naam van ons verkiezingsprogramma, datwaars we als GroenLinks voor staan, werd al aan het begin onmogelijk gemaakt. Een handtekening onder een akkoord bleek niets waard, een verkiezingsbelofte werd gebroken en op een bijzondere, weinig transparante wijze kwam een nieuw college tot stand.

Ondanks een extra wethouder is de leegte in dit college groot en hoorbaar. Wat wil dit college nou eigenlijk met Rijswijk in de komende jaren? Waar staat dit college voor, behalve het multi-interpretabele begrip "de basis op orde"? Een collegewerkprogramma zou daar misschien antwoord op kunnen geven, maar hoewel er wel naar verwezen wordt in de voorliggende begroting, is die er niet gekomen. "Toon visie en ambitie. Op alle terreinen. Want juist dat maakt op lange termijn weerbaar.", zo gaven we aan tijdens het Kaderdebat. We hopen dat dit nog gaat komen, want we zien het op meerdere fronten helaas onvoldoende terug.

Uit het afgelopen week verschenen rapport van het Europees Milieuagentschap blijkt dat Nederland ver achterloopt als het gaat om klimaatdoelen. In geen enkel ander land in Europa is het aandeel hernieuwbare energie zo klein en de kloof tussen dat aandeel en de doelen zo groot. Het eerder dit jaar gesloten Klimaatakkoord is niet genoeg om het kabinetsdoel van 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 te halen. Dat blijkt uit een nieuwe doorrekening van het Planbureau voor de Leefomgeving. Nederland loopt achter en binnen Nederland sjokt Rijswijk ook nog eens achteraan. Voordat we het weten, is de toekomst het kind van de rekening.

Investeringsen zijn nodig en de tijd begint te dringen. Het college schuift de energietransitie echter voor zich uit en snoept iedere keer weer wat van het budget af. De eerste stap die gezet moet worden, is de energievisie en zelfs die laat nog op zich wachten. We vrezen dat Rijswijk hopeloos achterop raakt en niet op tijd klaar is binnen de door het Rijk opgelegde termijnen. Spreek uit wat de ambities zijn en ga in verbinding met belanghebbenden, inwoners en organisaties aan de slag. Inwoners vragen om oplossingen en willen weten waar ze aan toe zijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Om onze gemeente toekomstbestendig te maken, zullen we onder andere moeten investeren in verduurzaming van de Rijswijkse energievoorziening. Dat betekent meer energie uit zon en wind en andere hernieuwbare bronnen halen en vooral minder energieverbruiken. Een groot deel van het gemeentelijk elektriciteitsverbruik is toe te schrijven aan openbare verlichting. Door slim en gericht te verlichten, kunnen we daarom veel energie en geld besparen. Durf te investeren, in Rijswijk, in de stad, in de mensen, in de samenleving, in dat wat van waarde is. Met slimme duurzame investeringen aan de voorkant is een veel bescheidener bedrag gemoeid dan als het eenmaal misgaat. Dat geldt voor stad en dat geldt voor samenleving. Toon visie en ambitie; zeker binnen het sociaal domein.

Bijna alle gemeenten in Nederland zijn in de ban van de kosten van de jeugdhulp. In Rijswijk is dat niet anders. Als je het jeugdbeleid alleen vanuit meer grip en minder kosten benadert, dan doe je onze jeugd tekort. Laten we het weer gaan hebben over waar het echt om draait; namelijk dat kinderen en jongeren gelukkig en veilig kunnen opgroeien en de hulp krijgen die ze daarbij nodig hebben. Krachttaal over de verantwoordelijkheid bij de ouders leggen of zeggen dat vroeger alles beter was, werkt daarbij averechts. Wil je echt investeren in een gelukkige en veilige jeugd, dan ligt de basis in de samenleving; een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin de jeugd zich beweegt. Door ouders te ondersteunen, vrijwilligers te versterken en te zorgen voor goed en passend onderwijs, zorg je als gemeente voor verbinding en kun je voorkomen dat er meer specialistische hulpverlening nodig is. Volgens een oud Afrikaans gezegde: "It takes a village to raise a child".

Voor jong en oud leeft het prettiger in een samenleving waarin we de vrijheid hebben om onszelf te zijn en die vrijheid een ander ook gunnen. Een open Rijswijk, waar iedereen erbij hoort en mee kan doen. En zijn of haar mening mag geven; ook als die mening misschien niet de jouwe is. Vechten voor eigen vrijheden en verworvenheden is gemakkelijk. Maar opkomen voor de rechten van anderen, ook wanneer ze niet jouw levensovertuiging delen, is de essentie van een vrije, inclusieve samenleving. Dat vraagt om een open blik en de realisatie dat iedereen ertoe doet. Neem daarom alle mogelijke uitsluitingsgronden mee in het op te stellen inclusief beleid en betrek verschillende groepen inwoners hierbij. Toon meer ambitie dan alleen de vanuit het VN-verdrag opgelegde eis dat mensen met een fysieke beperking mee kunnen doen. En bied mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld een veilige plek, ook na 2021.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Een rijke samenleving is een samenleving waarin mensen zich verbonden voelen; een gemeente met een hoge sociale cohesie. De inrichting van de openbare ruimte speelt daarbij een grote rol en draagt bij aan inclusiviteit. Maak dat een straat in een buurt of wijk niet alleen gericht is op het zo snel mogelijk van A naar B komen, maar pas verbinding en mogelijkheden om elkaar te ontmoeten toe, om zo desociale samenhang te vergroten. Zorg ervoor dat de openbare ruimte uitnodigt tot lopen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Neem daarnaast bij herinrichting telkens de effecten op zaken als gezondheid, luchtkwaliteit, groen, de opbouw van de wijken en onze woonomgeving, nu en in de toekomst mee. Houd daarbij oog voor mensen die niet zulke diepe zakken hebben; zorg ervoor dat er te allen tijde voldoende mogelijkheden zijn voor mensen met een kleine portemonnee om in onze gemeente te wonen.

De groei van het inwoneraantal die Rijswijk doormaakt, vraagt om een andere blikop het ruimtegebruik. Om nieuwe vormen van deelmobiliteit. Dat we slim omgaan met de schaarse ruimte die we hebben. Voor mens, dier en natuur. Zorg voor groene verbindingen, zodat de groene gebieden te voet, per fiets of al varend beter te bereiken zijn. Verbind het groen binnen en buiten Rijswijk en zorg voor een robuust ecosysteem, om in het wild levende dieren en planten te beschermen en de biodiversiteit te versterken. Verbind de verschillende leefgebieden waar we in onzegemeente mee te maken hebben.

Voorzitter. Als ik mensen buiten deze raadszaal spreek, merk ik hoe ze verbonden zijn met onze gemeente. Betrek hen bij het op te stellen beleid; luister naar ze en geef ze ruimte, bijvoorbeeld bij het opstellen van een volgende begroting. Maak volop gebruik van de mogelijkheden die de in te voeren omgevingswet biedt om inwoners participatie te laten omarmen en de gemeente te ontdekken als faciliterende en meedenkende partij. Er is veel expertise en kennis en er zijn veel verfrissende ideeën in de samenleving, waar we nu geen of te weinig gebruik van maken. Inwoners zijn dikwijls veel verder dan waar we hier in de raad mee bezig zijn.

Want teruggaan in de tijd, zoals een aantal partijen lijken te willen, kunnen we niet. De enige mogelijkheid die we hebben, is vooruitgaan, waarbij we wel kunnen leren van het verleden. Dat betekent niet dat als er ooit iets fout is gegaan, we het dan helemaal niet meer moeten doen. Juist door je nek uit te steken, kan iets ontwikkelen beter worden. Zie dat als een uitdaging en als een mooie kans om visie en ambitie te tonen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Voorzitter. De frustratie is hoog binnen de fractie. En dan hebben we het niet alleen over de inhoudelijke keuzes die worden gemaakt en dat we zien dat veel van wat vorig jaar is ingezet, wordt teruggedraaid. Maar vooral omdat we als raad zo slecht geïnformeerd en niet serieus genomen worden. Dat we eerst het ene te horen krijgen en even later het andere. Dat is schering en inslag; met name op samenleving. Antwoorden komen niet, niet compleet, tegenstrijdig, te laat of met een sneer (de vraag zou slecht zijn), of worden afgeschoven op de raad. College, wethouders en burgemeester, neem uw verantwoordelijkheid als bestuurders van deze gemeente. Die verantwoordelijkheid mag en kunt u niet elders neerleggen. De raad stelt als volksvertegenwoordiging slechts de kaders en controleert u. Daarom bent u gebaat bij een goed geïnformeerde raad.

Dat is wederom onvoldoende gelukt bij het opstellen van de voorliggende begroting. Basale informatie, zoals de inmiddels ontvangen toelichting op de dekkingsvoorstellen, ontbrak. Ondanks de harde toezegging die gedaan is in de fora hebben we de bedragen bij de dekkingsvoorstellen waar niet voor gekozen is nog niet ontvangen. Aan het vele knip-en-plakwerk is af te leiden dat er te weinig regie is vanuit de bestuurders, die politiek eindverantwoordelijk zijn. Tegenstrijdigheden komen veelvuldig voor in deze begroting, zoals:

- kansen willen benutten om de biodiversiteit te versterken, maar vervolgens wel het gehele budget ervoor wegbezuinigen;
- aangeven dat duurzaamheid een belangrijk onderdeel van de nieuw te ontwikkelen economische strategie is, maar toch het budget voor "duurzame bedrijventerreinen" schrappen;
- melden dat de aandacht verschuift naar de "echte" uitvoering van de duurzaamheidsambities, terwijl het bij de energiedoelstelling alleen maar gaat over onderzoeken en verkennen.

Voorzitter. Dat brengt ons terug bij de vraag: wat wil dit college nou? We kijken uit naar de beantwoording in eerste termijn en hopen dat het college de schorsing beter benut dan bij het Kaderdebat het geval was.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Sleddering van de VVD.

De heer Sleddering (VVD) spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter. Allereerst de complimenten voor het lopen van een marathon, al blijft het een rare afwijking. Ik houd het bij een marathon in het debat. Dat kan ik nog net aan. Lopen doe ik niet zo best.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Voorzitter. Het gaat financieel niet zo goed met Rijswijk: een tekort over 2018 van 7,5 miljoen en over 2019 een verwacht tekort van 3 miljoen. Dat zijn toch enorme bedragen. Die worden afgeboekt van onze reserves, waardoor de ratio weerstandsvermogen gezakt is van 2,35 naar 1,49. Nu kan men natuurlijk allerlei oorzaken aanhalen om aan te geven dat Rijswijk er allemaal niets aan kan doen: Het zijn gevolgen van het beleid van het Rijk (neem de Jeugdzorg), het zijn onverwachte tegenvallers door procedures bij de Raad van State (neem DSM) en natuurlijk, de VVD Rijswijk ontkent niet dat die externe oorzaken er zijn, maar het komt er dan op aan hoe je daarmee omgaat. Laat je dat lijdzaam gebeuren of doe je er iets aan om de schade te beperken. De fractie van de VVD is van mening dat het college iets te afwachtend de ellende over zich heen laat komen en niet hard genoeg durft in te grijpen. Zo dreigt 2019 eigenlijk een verloren jaar te worden.

Ook de interne organisatie in het financiële domein is niet op orde. In vorige jaren werd dat gebrek aan interne controle, alarmering en gebrekkige budgettering bedekt met meevallers en steeds hoger wordende uitkeringen van het Rijk. Het systeem trap op/trap af werkt nu niet meer in het voordeel van Rijswijk. Dan komt het aan op goede informatiesystemen en dashboards om tijdig aan te geven dat er iets uit de hand loopt. Een professioneel piepsysteem dus. En het komt aan op goed begroten en je daaraan houden: niet begroot is niet doen. Is een budget op in september dan geldt voor ons: op=op.

Deze twee punten zijn niet of nauwelijks aanwezig in Rijswijk. Door de halfjaarrapportage en de begroting heen kom je steeds de tekst tegen "was niet begroot", "stijging hoger dan verwacht" en "we kunnen er niks aan doen". Ter illustratie een zin over het armoedebeleid: "Bij het maken van deze tweede halfjaarrapportage blijken de uitgaven aan bewindvoering, individuele inkomenstoelagen, tegemoetkomingen voor de aanvullende ziektekostenverzekering en uitgaven voor kinderopvang voor sociaal medisch geïndiceerde personen verder te stijgen waardoor een extra tekort ontstaat van €390.000. Deze stijging van de uitgaven is in de begroting niet voorzien en kan niet worden opgevangen met kostenbesparend beleid." Dat is toch niet te geloven? Je kunt toch zeggen: ik kan het hier niet bezuinigen, maar ergens anders misschien wel? Administratief/organisatorisch moet er een hoop gebeuren om dit op te lossen. Laat ik het maar zeggen zoals het is: het gaat daarbij niet alleen om systemen, maar ook om cultuur, zeg maar gedrag. Bij ambtenaren, maar vooral ook bij de verantwoordelijke wethouders!

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

In dit soort krappe tijden kijken bestuurders veel liever naar het verhogen van de lasten van burgers en bedrijven. Dat is lekker makkelijk. Dit college verhoogt de ozb met het inflatiepercentage, maar laat dat principe los bij de verhoging van de afvalstoffenheffing. Het tarief gaat daar 15% omhoog. Het college noemt dat zelfs "een geleidelijke verhoging". Onvoorstelbaar. De VVD is het daar niet mee eens. Wij vinden dat de afvalstoffenheffing slechts verhoogd mag worden met het inflatiepercentage. De VVD zal hierover een motie indienen. Zo'n motie kost natuurlijk geld. Wij stellen voor dat de dekking daarvoor wordt gezocht in het sociaal domein, de veroorzaker van de financiële problemen. Wij laten het college vrij om binnen het sociaal domein dat geld te vinden, maar geven vast een suggestie. Schrap de deelname van Rijswijk aan de Ooievaarspas. Dit is een voorbeeld van het stapelen van regelingen bij een doelgroep. Ook enkele sportverenigingen hebben aangegeven dat zij van deze pas af willen. Het levert alvast €215.000 structureel op.

De kostenoverschrijding in het sociaal domein is een landelijk probleem, maar vraagt ook om lokale acties. De (interim)wethouder zet hier stappen in en probeert regie te krijgen, maar de vraag is hoe je iets kunt controleren als je zelf onvoldoende aan de knoppen kunt zitten. Uit het plan van aanpak voor de kostenoverschrijding bij de Jeugdhulp zijn een aantal actielijnen geformuleerd door het college. Die sluiten aan bij de ideeën van de VVD, maar zijn in essentie nog niet concreet genoeg. De gemeente Rijswijk zal een deel van de expertise op dit complexe vlak van Jeugdhulp meer aan de voorkant, bij de verwijzing, naar binnen moeten halen. Om het college te helpen heeft de VVD een aantal ideeën in een motie vevat. Ook voor de Wmo zien wij kansen om kosten te verlagen. Uit een bedrag van bijna 25 miljoen moet toch minstens een miljoentje te halen zijn?

Dit college wil graag werken volgens het principe "eerst de boel op orde", een voor de VVD bekende slogan. Fijn dat het college die heeft overgenomen, maar leeft het college er ook naar? De VVD heeft twijfels bij de juridische kwaliteit op het stadhuis en grote projecten als het Huis van de Stad en de sporthal. Is daarvoor het juiste projectmanagement aanwezig? Is het risicomangement op orde? Daar moet het echt mee beginnen. Daar begin je met de boel op orde brengen. Om het college een steuntje in de rug te geven, heeft de VVD een kader ontwikkeld om hier gestructureerd aan te werken en om het college te behoeden voor enthousiaste nieuwe plannen die wellicht lovenswaardig zijn, maar die niet bijdragen aan het project "de boel op orde". In de tweede termijn dient de VVD daarvoor een motie in.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Het kan niet onbesproken blijven: het Huis van de Stad. In financieel zonnige tijden heeft de VVD ingestemd met het plan voor het Huis van de Stad onder twee voorwaarden: een sluitende businesscase en goed risicomanagement. De financiële positie van Rijswijk is inmiddels sterk verslechterd en dat alleen zou al reden moeten zijn om te stoppen met dit prestigieuze emotieproject. Van onze twee voorwaarden is echter ook het risicomanagement niet op orde, zoals uit de cijfers en resultaten over 2018 en 2019 is gebleken. Dat is een tweede reden om te stoppen. Met betrekking tot de businesscase maakt de VVD Rijswijk zich ook ernstig zorgen. Er worden nu al heel veel extra, niet-begrote kosten gemaakt voor externe expertise en interne ambtelijke inzet. We hebben, ondanks ons verzoek, de aanbestedingsstukken niet in kunnen zien en weten dus niets over wat er met bouwers is afgesproken over risico's en tegenvallers. Daar komt bij dat we u op uw blauwe ogen moeten geloven dat de businesscase kloppend is. Het college wil met bouwers na de definitieve gunning praten over optimalisatievoorstellen. Ik zeg: kassa voor de aannemer. Het meest opvallende is echter dat het college de mogelijke opbrengst van de Eneco-aandelen gebruikt voor het Huis van de Stad, tenminste: als ik de stukken goed lees. Ik kom tot de conclusie dat zonder de opbrengsten van Eneco de businesscase niet sluitend is te krijgen. Dat geeft ons dus een derde reden om te stoppen met dit project. Overigens vindt de VVD het opvallen dat majeure beslissingen over besteding mogelijke opbrengst Eneco en het omzetten van de parkeerreserve naar een Mobiliteitstransitiepotje even slinks via de begroting worden genomen en niet via een apart raadsvoorstel. Ik hoor graag het standpunt van het college daarover.

Het college heeft werkelijk stappen gezet op het punt van de economische ontwikkeling, bijvoorbeeld in de Plaspoelpolder en De Bogaard. Complimenten voor wethouder Van der Laar die goed bezig is. Het zijn echter stappen die op papier staan. Er moet nu ook echt vaart worden gemaakt met de uitwerking. Het economisch tij zit mee, de ondernemers willen graag. Nu dus niet meer eindeloos met iedereen praten, maar gewoon doen. Waar blijven de plannen die handen en voeten moeten geven aan de uitwerking van de Plaspoelpolder? Waarom is er nog geen enkele beweging te zien in en rondom De Bogaard? Ook dit hoort bij boel op orde brengen: je ambities zichtbaar maken op straat.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Er is een grote behoefte aan woningen in de regio en die zal niet minder worden. Wat de VVD betreft zijn er twee voorwaarden verbonden aan het woonbeleid in Rijswijk: wees reëel en respecteer wat Rijswijk is. Bouw hoge torens waar dat past (Prinses Beatrixlaan), maar wees daar terughoudend mee in het oude gedeelte van de stad (Havenkwartier). Verder geldt dat we genoeg sociale woningbouw hebben in Rijswijk. Ga daar dus niet nog meer voor ontwikkelen. Laat de corporaties zich richten op het onderhoud, de renovatie en de energietransitie van hun huidige bezit. Laat wel door marktpartijen bouwen in het huursegment €800-€1100. Indien de markt dit segment niet kan of wil leveren, zorg er dan voor dat corporaties gebruik kunnen maken van de mogelijkheden in de Woonwet om dit niet-DAEB-segment toch te gaan ontwikkelen.

Het paradepaardje van de gemeente, de duurzaamste wijk van Nederland, RijswijkBuiten, heeft een mank been. En met kreupele raspaarden loopt het vrijwel nooit goed af. Daarom de volgende vragen. Kan de grondexploitatie sluitend blijven zonder al te veel in te boeten op het ontwerp en de ruimte in het oorspronkelijke plan? Is het niet beter om vanaf nu geen sociale woningbouw meer te plannen in deze wijk? Daarmee kan het verlies in de afgelopen periode worden goedge maakt. Trekt men er bij de verdere ontwikkeling van de wijk lering uit dat er nu al zoveel klachten zijn over de verkeersveiligheid en het tekort aan onderwijsplaatsen in de wijk?

We krijgen nog een discussie over het nieuwe parkeerregime. De VVD kijkt daarnaar uit. Bij de implementatie van die uitkomsten zal nog wel geld moeten worden uitgegeven. Geen probleem, want daar is de door automobilisten opgebrachte parkeerreserve voor bedoeld. Wellicht dat er ook nog geld in de parkeerreserve over blijft, maar er zal ook altijd geld moeten worden gereserveerd voor onderhoud en verbetering van het parkeerregime. De VVD wil hiervoor ten minste €250.000 van de parkeerreserve overeind houden. Het resterende geld van de parkeerreserve mag wat de VVD betreft niet gestoken worden in zaken die heel ver afstaan van het onderwerp Parkeren. Dus bijvoorbeeld geen advocaatkosten omdat u een proces voert met Q-Park.

De VVD heeft er echter geen moeite mee om als uitvloeisel van de Mobiliteitsvisie bijvoorbeeld een bewaakte fietsenstalling bij station Rijswijk te financieren. De VVD wijst het college echter wel op afspraken in het Klimaatakkoord waarin Rijk, NS en ProRail middelen toezeggen voor dit soort stallingen. Is het college hiervan op de hoogte en is de aanvraag al weg?

Ik sluit af met het aankondigen van een motie over Avalex. Verder moet mij nog een ding van het hart in verband met het onderwerp communicatie. Het college schrijft dat het veel energie steekt in communicatie, waarbij de doelen zijn:

- consequent zijn in communicatie;
- afspraken nakomen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Dat zijn geen doelen, maar normaal gedrag. In dit verband wil ik het college vragen om te stoppen met pagina's in Groot Rijswijk voor €43.000. De bezorgscore van dit huis-aan-huisblad ligt ver beneden de contractuele afspraak. De laatste weken zijn wij werkelijk overspoeld met bezorgklachten uit Oud Rijswijk. Het wordt dus tijd om te stoppen.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Koopman van de fractie van D66:

Mevrouw Koopman (D66) spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter. Rijswijk groeit. Volgens een prognose van het CBS hebben we in 2035 30% meer inwoners. Dan zijn we met meer dan 67.000 Rijswijkers! Stel je dat eens voor. In wat voor stad leven wij dan? Hoe gaan we dat doen met wonen, werken, vervoer en voorzieningen. Hoe benutten we de kansen om de stad duurzamer, comfortabeler, veiliger en leuker te maken? We beslissen nu over hoe onze stad er over 15 jaar uitziet. Eerst de basis op orde. Liever gisteren dan vandaag. Weg van de dagelijkse verontwaardiging over verlichting, vervuiling en verpaupering. We staan voor belangrijke keuzes voor overmorgen. Daar zou het vandaag echt over moeten gaan. In wat voor Rijswijk willen wij wonen? En wat gaan we daar nu voor doen? Op dit moment hebben we een tekort op onze begroting en kijken we hoe we dit kunnen dichten. Tijdig bijsturen en een financieel tekort voorkomen. Dat is de basis. We moeten het wel in verhouding zien in het totaal van de taken van de gemeente. Welke taken en wijze van uitvoering zijn belangrijk voor onze inwoners? Dan moet je kijken welk geld er binnenkomt en wat je ermee kunt doen. Dat is de basis. Dat hebben college, gemeentelijke organisatie en raad voor deze begroting nog niet kunnen doen. Dat is een gemiste kans. Wij hebben gevraagd om een concreet, gedurfd voorstel voor een stevig en toekomstbestendig personeelsbeleid. Om veranderingen te kunnen doorvoeren, hebben we goede mensen nodig. Dat is de basis. Wanneer kunnen wij daarover een voorstel verwachten?

Rijswijkers, jong en oud, nieuw of bestaand, inwoners van De Strijp, Cromvliet of de Muziekbuurt. Iedereen wil een gezellige, gezonde en groene stad. Een stad waar het prettig wonen, werken en "wijken" is. Waar iedereen gelijke kansen krijgt. Waar je kunt zijn wie je bent. Hoe krijgen we dat voor elkaar? Investeer in een groene en blauwe stad. Dat is mooi én noodzakelijk voor een prettige leefomgeving, een goed vestigingsklimaat, het tegengaan van hittestress en wateroverlast. Om onze kinderen veilig te laten spelen en om zelf buiten te kunnen zijn in mooi doe-groen.

Het verder ontwikkelen van het Wilhelminapark, de Landgoederenzone en het Bogaardplein is belangrijk. Bewoners en bedrijven helpen mee, door bijvoorbeeld hun tuin te vergroenen met operatie Steenbreek of door een afvalbak te adopteren. We zijn daarom benieuwd naar het nieuwe groenbeleid waarin dit terugkomt. Wanneer komt het nieuwe groen beleidsplan?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Het contact met de gemeente moet simpeler en duidelijker. Bij het klantcontactcentrum (persoonlijk, telefonisch of digitaal), en straks een goede ontvangst in het Huis van de Stad. De basis op orde voor onze inwoners en bedrijven. Kan de wethouder toezeggen dat hij hier bovenop blijft zitten? Blijf doorgaan komend jaar met aandacht voor fietsers: het aanleggen en opknappen van (vrij liggende) fietspaden, het fietsvriendelijke afstellen van de verkeerslichten en het vergroten van het aantal (bewaakte) stallingen. D66 Rijswijk ziet graag een brede inzet op andere en nieuwe mobiliteit. Kan de wethouder aangeven wat hij aan innovaties gaat doen vanuit de opbrengsten van de parkeergelden?

Zorg voor meer betaalbare woningen vooral voor gezinnen, ouderen die kleiner willen wonen en starters. Moderniseer en verduurzaam de sociale woningbouw, samen met de corporaties. Informeer inwoners goed over de plannen voor de energietransitie. Kan de wethouder meer vertellen over hoe hij dit gaat doen?

Herstructureer en vernieuw de Plaspoelpolder en het Havenkwartier. Met ruimte voor ondernemers met lef, zoals nu in De Loods of EAZ Wind, dat kleine, innovatieve windmolens bouwt en waar zowel ingenieurs als lassers werken.

Laat in Oud-Rijswijk de zonering vrij, zodat er meer vrijheid komt voor onze ondernemers. Dan wordt het oude centrum aantrekkelijker en bruisender.

Kan het college aangeven wanneer vrije zonering wordt ingevoerd?

Een betaalbaar huis, betaald werk en een gezond huishoudboekje lijken zo simpel, maar zijn voor sommige Rijswijkers moeilijk haalbaar. Minder mensen in de bijstand, waarbij werk moet lonen, ook als het parttime is. Denk bijvoorbeeld aan een werkbonus, zoals in Rotterdam. Zorg anders dat mensen meedoen door vrijwilligerswerk of een opleiding. Wanneer komt het participatieplan?

Kansen voor elke Rijswijker. Extra aandacht voor taal, voor ieder die dat nodig heeft. Zorg daarbij voor een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Extra aandacht voor toegankelijkheid; geef meer kansen vormensen met een fysieke beperking.

De tekorten in de jeugdzorg zijn groot. Er ligt een plan van aanpak om meer grip te krijgen op de kosten. D66 vindt het ook belangrijk dat we beter inzicht krijgen in waarom meer jongeren jeugdzorg nodig hebben. Hierdoor kunnen we gericht inzetten op preventie en vroegsignalering van onze Rijswijkse jongeren. D66 steunt dan ook de motie "Voorkomen is beter dan genezen." De wethouder ook?

Welzijn is belangrijk. Meer aandacht voor eenzaamheid, gezondheid en bewegen ondersteunen wij. Kan de wethouder toezeggen Trias en Welzijn Rijswijk te stimuleren om meer gebruik te maken van de landelijke regeling buurtsportcoaches voor activiteiten samen met inwoners?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De vrijheid om te zijn wie je bent staat onder druk. Het is belangrijk hier aandacht aan te blijven geven, niet alleen met Coming Out dag. Wij zijn dan ook positief over het regenboog/inclusiviteitsbeleid dat het college voorstelt. Kan de wethouder aangeven wat de gemeente concreet doet voor roze ouderen?

Als we niets doen, wordt onze stad steeds voller, viezer en verdorven. Als we niets doen blijft er overlast, onveiligheid en zwerfvuil. Als we niets doen, zakt Rijswijk weg in een diep moeras. Het Sudderdam uit de Stadsvisie. Een Sudderdam waarin mensen weinig verdienen, elkaar niet kennen of helpen en waar veel leegstand is. Het afvalputje van de regio. In dat Rijswijk wil niemand komen! Dat vraagt om actie en investeringen! Het is belangrijk om juist nu lef te tonen en keuzes te maken. Als we samen de schouders eronder zetten, dan wordt juist ons toekomstbeeld van een bruisend Rijswijk werkelijkheid. Stel het volgende eens voor. Het is druk in Oud-Rijswijk. Bezoekers flaneren door het pittoreske centrum en komen af op de ambachtelijke winkels, de gezellige terrassen en het toonaangevende museum. Horecaondernemers hebben de vrijheid om te ondernemen en te innoveren.

Inwoners komen graag in onze prachtige parken. Het Wilhelminapark als longen van de stad, waar je kunt wandelen, rennen, spelen en rust kunt vinden om bijen en vlinders te zien vliegen. De opknopbeurt van de Landgoederenzone werkt goed uit: waar ooit tennisvelden met onkruid lagen, ligt nu een stadspark van allure met vogels, egels en insecten. De buurt rondom het Bogaardplein is verworden tot een levendig stadscentrum waar mensen elkaar ontmoeten op mooie terrassen, groene pleinen en gezellige horeca. Een echte groene leefstad.

Dat, dat is mijn Rijswijk: een stad die bruist, een dorp waar men elkaar kent. Een stad van ons allemaal!

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Pelzer van de fractie van Wij. Rijswijk.

Mevrouw Pelzer (Wij. Rijswijk) spreekt de volgende tekst uit:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Voorzitter. Reeds vorig jaar sprak ik vanaf deze plek over vernieuwing. Tijdens het Kaderdebat bleek dat er een tekort was in de Jaarrekening over 2018 en later kwamen daar de tekorten bij die we nu ook zien voor 2019 en 2020. Aan de ene kant past het dan niet om in deze begrotingsbehandeling allerlei wensen op tafel te leggen, hoewel dat verleidelijk is wanneer er keuzes gemaakt worden die niet de onze zijn. Aan de andere kant moeten we lessen trekken uit het bedrijfsleven, waar de meest succesvolle bedrijven degene zijn die ook in tijden van krimp en crisis blijven inzetten op innovatie en daar geld voor blijven reserveren. Gezien de roep van het merendeel van deze raad om de bezuiniging op innovatie in het sociaal domein eenmalig te laten zijn en toch weer zo snel mogelijk op te pakken, meen ik bijval te herkennen in de oproep tot vernieuwing, ook in deze tijden van noodgedwongen bezuinigingen.

Ik constateer dat we als college en raad wel willen vernieuwen, maar dat het desondanks niet lijkt te lukken. We zitten vast in oude karrensporen en oud denken. We doen een paar stapjes naar voren, maar vallen daarna ook hard terug. We zetten wat nieuwe dingen in die vervolgens door de tekorten weer on hold gezet worden. Bezuinigingen gaan met de kaasschaafmethodiek. Dat is voor de korte klap begrijpelijk, maar niet aan te bevelen voor de lange termijn. Beleid start bij de huidige status-quo en wordt vanaf daar aangevuld. Maar wanneer is de laatste keer geweest dat het beleid volledig onder de loep genomen is en al het bestaande ter discussie is gesteld? Volgens de fractie van Wij. is het tijd voor een radicalere aanpak waarbij we echt vanuit een nulpunt aan een toekomstvisie werken op diverse beleidsterreinen. We zullen dus fundamenteel anders moeten gaan werken om Rijswijk verder te brengen. Met kleine stapjes lukt het niet. We moeten rigoureus iets veranderen.

Om dit concreet te maken noem ik enkele voorbeelden.

1) In de jeugdzorg zijn er grote problemen met lange wachtlijsten en tekorten op het budget. De aanpassingen in het beleid van het afgelopen jaar hebben onvoldoende soelaas geboden. Inmiddels ontvangt 1 op 10 kinderen uit Rijswijk jeugdzorg. Dat is heel veel. De nieuwe financieringsmethodiek wordt tegengehouden door de zorginstellingen. Uiteraard moeten we de problemen met zorgprofessionals samen oplossen, maar blijkbaar lukt het niet met kleine stappen. Er moet fundamenteel iets veranderen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

2) In het sociaal domein is Wij. Rijswijk van mening dat kritisch moet worden bekeken wat noodzakelijk is. We moeten kijken naar wat kan worden geschrapt en naar wat erbij moet. Idealiter zouden we vanaf scratch opnieuw opbouwen. De fractie van Wij. Rijswijk is groot voorstander van resultaatgericht financieren en roept de wethouder op om bij de nieuwe subsidieverordening daarop in te zetten: bepaal per beleidsdomein wat er daadwerkelijk nodig is voor de inwoner en wat daarmee de vraag is aan partners in de stad. Leg die vraag vervolgens neer in de stad. Op die manier subsidiëren we geen instellingen maar doelstellingen en staat het resultaat voorop. Geef iedereen de kans om met ideeën te komen, ook nieuwe partners op bepaalde vlakken. Wij. is ervan overtuigd dat dit ook besparingen gaat opleveren!

3) Bij de energietransitie blijkt duidelijk dat de overheid een andere rol krijgt: we leven in een netwerksamenleving waar de overheid niet meer altijd bepaalt, maar vooral faciliteert, regisseert en aanjaagt. Bij de verduurzaming van de gebouwen blijkt dat heel duidelijk: we kunnen daar niet bepalen wat er daadwerkelijk gedaan wordt. Dat doen immers de pandeigenaren zelf. We kunnen alleen oplossingen aandragen en faciliteren en dit vooral samen met partners doen die over de juiste kennis en expertise beschikken. Daarvoor is het essentieel dat de gemeentelijke organisatie uit haar ivoren toren komt en van buiten naar binnen gaat werken.

4) De verhoging van 15% aan afvalstoffenheffing was totaal onnodig geweest als we het beleid echt hadden durven aanpassen. Een groot deel van de kosten wordt gebruikt voor de verwerking. Laten we daarbij eens heel nieuwe afspraken maken: we starten nu met hoge tarieven, maar wie minder restafval produceert, krijgt geld terug. Dan zetten we echt in op de vervuiler betaalt. Zoals al eerder gesteld, zouden we een half miljoen per jaar besparen als we onze eigen ambities van scheidingspercentages zouden halen. Voorzitter, met de juistefinanciële prikkels, halen we onze doelen en naar onze mening ook heel snel. Dat kan ook nog eens op een heel klantvriendelijke manier.

5) Ook op het gebied van mobiliteit moeten we anders denken. We spreken over of er al dan niet een tunnel moet komen en meer of minder fietspaden, en de parkeerdiscussie verdeelt de raad en is ingewikkelder dan sommige partijen willen geloven. De fractie van Wij. pleit voor een discussie op een hoger abstractieniveau. Mobiliteit in stad en regio door middel van innovatie en transitie: welke nieuwe manieren kunnen we inzetten en omarmen om de stad bereikbaar te houden? Te denken valt aan mobipunten, last-mile vervoer, logistieke hubs aan de rand van de stad en met elektrisch vervoer de stad in, deelautosystemen, deelfietsen en wellicht elektrische fietstaxi's van en naar park&rideterreinen aan de randen van de stad. Wij. roept op tot een brainstormsessie hierover met alle relevante partners uit de stad en omgeving.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

6) Wonen: als je doet wat je deed dan krijg je wat je kreeg. Blijven we volbouwen op basis van wat er in het verleden is bedacht, of gaan we echt eens inspelen op de veranderende samenleving en daarbij behorende veranderende woonwensen? Niet alleen de discussie over meer of minder sociale woningbouw voeren, maar doorstroming bevorderen en echt nieuwe woonconcepten ontwikkelen.

7) En dan de begroting zelf: daar kan deze manier van verandering, opnieuw beginnen en opnieuw opbouwen, enorm helpen. Niet meer de kaasschaaf die inmiddels wel uitgeschaafd is, maar terug naar af en alles opnieuw tegen het licht houden. Per domein bekijken: wat willen we nou echt en wat is daarvoor nodig? Wat als we niks doen of als we het anders doen? En dan opnieuw opbouwen vanaf nul, waarbij we alles bekijken en geen heilige huisjes kennen. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder van financiën op deze gedachte.

8) Last but not least moeten we kijken naar onszelf als gemeenteraad. Uit het rekenkamerrapport blijkt dat we naar een nieuwe manier van werken moeten, maar voorlopig blijven we hangen in de aloude karrensporen, die ook deze collegeperiode steeds dieper worden. We wisselen standpunten uit maar weigeren de argumenten daarvoor aan te geven. Als er een werksessie wordt georganiseerd met een vernieuwende werkwijze om dat te stimuleren, weigeren partijen daaraan mee te werken. We wachten nog steeds dociel af tot het college met stukken komt om ervervolgens op te kunnen schieten. Blijkbaar is het te lastig om zelf proactief na te denken wat we wel willen en wachten we allemaal liever af om dan te kunnen roepen wat we niet willen. Wij, Rijswijk wil af van het oude; eindelijk eens echte vernieuwing. Niet af en toe een beetje, maar een nieuw proces. Van repareren naar preventie, van schaven naar opbouwen, van productfinanciering naar resultaatgerichte financiering en van reactief naar proactief. Onze ambities lijken in ieder geval groter dan dat we met de huidige werkwijze gaan bereiken. Wij, Rijswijk is benieuwd welke partijen Rijswijk mee willen helpen om het karrenspoor te verlaten en de stad te besturen op een manier die past bij 2020.

De vergadering wordt geschorst van 16.00 uur tot 16.15 uur.

De voorzitter hervat de vergadering en geeft het woord aan de heer Van Enk van de fractie van het CDA.

De heer Van Enk (CDA) spreekt de volgende tekst uit:
Voorzitter. In Rijswijk moet ook in de financiën de basis weer op orde worden gebracht! Dat is al een paar keer gezegd vanavond. Dat was natuurlijk een belangrijke opgave voor dit net aangetreden college. Met de voorliggende begroting voor 2020 is in korte tijd een grote stap gezet zonder dat de Rijswijkse belastingbetaler hiervoor de rekening krijgt gepresenteerd. Ik zou zeggen: chapeau voor dit eerste optreden van het college.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Hoofdoorzaken van de onbalans waren de onbeheersbare kosten van Jeugdzorg en de tegenvallers op onze nieuwbouwlocatie. Die financiële risico's zijn voor de langere termijn nog niet opgelost. Daar wil het CDA dan ook vanmiddag verdere oplossingen voor zoeken, voor een structureel gezonde begroting, zonder dat de kwaliteit of de belastingbetaler daaronder lijdt.

Ik begin met de woningbouw. Ik maak dan even een uitstapje naar gisteren, toen gestaakt werd door het onderwijs voor meer salaris. Gisteren was de dag dat leraren die zo moeilijk aan collega's kunnen komen, opkwamen voor hun arbeidspositie. Daarnaast zien we een enorm tekort aan personeel in de gezondheidszorg en aan politiepersoneel, zeker hier in de Randstad. Deze doelgroepen komen tegelijkertijd vaak niet in aanmerking voor een corporatiewoning vanwege hun gemiddeld gezinssalaris. Zij kunnen echter evenmin op de huidige woningmarkt een betaalbare koop- of huurwoning vinden in het middensegment. Wat zou er nu mooier zijn als Rijswijk in deze behoefte gaat voorzien door meer in dit segment woningen te bouwen in plaats van nieuwbouw in de sociale sector waar we financieel op toelagen? Den Haag heeft vanwege dezelfde maatschappelijke woningbehoeften de huurgrens voor woonvergunningen opgetrokken tot €900. Ik heb de wethouder in het Kaderdebat gevraagd dit ook in Rijswijk te gaan regelen. Graag hoor ik zijn visie daarop en de voortgang die daarin is gemaakt. Maar er zijn misschien ook andere mogelijkheden. Ik noem gemeentelijk woningbezit. Rijswijk beheert zelf huizen in het middensegment van zeg €800 tot maximaal €1.100 per maand. Tot voor kort waren er nog ambtswoningen. Niet alleen een burgemeester werd zo in een gemeente verwelkomd, maar ook schoolhoofden en andere beroepsgroepen konden zo gericht worden gehuisvest. Wij vragen het college om voor beroepsgroepen zoals die in het onderwijs, de zorg en de politie, nieuwe woningen op bouwlocaties zelf gericht te gaan verhuren, als een soort ambtswoning. Daarmee levert Rijswijk dan niet alleen een bijdrage aan de druk op CAO's voor deze beroepsgroepen, maar ook aan het welzijn in onze gemeente. Wij hebben deze mensen hard nodig in ons midden, hier in Rijswijk, in de Randstad. Daarbij denken wij dat dit de gemeente geen extra geld hoeft te kosten. Laten we een publiek tegenwicht bieden aan de vele beleggers die de prijzen op de woningmarkt opdrijven en laten we zelf gebruikmaken van de superlage rente om voor onze inwoners te investeren in bereikbare woningen. Ik heb daarvoor een motie voorbereid mede namens de fracties van Wij. en Beter voor Rijswijk.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wat betreft de sociale woningbouw moet wat ons betreft de focus worden gelegd op het onderhoud. In het Kaderdebat heb ik op dit onderwerp een steen in de vijver gegooid. Ik merk tot mijn genoegen dat meer partijen op deze lijn zitten. Vidomes maar vooral Rijswijk Wonen hebben immers de handen vol aan het inhalen van het achterstallig onderhoud van de afgelopen jaren. Graag zien wij dát in het nieuwe convenant terug, in plaats van nieuwbouw. Nieuwbouw kan in de sociale sector alleen nog maar met behulp van forse gemeentelijke subsidie via de grondexploitatie. Stop daar voorlopig mee. Daarmee verbetert de positie van onze grondexploitatie. En, net zo belangrijk: onderhoud en energiemaatregelen voor de bestaande woningen, daar hebben de Rijswijkse inwoners wat aan. Nieuwbouw in het goedkope segment helpt meer de Haagse woningzoekenden dan die uit Rijswijk. Dat is een feit dat onlangs onderstreept is door het laatste woningmarktonderzoek. De keuze is wat ons betreft dan ook simpel. Wij vragen het college nu heel concreet om dit een-op-een in het nieuwe convenant met de woningcorporaties af te spreken. Ook daarover hebben wij een motie voorbereid die meeondertekend is door Onafhankelijk Rijswijk, de VVD, Rijswijks Belang, D66 en Beter voor Rijswijk.

Tot slot hoort bij dit verhaal het onderwerp van doorstroming. In het raadsvoorstel van 6 juni jongstleden heeft het college de lokale regels voor woningtoewijzing aangekondigd voor behandeling in de raad in september. Wij zien die graag alsnog snel tegemoet. Daarmee kan het grote bestaande areaal van sociale woningen in Rijswijk beter worden benut door degenen die daarop ook echt zijn aangewezen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Ik kom te spreken over de Jeugdzorg. Onze gemeente heeft de kosten voor jeugdzorg totaal niet in de hand en onze regionale opdrachtgever ook al niet. Bij de zogenaamde “open house”-aanbesteding zijn zo'n 150 zorgaanbieders gecontracteerd. En die klagen nu bij de rechter dat de gemeentelijke standaardtarieven voor alle diensten die partijen leveren, gelijk is aan het vergelijken van appels met peren. Hoe veel ingewikkelder gaan we het nog maken? 10% van onze kinderen wordt doorverwezen naar jeugdhulp en bij de afweging van al die geoffreerde diensten speelt geld schijnbaar geen rol. Alles wordt immers door de gemeente vergoed. Marianne Sint heeft halverwege haar visitatieopdracht van de VNG al aangegeven dat het haar indruk is dat gemeenten kritischer moeten zijn. Want: “Als iedereen die zorg vraagt, die ook direct krijgt, heeft de gemeente een probleem”. En dan hebben we het nog niet over de kosten van de bureaucratie eromheen. Formats, formulieren, richtlijnen, protocollen, standaardlijsten, beleidsambtenaren, inkopers, regisseurs, toezichthouders, controleurs en tuchtinstanties. Het is allemaal bedoeld voor het kind. Maar schiet dat kind er ook echt wat mee op? Het CDA denkt van niet! We zijn in Nederland angstig bezig om ongelukken te voorkomen, maar op toegevoegde waarde wordt niet geëvalueerd. We zijn overal vroeg bij, maar deskundigen zeggen inmiddels dat er te snel wordt doorverwezen en dat behandelingen zonder resultaat bij twijfel worden doorgezet.

En wij vragen ons dan af: waar zijn de ouders? Kinderen krijgen is een keuze tegenwoordige. En daar hoort een verantwoordelijkheid bij. Het CDA heeft 20 jaar geleden al in deze raad met succes een voorstel gelanceerd voor opvoedingsondersteuning aan ouders via GGD en consultatiebureaus. Die ouders dreigen nu uit beeld te raken. Scholen hebben geen tijd en ook huisartsen verwijzen snel door. Jeugdzorg neemt het over. Wat ons betreft dus veel te snel en veel te veel. Daar hebben wij geen onderzoek meer voor nodig. Vandaar onze eerdere oproep aan het college om met scholen in gesprek te gaan. Hoe kunnen we hun helpen met hun rol hierin mét de ouders en hun kinderen. Dit mag wat ons betreft als het om onderwijs gaat best geld kosten. Graag horen wij van het college over devootgang daarin, want zo moet er weer ruimte ontstaan in de Jeugdzorg voor de kinderen die echt niet zonder professionele hulp kunnen. Dat is waar jeugdzorg voor is bedoeld. En een wachtlijst van meer dan 100 kinderen voor de paardencoach om kinderen zelfvertrouwen te geven - ik verzin het niet - is een uitwas van een dolgedraaid systeem waar niemand betervan wordt. Het is precies zoals Remco Idema het met zijn intussen veelgeprezen boek zegt: Baat het niet, dan schaadt het wel!

Als we met deze inzet in Rijswijk aan de slag gaan, hoopt het CDA dat we niet alleen twee ontsporingen in onze financiën ombuigen, maar vooral ook de maatschappelijke taak van onze gemeente waardevoller en effectiever kunnen inzetten.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

Tot slot nog een andere basis die op orde moet komen, namelijk die op straat. Wat de afgelopen jaren is begonnen als een initiatief om langs straten en bermen wat biodiversiteit te laten ontstaan, is uitgelopen op een verwildering van het straatbeeld. En wat in de vorige bestuursperiode is begonnen met dure herinrichtingen en versmallen van rijwegen in onze stad, is uitgelopen op een verkeerscongestie. Op de Haagweg staan niet alleen tijdens de spits, maar de hele dag door files. Het is een rampzalig fiasco als je kijkt naar het brandstofverbruik en de luchtvervuiling. Het CDA wil graag de basis op orde, voordat wij weer besluiten tot nieuwe herinrichtingen of transformaties. College, zorg dat het licht weer aan gaat!

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Meij van de fractie van Gemeentebelangen Rijswijk.

De heer Van der Meij (Gemeentebelangen Rijswijk) spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter. Allereerst een hartelijk welkom aan wethouder Bentvelzen, dat ze weer terug is in deze raadszaal om met ons van gedachten te wisselen over deze prachtige begroting.

Voorzitter. De gemeente Rijswijk maakt financieel zware tijden door. Reeds bij de behandeling van de Kadernota 2020 hebben wij aangegeven dat het met name in deze tijden belangrijk is dat we als stad over een harmonieus en consciëntieus college beschikken dat weloverwogen werk maakt van het sluitend krijgen en houden van onze meerjarenbegroting.

Gemeentebelangen Rijswijk is op de allereerste plaats verheugd dat dit college erin geslaagd is om op evenwichtige wijze, gedegen en behoudend een sluitende begroting te presenteren. Er is rekening gehouden met de wegvallende dividenduitkeringen Eneco en extra Jeugdgeden zijn niet structureel doorgerekend voorbij deze kabinetsperiode. Om tot een sluitende begroting te komen, kunnen wij vervolgens constateren dat er fors wat zakelijkheid is doorgevoerd en de franje uit voorgaande jaren op nogal wat begrotingsposten is geschrapt. Efficiënter en integraler werken zal als rode draad moeten dienen voor de komende jaren waar thema's als duurzaamheid, biodiversiteit en innovatie geen op zichzelfstaande thema's en potjes zijn maar integraal worden afgewogen in de manier van werken. Belangrijk om te constateren is dat er met deze begroting stapsgewijs gewerkt is aan een kostendekkend tarief van onze afvalstoffenheffing. Niet leuk voor onze inwoners maar het benadrukt wel de noodzaak om vaart te maken in het terugbrengen van onze kilo's restafval om tarieven beheersbaar te houden en mogelijk in de toekomst weer te verlagen. Ziet het college mogelijkheden om enige versnelling te realiseren in het voornemen om meer afval te scheiden?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Dat wordt voorgesteld om onder meer niet te bezuinigen op het beheer van onze openbare ruimte, economie en het verdienvermogen van onze stad, zijnde de woningen, zijn voor onze fractie “no brainers”. Juist op beheer en onderhoud zijn door ondoordachte keuzes in de vorige colleges, ingegeven door bezuinigingen, forse achterstanden opgebouwd. Sinds de vorige collegeperiode wordt gewerkt aan een inhaalslag. De kansen en spin off die wij als Rijswijk hebben om zichtbaar ons aandeel te leveren in de verstedelijkingsopgave moeten wij uitbuiten en regionaal voor het voetlicht houden.

Ook in de (financiële) bedrijfsvoering is dit college voornemens forse stappen te maken in het verkrijgen van meer transparantie en sturing op het financiële huishoudboekje. Op welke posten hebben wij als gemeente nu daadwerkelijk invloed? Hoe ver gaan wij in de interpretatie van onze wettelijke taken? Vaak is het zo, en daar is Rijswijk niet vreemd in, dat dergelijke discussies pas goed op gang komen als er sprake is van financiële druk en niet als (financieel) de zon schijnt. Wij kijken uit naar de debatten op dit onderdeel in de komende tijd.

Voorzitter. Een aantal opmerkingen en aanbevelingen bij deze begroting. Ten aanzien van de Enecogelden: verkoop de huid niet voordat de beer geschoten is. De opbrengst is pas zeker als deze op onze bankrekening is bijgeschreven. Beschouw deze eenmaligeopbrengst vooralsnog als financieringsmiddel en bedenk samen met de raad hoe deze gelden eenmalig of revolverend ingezet kunnen worden.

Houd ook de vinger aan de pols bij de ozb-opbrengsten uit bedrijven. In verschillende voortgangsrapportages maakt het college melding van nogal wat bezwaarschriften tegen de hoogte van de opgelegde aanslagen met een tot nu toe ongewisse uitkomst. Daarnaast zullen door transformatie de komende jaren nogal wat bedrijfsmeters verdwijnen. Dit vergt een realistische blik op deze belangrijke inkomstenbron. Welke acties heeft het college hiervoor inmiddels ondernomen?

Onze fractie wil ook kort stilstaan bij de sociale-woningbouwopgave. Wij zijn van mening dat bij het eerstvolgende convenant met de woningcorporaties en huurdersvertegenwoordigers nadrukkelijker stilgestaan moet worden bij de aanpak van het achterstallig onderhoud van de bestaande voorraad waarbij de communicatie en de overlast, zoals huurders die nu ervaren, geëvalueerd worden en afspraken worden gemaakt om overlast bij toekomstige renovaties tot een minimum te beperken. Dit is de enige manier voor de gemeente om buiten de formele vergunningverlening om grip hierop te krijgen. Helaas is gebleken dat dit ook nodig is. Wat is de visie van de wethouder hierop?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Voor nieuwbouw, sociale woningbouw en voor alle nieuwbouw in zijn algemeenheid geldt de vraag hoe wij veel meer specifiek de Rijswijkse woningzoekenden kunnen bedienen. Noem het “lokaal maatwerk voor je nieuwbouw”. Kan het model “Benedictuslocatie” dat door het vorige college is geïntroduceerd, navolging krijgen: een specifiek sociaal woningbouwprogramma voor Rijswijkse oudere empty nesters die kunnen doorstromen vanuit een te groot geworden sociale huurwoning? Zo kun je ook denken aan een woonprogramma voor Rijswijkse jongeren die onder voorwaarden hiervoor in aanmerking kunnen komen. Wat is de visie van het college hierop?

Bij de behandeling van de Kadernota hebben wij er onder meer voor gepleit om bij grote gebiedsontwikkelingen zoals de Plaspoelpolder en De Bogaard te gaan werken met maatschappelijke kostenbatenanalyses en leefbaarheidsanalyses om de waardecreatie voor alle eigenaren inzichtelijk te maken. Vervolgens kan op basis daarvan geoormerkt investeringsgeld worden uitonderhandeld ten behoeve van het openbaar gebied en benodigde voorzieningen. Hoe staat het hier mee, college?

Met veel genoegen heeft onze fractie ervan kennis genomen dat het gelukt is om de eerste fase renovatiewerkzaamheden voor het Huis van de Stad binnen budget aan te besteden. Wij zijn ook blij dat het college nu de ogen niet ervoor sluit om met de bouwcombinatie het gesprek aan te gaan om vanuit kostenbeheersing een logische knip te bepalen tussen de werkzaamheden voor de eerste en tweede fase. Daarnaast constateren we dat door de extreem lage rentestand de verwachte jaarlijkse exploitatiebijdrage nog eens €320.000 op jaarbasis lager zal uitvallen. Wij zijn van mening dat de directe omgeving rondom het toekomstige Huis van de Stad tevens een opknapbeurt behoeft die aansluit bij het gebouw. In dit verband willen wij het eerdere voorstel van onze collega's van Beter voor Rijswijk voor een parkeergarage onder de vijver tussen de Schouwborg en het Huis van de Stad verder op (financiële) haalbaarheid laten uitwerken. Mede door de zeer lage rentestand van dit moment, hebben we nu de kans om met deze investering extra waarde aan de omgeving toe te voegen. Is het college bereid dit verdere onderzoek op te pakken en ons daar aan het einde van het eerste kwartaal 2020 over te informeren?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Tot slot wil ik wat langer stil staan bij de Jeugdzorg. Uit de tweede halfjaarrapportage blijkt die de grootste veroorzaker te zijn van het nadelig resultaat. Het onderwerp is ook al menig keer besproken in het forum, de raad en de werkgroep sociaal domein. Er zijn door het Rijk voor de nog resterende kabinetsperiode tot en met 2021 weliswaar extra financiële middelen beschikbaar gesteld maar in H10-verband is de verwachting dat de kosten de komende jaren alleen nog maar meer gaan stijgen. Kortom, we hebben te maken met kostenstijging en een te laag budget. Gemeentebelangen Rijswijk vraagt zich oprecht af of de door het college voorgestelde maatregelen die gericht zijn op kostenbeheersing voldoende toekomstbestendig zijn. De uitkomst van beleid wordt niet alleen bepaald door de prijs die eraan vastzit, maar ook door het aantal keren dat er beroep op wordt gedaan. Waarom alleen focussen op prijs? Waarom zijn we zo bang om de discussie van de hoeveelheid aan te gaan? 10% van de jongeren komt in aanmerking voor jeugdzorg. Dit zijn keiharde cijfers die zomaar voor lief worden genomen. 10%; dat zijn drie kinderen in een klas van 30. Sinds de decentralisatie is het jeugdzorggebruik flink gegroeid en toch blijkt het kwartje nog steeds niet te vallen. Daarnaast staat het feit dat wanneer kinderen in de molen van jeugdzorg zitten, ze er maar lastig weer uit komen. Komt deze stijging doordat jeugdzorg toegankelijker is geworden? Of liggen er andere oorzaken aan ten grondslag, bijvoorbeeld het feit dat minder probleemgevallen betere scores opleveren op een school en het dus makkelijker is om een stempel op een kind te drukken? Of dat het niet de fout van de ouders is als een kind een gedragsstoornis heeft? Volgens Gemeentebelangen Rijswijk is de toenemende vraag naar jeugdzorg niet een positief gevolg van de decentralisatie maar van het feit dat jeugdzorg toegankelijker is geworden. Gemeentebelangen is van mening dat niet alleen de prijs moet worden beperkt en gemonitord, maar juist de vraag. Daarom vindt Gemeentebelangen dat er eerder en sterker moet worden ingezet op de beheersing van de vraag. En ja voorzitter, dit vraagt dus om een systeemwijziging. Wij zijn ons ervan bewust dat dit niet van de ene op de andere dag geregeld is en dat dit een zorgvuldig en rustig proces zou moeten zijn. Start echter nu wel het debat hierover. Wij horen van het college en de collegeraadsleden graag een reactie hierop.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Kooy van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer Kooy (PvdA) spreekt de volgende tekst uit:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

Voorzitter. Voor ons “Rijswijk van morgen” wordt met elke begroting een nieuwfundament gelegd. De Rijswijkse PvdA is niet blij met wat zij leest in de begroting, soms in harde woorden, maar veelal in wat tussen de regels in is te lezen. Deze begroting is als een gure herfstwolk. De begroting is grijs en grauw voor de door ons zo belangrijk gevonden sociale verbondenheid. Een aantal voorbeelden: welzijn verschuift naar zelfredzaamheid, “Passend” onderwijs wordt “zo passend mogelijk” onderwijs en voor huisvesting ben je als starter overgelaten aan de grillen van de markt.

En zelfs in deze woorden klinkt het nog mooier dan het in werkelijkheid is, zeker als je bij deze groepen hoort. Inwoners geven aan, bezuinigingen op het zorgdomein en met name jeugdzorg niet te zien zitten. De Rijswijkse Partij van de Arbeid sluit zich hierbij aan.

Zelfbeschikking, het recht om zelf keuzes over je toekomst te nemen, is zelfredzaamheid aan het worden. Een gemeenschap, en dus ook onze gemeente, moet ondersteunen dat mensen zelf keuzes kunnen maken over wonen, werken en hun welzijn, voor nu en in de toekomst. En waar het niet vanzelf gaat, moet men worden geholpen en moet er zondig voor hun belangen worden opgekomen. Zo ziet ook de Rijswijkse PvdA dat.

Op veel onderwerpen roept deze begroting meer vragen op dan dat die duidelijkheid biedt. Zowel in eerste als tweede termijn zullen we deze aan bod laten komen. We zien dat er hard gewerkt is aan de stukken. We danken de organisatie voor het harde werken en het beantwoorden van onze talrijke vragen. Wij spreken onze waardering hiervoor uit.

De PvdA vindt de plannen voor het sociaal domein, cultuur en onderwijs weinig ambitieus, zonder duidelijke prestatie-indicatoren. Waar kunnen de doelstellingen en resultaten aan getoetst worden na verloop van tijd? Het gaat, zo lezen wij, vooral om inspanningen met zinsneden als “wij zullen het verenigingsleven versterken” of “de mantelzorgers ondersteunen en het vrijwilligerswerk stimuleren”. Hoe dat verder vorm moet krijgen en wanneer het college tevreden is over zijn rol, wordt niet uitgewerkt. Bij het thema onderwijs wordt gerefereerd aan landelijke wet- en regelgeving, die in Rijswijk natuurlijk ook uitgevoerd dient te worden. Een voorbeeld is het stijgend aantal uren voorschoolse opvang.

College, u legt in uw sociaal beleid veel accent op het eigen netwerk van inwoners, op zelfredzaamheid. Dat is een mooi streven voor iedereen waar het goed mee gaat en zelfredzaamheid voldoende aanwezig is. Maar hoe gaat het met degenen die dat niet zijn? We hebben er jaren geleden bij de vaststelling van de Stadsvisie 2030 al op gewezen dat dit voor een groep gewoon niet mogelijk is. Zorgzaamheid, vertrouwen bieden en problemen aanpakken is dan op de plaats. De PvdA vindt dit te weinig terugkomen in uw plannen. De Rijswijker op straat spreekt zijn zorgen uit. Geen bezuinigingen op het sociaal domein! Laat dan de gouden ringen maar zitten waar Rijswijk zich mee belooft.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wat betreft de ondersteuning van mantelzorgers horen wij graag hoe de behoefte aan een duidelijk loket bij de gemeente en een heldere sociale kaart wordt ingevuld. Menselijk contact wordt gemist; men verdwaalt nogal eens in de digitale systemen en de telefonische keuzemogelijkheden. Wij zijn daarom mede-indieners van de motie die geïnitieerd is door Rijswijks Belang met de titel "Help ouderen".

Er zijn ook zorgen. Het college maakt zich in de begroting zorgen over de kosten van jeugdzorg: "Onbeheersbaar en meer dan 10% van onze jeugd krijgt zorg". Maar is jeugdzorg niet nog het enige potje van waaruit we iets kunnen doen voor kinderen die juist op allerlei gebieden vastlopen? We zouden juist blij moeten zijn dat we de mogelijkheid hebben gekregen om er als gemeente, als gemeenschap, wat aan te doen en het niet te verstoppen achter de voordeur. De PvdA is blij dat we het als gemeente zelf kunnen regelen. We moeten er natuurlijk af en toe wel harder tegenaan want wij begrijpen ook dat die budgetten in de gaten moeten worden gehouden. We doen het voor de kinderen. Al die gebieden tellen al snel op tot 10%. Natuurlijk kijken we ook naar uitgaven en zien we juist in het tijdig en preventief aanpakken van problemen een mogelijkheid om een veelvoud aan kosten later te vermijden. In een integrale aanpak met een focus op de kinderen zijn er nog veel verbeteringen en kostenbesparende maatregelen te vinden. Ook zien we kansen door juist in samenhang naar andere programma's te kijken. College, kijk eens in samenhang naar:

- Welzijn en volksgezondheid, zeker met een nieuwe nota volksgezondheid. Wanneer kunnen we hier stappen in verwachten?
- Meer en betere afstemming tussen armoedebeleid, schuldenproblematiek en eenzaamheid; we lezen er weinig over in de begroting. We komen erop terug bij de evaluatie van het armoedebeleid.
- wonen en kwaliteit van leefomgeving, pak die handschoen met wooncorporaties op en ga met zorgaanbieders aan de slag voor meer integraal beleid. We verwachten dat de gemeente voortvarend de regierol pakt. Is de wethouder bereid om robuuste stappen vooruit te zetten en de andere partijen hiervoor uit te dagen?

Om een voorbeeld op te pakken en om een zilver randje aan de begrotingswolk te geven, ziet de PvdA een mogelijkheid voor integrale aanpak van eenzaamheidsbestrijding, sociale samenhang en meer. Daarom heeft de Partij van de Arbeid een motie voorbereid over Buurthuis kamers die mee ondertekend is door Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang, GroenLinks en Onafhankelijk Rijswijk.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Een goede discussie over de opbrengst van de verkoop van Eneco verdient onze aandacht en dient niet in de marge van de begroting van 2020 plaats te vinden. Rijswijk heeft nog veel ontwikkelingen die eraan gaan komen, zoals de energietransitie en de voorliggende warmtetransitie. De PvdA is er geen voorstander van om het Huis van de Stad met Enecogelden te betalen. De tekst in de begroting laat echter ruimte open voor interpretatie. Kan de wethouder toezeggen dat de Enecogelden niet in de algemene reserves worden gestopt om zo te gebruiken voor bekostiging van het Huis van de Stad? Hebben we bijvoorbeeld in 2021 nog beschikking over die Enecogelden?

De PvdA heeft ook een vraag over de lagere exploitatierente in de begroting. Is de wethouder van plan om deze lagere rente te gebruiken om mogelijk hoger uitvallende kosten van het Huis van de Stad te bekostigen of houden we vast aan het vaste kostenplafond van 32 miljoen?

Een fors aantal investeringsprojecten valt hoger uit dan de aanbestedingsgrens. Zijn we daar nu wel alert genoeg op? Moeten we niet prioriteiten gaan stellen in verband met de capaciteit binnen de organisatie? Aan de wethouder Sport stel ik de vraag of wij gebruik maken van de regeling Specifieke Uitkering Sport? Conform die regeling kunnen we 17% terugkrijgen op sportinvesteringen zoals de sporthal, de nieuwe toplagen op de sportvelden en andere begrote sportinvesteringen?

Wij vragen ons tevens af of we de Tarieventabel bij de parkeerregulering en parkeerbelasting wel vast moeten stellen aangezien we nog geen concreet voorstel van de wethouder hebben gezien over aangepast parkeerbeleid. Laat staan wat dit voor onze mobiliteit en de Structuurvisie Mobiliteit betekent.

Aangezien de Hugogelden concreter zijn dan het college stelt en zeker in relatie tot andere opgenomen inkomsten zachter zijn, hebben wij met GroenLinks een amendement voorbereid om deze toe te voegen aan de begroting.

Veel Rijswijkers onderschrijven dat er betaalbare woningen bij moeten komen: sociale woningen, starterswoningen, seniorenwoningen. Er moet meer gewerkt worden aan een samenhangend, passend woonarsenaal. En natuurlijk horen daar ook middenhuren bij. Ook mensen die nu een woning hebben, vinden dat er betaalbare woningen moeten komen voor de woningzoekers en de jongere generatie. Er worden helaas nog te weinig sociale woningen opgeleverd en beloftes uit het verleden stapelen zich op. Het overlaten van jongerenhuisvesting en starters aan de markt betekent dat er concreet nog niets wordt gedaan voor deze groepen in het betaalbare segment. Er zijn ook grijze wolken voor deze jonge Rijswijkers aan de horizon. De PvdA gaat in de komende periode pleiten voor meer doelgroepenbeleid in de woningbouw. En ja, middenhuren horen daar ook bij. Let wel, die blijven echter nog steeds buiten het bereik van de startende agent en de startende leerkracht.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Beschikbare middelen moeten beter verdeeld worden. Zo krijgt RijswijkBuiten maar voor 10% inwoners uit Rijswijk terwijl er volop mogelijkheden zijn voor een meer integrale aanpak met diverse woningbouw voor meerdere doelgroepen. Woningen voor jongeren, starters en ouderen en sociale woningbouw zouden meer aan de mix moeten worden toegevoegd, evenals middenhuur en betaalbare koopwoningen. Dat is ook een zorgpunt waar Rijswijkers op straat zich over uitspreken. De PvdA pleit voor meer doelgroepenbeleid en minder aan de markt overlaten. Wat vindt de wethouder? Moet Rijswijk meer aan doelgroepenbeleid doen om bijvoorbeeld onze jongeren mee te kunnen laten doen?

De kwartiermaker onderwijs-arbeidsmarkt zou wat ons betreft concreet de match tussen scholen, vervolgoopleidingen en bedrijven een boost moeten geven. Is de wethouder het daarmee eens?

Het onderwijs heeft ook onze aandacht in relatie tot de zinsnede over "slimme combinaties waar passend onderwijs en passende jeugdhulp bij elkaar komen". Dat roept vragen op. Veel initiatieven waarbij zorg en onderwijs gezamenlijk worden uitgevoerd, zijn nooit van de grond gekomen. Het zijn brede schouders die zo'n programma van de grond kunnen krijgen. Ik hoor hier graag meer informatie over van de wethouder.

De PvdA is erg benieuwd naar de brede welzijnsnota. Het is nodig dat hierin concrete stappen worden gezet wat betreft de samenhang in beleid. Kan de wethouder dit toezeggen?

Cultuur is voor ons ook verbonden met ruimte geven aan vernieuwing en experimenten. Gaat het college die ruimte bieden in ondersteunende zin?

Ik sluit af met een verzoek aan het college. Laat de mensen zelf beschikken over hun zelfbeschikking!

De voorzitter geeft het woord aan de heer Weterings van de fractie van Rijswijks Belang.

De heer Weterings (Rijswijks Belang) spreekt de volgende tekst uit:

Voorzitter. Ik moest even goed kijken, maar gelukkig zit u er ook nog na de pauze en bent u niet vervangen door een externe voorzitter. Dat scheelt weer tussen de €500 en €900. Blijf dus gerust zitten. Ga niet weg.

Voorzitter. Er worden nog steeds duizenden euro's uitgegeven bij informatieavonden aan externe voorzitters. Dit soort processen vraagt om een onafhankelijk gespreksleider, vindt het college. Wij delen die mening niet. Een ambtenaar of wethouder zou in onze ogen capabel genoeg moeten zijn om zich in deze rol te schikken. Het is hier tenslotte geen sociale werkplaats. Wij schatten de ambtenaren hoger in. Werk aan het zelfvertrouwen; u kunt dit makkelijk. Wij overwegen om in tweede termijn een motie in te dienen over het alleen inhuren van externe voorzitters of gespreksleiders als het echt niet anders kan.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Er ligt een begroting vol met ambities waar onze fractie zich grotendeels in kan vinden. Nu moet ik u wel meegeven, de begrotingsambities van de afgelopen jaren te hebben teruggelezen, dat de woorden "de boel op orde brengen" elk jaar terug lijken te komen. Ga het nu ook gewoon eens een keer doen!

Lovende woorden over de wijkwethouders, die de wijk ingaan en in gesprek gaan met inwoners. Prima idee, maar ga dan ook. En stuur niet alleen de heer Dennis Bodano. Dat is een aardige jongen, die vaak overal bij is, maar het mag niet zo zijn dat hij de uitgesproken ambities van het college op zich neemt.

In het nieuwe communicatiebeleid nemen wij ook het gewenste taalniveau mee. Voor publieksuitingen willen wij het taalniveau B1 hanteren. B1 staat voor eenvoudig taalgebruik dat het overgrote deel van de inwoners begrijpt. Dat is fijn, daar zijn we blij mee. U zult zien dat inwoners meer betrokken gaan raken. Het is ook een vorm van participatie.

In de nota Publieke dienstverlening schreef het college dat het contactcenter eenvoudige vragen beantwoordt die binnenkomen. Waarom noemen zij bij aanname van de telefoon geen naam? Bent u het met ons eens dat dit juist meer afstand creëert tussen de telefonist(e) en de klant of inwoner van Rijswijk? Tot onze vreugde is dit al direct opgepakt. Het college was het met ons eens dat dit afstand kan scheppen en hierop is het telefoonbeleid direct aangepast, waarvoor dank.

Waarom wordt er nog niet gekeken naar de mogelijkheid van een ouderenloket of excellente/dienstverleningsloket op het stadhuis? Het college geeft aan dat daar niet naar gekeken wordt omdat in de publieke dienstverlening geen onderscheid naar leeftijd wordt gemaakt. Dat bevreemdt ons. Als hier iemand met een zakje zaadjes voor de deur staat, dan gaan alle luiken open van een groenloket. Maar als er iemand op leeftijd komt met een vraag die betrekking heeft op de digitalisering of op een formulier dat hij of zij niet begrijpt, dan wordt hij of zij weggestuurd naar Stervoorde, waar men alleen op maandag terecht kan. Dat is spijtig. Onze fractie overweegt in tweede termijn een motie in te dienen met het verzoek te onderzoeken of het mogelijk is om deze dienstverlening in de vorm van een ouderenloket of extradienstverleningsloket naar het gemeentehuis te halen en te realiseren in het nog te bouwen Huis van de Stad.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wij missen nog steeds het punt van camerabewaking in deze nota. Waarom is die mogelijkheid niet opgenomen? U geeft aan dat evaluaties in binnen- en buitenland keer op keer concluderen dat cameratoezicht nauwelijks effect heeft op (gewelds)criminaliteit en overlast. Ook achteraf blijken camerabeelden zelden iets op te leveren; het ongewenst gedrag verplaatst zich naar buiten het beeld. Tegelijkertijd kost camerabewaking veel geld: aankoop, installatie, onderhoud, iemand om de beelden te bekijken. Ik vind dat echt een heel bijzonder antwoord, want er zijn genoeg bewijzen van andere gemeenten die gewoon niets anders willen. Google maar op cameratoezicht en dan komt er een hele lijst met gemeenten boven drijven die niets anders meer willen.

We kunnen concluderen dat de afgelopen jaren met het huidige beleid het zwerfvuil, het dumpen van drugsafval en het dumpen van grofvuil behoorlijk zijn toegenomen. Er is zelfs een lijst door het college opgesteld met 23 hotspots. Zet daar toch een camera op, volgens artikel 151c van de Gemeentewet. Geen vaste camera, maar een mobiele camera. Dan gaan we groots campagne voeren dat Rijswijk er klaar mee is en dat we overtreders keihard gaan aanpakken, dikke vette boetes gaan uitdelen en overtreders indien nodig en public zullen gaan tonen: "Kent u deze illegale vuildumper?" Moet u eens opletten hoe snel het mogelijk over is met de "pret" in Rijswijk. Onze fractie zal zich hard blijven maken voor dit instrument. Een rondje langs de velden heeft in ieder geval steun opgeleverd.

Het college heeft het over de visie op het openbaar vervoer en hoe mooi het is als meer mensen van het ov gebruik gaan maken. Mag ik erop wijzen dat er nog steeds een hele woonwijk met ruim 4.000 inwoners afgesloten is van het openbaar vervoer? Vooral veel mindervalide en invalide mensen zijn hiervan behoorlijk de dupe. Ik kan me er nog steeds heel erg boos over maken, zelfs kwaad. Ik vind het gewoon schandalig. Ik zie die mensen nog geregeld met hun rollator strompelen van het Waldhoornplein naar De Bogaard om boodschappen te halen. Waar zijn we nou mee bezig? Maar er is hoop! EBS, een nieuwe vervoerder, heeft een deel van de route overgenomen van de HTM. Of het nu bus 23 gaat worden of bus 51, de fractie van Rijswijks Belang doet een dringende oproep aan het college: zorg alsjeblieft dat er weer openbaar vervoer gaat komen in de Muziekbuit. Er moet gewoon een bus gaan rijden. Onze fractie overweegt om in tweede termijn een motie hierover in te dienen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Rijswijk

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

In de aanpassing van de fuza wordt o.a. het maximum aan horeca verwijderd in Oud-Rijswijk. Heeft het college een helder beeld van wat de gevolgen hiervan kunnen zijn voor de gevestigde horeca? Het college geeft aan: het verwijderen van het plafond voor het aantal horecavestigingen kan ertoe leiden dat er meer horeca komt, wat kan leiden tot meer concurrentie voor de gevestigde horeca. Tegelijkertijd heeft het verwijderen van het plafond tot gevolg dat er geen sprake is van "schaarse vergunningen", waardoor gevestigde horecaondernemers geen onzekerheid hebben over hoe lang zij met een exploitatievergunning door kunnen exploiteren. Al die jaren is hier niets over gezegd, maar nu er opeens een museum moet komen met horeca, moeten de huidige horecaondernemers akkoord gaan met het wegnemen van het plafond. Wij vinden dat raar. Dat verbaast ons. Ook bij de horeca-exploitanten heeft dat een rotgevoel veroorzaakt. Ik hoor daarop graag een reactie.

De ontwikkelmogelijkheden voor realisatie van woningen voor starters maakt onderdeel uit van de Woonvisie en wordt uitgewerkt in gebiedsvisies. De corporaties zijn bezig met het ontwikkelen van seniorenwoningen op de Benedictuslocatie en in RijswijkBuiten. Wat de fractie van Rijswijks Belang betreft heeft dit absolute prioriteit. Wethouder Van der Laar hoeft bij ons verder niet aan te komen met het proefballonnetje van woningen bouwen voor arbeidsmigranten in het Havengebied. Eerst onze eigen starters en onze eigen senioren aan een gepaste woning helpen.

Wat ons betreft geen zaadje meer de grond in zonder dat er een goed onderhoudsplan op is gezet. Het college geeft aan dat in het groenbeheerplan wordt uitgewerkt hoe verschillende groengebieden worden beheerd. Om te zorgen dat de kwaliteitsimpuls in het groen die dit jaar wordt gerealiseerd, de komende jaren geborgd is in het toekomstig beheer en onderhoud, is vooruitlopend op de vaststelling van het groenbeheerplan een aanvullend budget nodig. Dat is prima. Het college kan daarvoor op steun van Rijswijks Belang rekenen.

Wat gaat het college doen om het inhuren van externen te beperken? Per kwartaal wordt afgesproken welke inhuur kan worden beëindigd en welke inhuur moet doorlopen. Daarnaast starten we in 2020 met recruitment op een aantal moeilijk te vervullen vacatures. Dat zou een reden zijn voor inhuur. Ik verzoek het college om hier eens goed naar te gaan kijken, want meerdere collegepartners hebben hiertegen in een vorige periode bezwaar gemaakt, waaronder het CDA en Gemeentebelangen Rijswijk. De inhuur van externen was ongeveer 20%, dus behoorlijk hoog. Wij zijn van mening dat dat anders kan, met tijdelijke contracten.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

De VVD kwam al terug op het wazige antwoord van het college op vragen over de Enecogelden. Dat geld zou teruggestort worden in de algemene reserves en verdoezeld worden in een of ander transitiefonds. Ik vraag om meer duidelijkheid over wat we eventueel gaan doen met de Enecogelden die vrij gaan komen. Gaat de raad daar nog over beslissen of zit dat al in het begrotingsbesluit?

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw De Man van de fractie van Onafhankelijk Rijswijk.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) spreekt de volgende tekst uit: Voorzitter. Vanavond bespreken we de begroting 2020 en de meerjarenbegroting tot 2023. Een soort jaarlijks terugkerend ritueel met een voorspelbare uitkomst: de begroting haalt het ruimschoots, we drinken daarna een glas, doen een plas en alles bleef zoals het was. Dat laatste zou je dan wensen, maar niets blijkt minder waar. Donkere wolken pakken zich samen boven Rijswijk. Financieel noodweer zal niet lang op zich laten wachten. En terwijl het college enerzijds aan de financiële handrem trekt, gaat het college anderzijds gewoon door met de uitvoering van ondoordachte plannen die, wat de fractie Onafhankelijk Rijswijk betreft, de toets der kritiek niet kunnen doorstaan.

Het Huis van de Stad spant daarbij wel de kroon. Het monument van dit college; het zal een monument van non-vermogen worden. Onafhankelijk Rijswijk voorspelt dat dit “avontuur” de gemeente nog zwaar gaat opbreken. Nu al worden nog te innen Enecogelden daarvoor aangewend, en anders gaan wetoch goedkoop lenen? Dat kan nu, maar er komen snel genoeg weer mindere tijden. Sommige economen spreken daar nu al over. En uiteindelijk zullen de inwoners van Rijswijk ervoor opdraaien; als u, college, geen van allen meer op uw huidige positie zit.

Maar er zijn meer zaken dan een Huis van de Stad. Zaken waarover nauwelijks wordt gesproken. En als er al over wordt gesproken is het met “meel in de mond” en blijken de soms mooie woorden van het college weinig waard. Een jaar geleden vroeg onze fractie tijdens een debat over de duurzaamheidsperikelen naar de ledverlichting bij sportvelden. Wethouder Lugthart antwoordde dat er pas wordt overgegaan op ledverlichting bij de sportvelden wanneer die velden worden vernieuwd. Recent stelde Onafhankelijk Rijswijk de vraag of dit is meegenomen bij vervanging van het hoofdveld in de Hoekpolder. Nee, was het antwoord van wethouder Lugthart, want we hebben het niet begroot.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De discussie over wel of geen tunnel bij de Beatrixlaan is ook een item waar de wethouder mee wegkomt. Na gebleken blabla over een “belangrijk convenant” dat, naar ik meen, 9 miljoen zou opleveren, blijft het oorverdovend stil. En dat terwijl er sprake is van een stikstofdilemma; denkt Rijswijk duizenden huizen te kunnen bouwen langs een verkeersriool? Het college laat de huidige bewoners barsten en legt het lot van De Bogaard als winkelcentrum in handen van beleggers en ontwikkelaars. Om nog maar te zwijgen over de gevolgen die dat zal hebben voor de leefbaarheid en bereikbaarheid van onze stad.

De aangenomen motie van Onafhankelijk Rijswijk om parkeren ook in Oud Rijswijk ten minste het eerste uur gratis te maken, gooit het college in de prullenbak en wordt nu al twee jaar met de grootst mogelijke inspanning niet uitgevoerd. We hebben daar een woord voor: onbetrouwbaar!

Een wijk waar de bus verdween en nog altijd zonder openbaar vervoer zit, is een regelrechte schande. Juist een wijk waar veel ouderen wonen en waar het bezit van een auto geen automatisme is. College, doe er wat aan en zorg ervoor dat die bus terugkomt!

We willen het college nog wel bedanken voor de “garagesteun” aan het Museum Bescherming Bevolking. Wij vragen het college om die garage structureel onderdeel van dat museum te maken. Bent u daartoe bereid? Onafhankelijk Rijswijk heeft veel klachten binnengekregen over de werkwijze van de Wmo. Mensen die medische vragen gesteld krijgen door een leek; vragen die in een medisch dossier thuishoren en absoluut niet door een leek gesteld mogen worden! Mensen zitten soms meer dan een jaar te wachten op terecht aangevraagde voorzieningen of worden van het kastje naar de muur gestuurd. Wanneer wordt dit proces echt verbeterd? Huren we soms niet de goede mensen in? Zou minder inhuur en wat meer mensen in eigen dienst die Rijswijk en zijn inwoners echt kennen geen voorkeur genieten? Wij zouden het uw college willen aanbevelen.

Met de komst van RijswijkBuiten groeit onze gemeente en het aantal woningen in onze gemeente. Belangrijk voor woningzoekenden. Daarmee wordt ook een beroep gedaan op de vereiste voorzieningen zoals o.a. scholen. De groei betekent extra inkomsten voor onze gemeente maar natuurlijk ook extra kosten. Is er naar de mening van het college voldoende schoolcapaciteit in RijswijkBuiten, mede gezien de ook door de provincie gevraagde verdichting van deze bouwlocatie? Zo ja, waar baseert u dat dan op? Wij vernemen zorgelijke geluiden van de bewoners uit RijswijkBuiten over deze capaciteit. Vanzelfsprekend kent zo'n groot project ook vele financiële risico's. Laten we daar alert op blijven! Overigens is onze waardering voor alle medewerkers van het projectbureau groot. Hun deskundigheid en betrokkenheid bij het projectbureau is groot. Wat Onafhankelijk Rijswijk betreft, wordt deze kennis ook op andere projecten in onze gemeente ingezet. Zij hebben de kennis in huis, ook omtrent het reilen en zeilen van onze gemeente. Maak er gebruik van!

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De vergadering wordt geschorst van 17.05 uur tot 17.25 uur.

De voorzitter hervat de vergadering en geeft het woord aan wethouder Keus.

Wethouder Keus dankt de leden van de raad voor hun inbreng in eerste termijn. Met de begroting voor 2020 levert het nieuwe college zijn eerste begroting aan. Deze begroting is tot stand gekomen op basis van de kaders die de raad in het Kaderdebat van 9 juli heeft meegegeven. In dat Kaderdebat stond onder meer de Jaarrekening 2018 centraal, die een historisch tekort vertoonde van 7,5 miljoen. Het lopende begrotingsjaar, 2019, stevende af op een tekort van ongeveer 3 miljoen. Het meerjarenperspectief gaf blijk van een structureel tekort vanaf 2020. Het nieuwe college kreeg dan ook de duidelijke opdracht mee om de financiële basis op orde te brengen. Daar voelt het college zich nog steeds intrinsiek verantwoordelijk voor.

Vier maanden na het Kaderdebat ligt een sluitende meerjarenbegroting voor. Het college en in het bijzonder de wethouder Financiën is daar trots op. Er moesten moeilijke besluiten worden genomen om een solide en evenwichtige financiële huishouding te waarborgen. Dat is nodig om het belastinggeld van de Rijswijkse inwoners en ondernemers op een manier te besteden die bijdraagt aan de maatschappelijke doelen van de gemeente Rijswijk, nu en in de toekomst. Dat betekent dat er niet alleen bezuinigd, maar ook geïnvesteerd moet worden.

Het college heeft bij de bezuinigingsoperatie als uitgangspunt genomen dat de rekening niet onevenredig bij de inwoners mag worden gelegd.

Lastenverhoging was niet het startpunt maar het sluitstuk. In navolging van het Kaderdebat is verder rekening gehouden met derving van het Enecodividend. Ten slotte is besloten om niet de kaasschaaf te hanteren of te bezuinigen op zaken waarvan de langetermijngevolgen niet te overzien waren.

In dat kader is allereerst gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden door als gemeente beter en slimmer te werken. Daarvoor was het nodig om nieuwe zakelijkheid te introduceren, die aanzet tot innovatief denken en handelen, niet alleen in het sociaal domein maar door de hele gemeentelijke bedrijfsvoering heen. Daarbij gaat het behalve de systemen ook om cultuur en gedrag. Met het opleveren van de ontwikkelagenda Bedrijfsvoering in de laatste Auditcommissie is op dit punt een eerste, sterke stap gezet.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Het college vindt het alleszins redelijk om van de maatschappelijke partners een bijdrage te vragen in het tegemoet treden van de financiële opgave waar Rijswijk voor staat. Om die reden stelt het college voor om de subsidies niet te indexeren. Maatschappelijke partijen worden hierdoor gedwongen om taakstellend te werken. Het college heeft er echter vertrouwen in dat daaraan op een goede manier invulling wordt gegeven. Parallel daaraan vraagt het college om een resultaatgerichte aanpak van de instellingen. De nadruk ligt niet op het subsidiëren van instellingen, maar op het subsidiëren van maatschappelijke activiteiten en doelen.

Kosten zijn zoveel mogelijk toegerekend naar gebruik. Kostendekkendheid ligt ook ten grondslag aan het besluit om de afvalstoffenheffing te verhogen, met de achterliggende gedachte dat de lokale lasten niet onredelijk hoog mochten stijgen. Vergeleken met de begroting van omliggende gemeenten, blijft Rijswijk dezelfde plek innemen in de regio als voorheen, voordat de afvalstoffenheffing werd verhoogd.

Er is voorts gekeken naar een manier om de reserves slimmer in te zetten. Zo is ervoor gekozen om vanuit de parkeerreserve de kosten te betalen die voortkomen uit het vergroten van de bereikbaarheid, het motiveren om ander vervoer dan de auto te gebruiken én het parkeren in de stad beter te organiseren. Door de mobiliteitstransitie op die manier financieel te dekken, wordt de parkeerreserve doelmatig ingezet.

Naast bezuinigen is er ruimte gecreëerd om duurzaam te investeren in de stad, op het punt van onderwijs, welzijn en sport, maar ook in bereikbaarheid, verkeersveiligheid en mobiliteit. Rijswijk investeert in het verdienvermogen door vol in te zetten op woningbouw en economie. De inzet is om de basis op orde te brengen wat het beheer van de openbare ruimte en het groen betreft. Het geheel heeft tot een evenwichtig pakket aan maatregelen geleid, binnen de financiële kaders die de raad heeft meegegeven. Moties en amendementen die door de raad worden ingediend, moeten financieel gedekt zijn om dit evenwicht niet in gevaar te brengen. De begroting biedt bovendien geen garanties tegen risico's en onzekerheden. Zo is niet zeker of het Rijk de gemeenten tegemoetkomt met structureel extra geld voor jeugdzorg. Zolang daarover geen zekerheid is, worden de zogenaamde "Hugogelden" niet meegenomen in het meerjarenperspectief. Bovendien is vanuit Stedin het signaal gekomen dat in 2021 waarschijnlijk geen dividend wordt uitgekeerd. Oorzaak daarvan zijn de hogere tarieven van de landelijke netbeheer Tennet in het kader van de energietransitie.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Op het punt van de risico's is het verder belangrijk om aandacht te besteden aan de ontwikkeling van RijswijkBuiten. In het komende jaar wordt een raadsbreed debat gehouden over de omgang met de specifieke risico's van die gebiedsontwikkeling en het tot stand brengen van een op eindwaarde sluitende grondexploitatie. In dat debat mogen er geen taboes zijn. De onderwerpen verkeersveiligheid en onderwijs moeten daar zeker in worden meegenomen. Ook het woningbouwprogramma in RijswijkBuiten zal een punt van discussie vormen, met name wat betreft de sociale woningvoorraad. Het college heeft de ambitie om komend jaar toe te werken naar een begroting die inzichtelijk en leesbaar is en een duidelijk overzicht biedt van de wettelijke en niet-wettelijke taken. Ook voor de niet-wettelijke taken moet duidelijk zijn hoe budgetten zijn opgebouwd. De raad moet hiermee inzicht krijgen in de sturingsmogelijkheden. Daarmee komt het college tegemoet aan de oproep van de VVD om te komen met een goede begroting.

De wethouder sluit zich op het punt van de energietransitie aan bij de woorden van de fractievoorzitter van Wij. Rijswijk: de rol van de overheid verandert. De kennis ligt in de markt, bij kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, bedrijven en universiteiten. Daar moeten vragen worden neergelegd. De overheid voert daarop de regie en faciliteert. Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft geconstateerd dat Nederland achterloopt op het voldoen aan de klimaatdoelstellingen. Tegelijkertijd neemt het draagvlak onder de bevolking voor klimaatbeleid af. In dat spanningsveld moet de gemeente opereren. De wethouder heeft op dat punt gesprekken gevoerd met de energiewoordvoerders in de raad. De uitkomsten daarvan staan in het stuk over de lokale invulling van de energietransitie, dat binnenkort naar de raad wordt gestuurd.

Het is pertinent niet waar dat nu al vaststaat dat de Enecogelden worden ingezet voor financiering van het Huis van de Stad. Wel wordt gedacht aan het inzetten van de Enecogelden ter financiering zolang daar nog geen bestedingsdoel voor is gevonden. Het vastzetten van die opbrengst is onverstandig omdat daar bijna geen rente-inkomsten tegenover staan. De inzet van het college is om met de eventuele verkoop van de Eneco-aandelen allereerst de financiële basis op orde te brengen door de reserves aan te vullen en het weerstandsvermogen te verbeteren. Vervolgens wordt gekeken naar een bestedingsdoel. Vooruitlopend daarop worden de kaders van besteding van de Enecogelden bepaald. De wethouder stelt voor om daarvoor een strategische bijeenkomst te beleggen.

De Enecogelden bieden de kans om Rijswijk klaar te maken voor de toekomst. Dat is ook precies wat met de begroting voor 2020 wordt beoogd. De voorgestelde investeringen bieden de kans om te bouwen aan een sociaal, veilig en duurzaam Rijswijk voor de huidige en toekomstige generaties.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Lugthart.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wethouder Lugthart gaat allereerst in op het onderwerp mobiliteit. Op dat onderwerp is gevraagd naar de stand van zaken Beatrixlaan. De wethouder geeft aan dat inmiddels bekend is dat het Rijk niet gaat bijdragen aan de financiering van de herstructurering van de Beatrixlaan. Wel worden gesprekken gevoerd met andere partners met als uitgangspunt dat de gemeente Rijswijk de beoogde rijksbijdrage van 4 miljoen niet op zich neemt. Er zit voortgang in die gesprekken, maar deze hebben nog wel tijd nodig. De wethouder neemt nota van wat door de raad naar voren is gebracht over het parkeerregime: minder zones, minder belemmeringen en uniform. Voor het einde van het jaar wordt daarover teruggedoorgevoerd aan de raad. Daarbij wordt ook ingegaan op de mogelijkheid van een parkeergarage onder de stadhuisvijver. Een van de vragen daarbij is of die parkeergarage wordt gebouwd om de wijk Te Werve te ontlasten of om winkelend publiek en bezoekers van Schouwburg en Huis van de Stad te faciliteren. Het is in elk geval niet de bedoeling dat er een garage wordt gebouwd om ambtenaren parkeergelegenheid te bieden.

Rijswijk zal in de komende jaren moeten gaan inzetten op een andere benadering van mobiliteit. Daarbij kan worden gedacht aan faciliteren van fietsgebruik en het aanbieden van elektrische fietsen, maar in elk geval niet aan het accommoderen van autogebruik. Met het oog op de verdere verstedelijking van Rijswijk moet het autogebruik worden teruggebracht. Op het gebied van mobiliteit zijn verschillende innovaties bedacht, zoals fietstunnels en mobipoints (om bezorgdiensten te faciliteren) in RijswijkBuiten. Het probleem ligt bij de financiering hiervan.

Vanuit de raad is gevraagd naar de mogelijkheid van financiering vanuit subsidieregelingen voor bijvoorbeeld fietsenstallingen. Die mogelijkheid is er zeker. Zo is voor de fietsenstalling op het Eisenhouwerplein cofinanciering aangevraagd voor een bedrag van €75.000.

Op het onderwerp Bestuur werkt het college aan een startnotitie over het personeelsbeleid. Daarin staan de ambities van de gemeente Rijswijk. De gemeentesecretaris geeft in december een presentatie waarin ook daarover vragen kunnen worden gesteld.

De personele inhuur van externen is vrij hoog als gevolg van de noodzaak aan expertise op ontwikkelingen die gaande zijn in Rijswijk. De inzet is wel altijd gericht op het zoveel mogelijk in dienst nemen van medewerkers. Belemmerende factor daarbij is de krappe arbeidsmarkt: het is moeilijk om (vast) personeel aan te trekken.

Op het onderwerp Sport werkt het college aan de uitvoering van het sportakkoord. Dat wordt neergelegd in het uitvoeringsprogramma. Op dat punt is dan ook geen nieuw beleid te verwachten; er wordt nu ingezet op de uitvoering van vastgesteld beleid.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Het college is in gesprek met de MRDH en de HTM over een oplossing voor het wegvallen van buslijn 23. Een motie die daartoe oproept is daarom overbodig.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen gaat in op de inbreng die de raad geleverd heeft over het sociaal domein. De uitdagingen zijn groot. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren steeds meer taken overgenomen van het Rijk zonder daarvoor voldoende budget te krijgen. Uitgaven en budgetten zijn daardoor uit balans geraakt. Dat gold aanvankelijk voor de BUIG, maar nu ook voor de Jeugdzorg. De gemeente krijgt in de komende tijd ook taken op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Het is in dat verband een zware uitdaging om kosten in overeenstemming te brengen met de beschikbare budgetten. Het college blijft daarbij inzetten op betaalbare zorg, lokaal en regionaal. De kostenbeheersing staat daarbij niet centraal; kern van het beleid blijft het bieden van goede en passende zorg aan burgers die dat nodig hebben. In die zin staat de kwaliteit van de jeugdzorg niet ter discussie. Het college geeft aan dit beleid vorm door in te zetten op preventie, door te investeren in welzijn en vroegsignalering. In overleg met de wethouder Onderwijs wordt de samenwerking met de scholen versterkt zodat problemen vroeg worden gesignaleerd en hulp kan worden geboden voordat daarvoor hoogspecialistische jeugdzorg vereist is. Ook wordt in het kader van vroegsignalering samengewerkt met huisartsen.

Vanuit de raad is gevraagd waarom er in de jeugdzorg alleen wordt ingezet op het terugbrengen van de prijzen in plaats van de hoeveelheid hulpvragers. Een groot deel van de maatregelen in zowel het regionale als lokale actieplan is gericht op kostenontwikkeling in relatie tot de hoeveelheid Q: de hoeveelheid zorg, het soort zorg en de duur van de zorg. Verder worden op landelijk beleid stelselwijzigingen doorgevoerd die gericht zijn op resultaatgerichte aanpakken. In 2019 is het resultaatgericht werken ook doorgevoerd in de Wmo; alle bestaande cliënten zijn geherindiceerd, waarmee de zaken voor 2020 op orde zijn. Het punt van het resultaatgericht inkopen in de jeugdzorg staat even stil, maar is niet van de baan. Met de aanbieders moeten goede voorwaarden worden afgesproken, en dat kost even tijd.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Het college beschouwt innovatie als een zaak van de dagelijkse beleidspraktijk, niet als een apart gepositioneerd experiment. Het is noodzakelijk om vanuit de dagelijkse beleidspraktijk innovatie aan te jagen en in te zetten. Vanuit de raad is gevraagd naar de mogelijkheid van een systeemwijziging waarbij de focus wordt gelegd op de vraag in plaats van het aanbod. Volgens de Jeugdwet is de gemeente verplicht om hulp te bieden aan burgers die hulp nodig hebben; jeugdhulp moet toegankelijk zijn. Daarbij wordt altijd eerst gekeken naar de situatie van de hulpvrager (zijn er een netwerk en voorzieningen) voordat hulp wordt geboden in de lijnzorg. Het college ziet werk als een belangrijk middel om mee te doen in de maatschappij. Dat hoeft niet per se betaald werk te zijn. Een aantal inwoners heeft te lang aan de kant gestaan. Deze groepen moeten participeren. De pilot Participatie moet inzicht bieden in de wijze waarop deze groep (trede 1 en 2) weer geactiveerd kan worden, vanuit de gedachte dat de stap van werken naar een eigen inkomen maar klein is. In het eerste kwartaal van 2020 komen de resultaten daarvan beschikbaar. Vervolgens komt in het tweede kwartaal van 2020 het participatieplan naar de raad. De suggestie van een werkbonus, zoals ingevoerd in Rotterdam, wordt door de wethouder ter harte genomen. Deze input wordt meegenomen naar de Kadernota 2020.

De wethouder verwacht voor 2019 geen grote tegenvallers op de BUIG-budgetten. Wel wordt in 2020 het armoedebeleid bekeken. Op dat punt is door de VVD de suggestie gedaan van bezuinigen op de Ooievaarspas. In opdracht van de wethouder is een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de maatregelen in het armoedebeleid. De resultaten daarvan worden in het eerste kwartaal 2020 naar de raad gestuurd. Vervolgens kan er een discussie worden gevoerd over de voortzetting van die maatregelen. Suggesties over de Ooievaarspas kunnen in dat debat worden meegenomen.

In het kader van het wijkwethouderschap is het college tevreden met de gebiedsregisseurs, waaronder de heer Bodano. De wethouders gaan door met het bezoeken van de wijken en het in gesprek gaan met wijkbewoners. Dat is tot nu toe succesvol gebleken.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Besteman-De Vries.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wethouder Besteman-De Vries benadrukt dat het college inzet op meedoen in een sociaal veilige samenleving. Mensen leven steeds langer en de samenleving vergrijsst waardoor er steeds vaker een zorgvraag wordt gesteld. Tegelijkertijd vraagt de overheid steeds vaker om zelfredzaamheid en een eigen netwerk. Omdat niet iedereen over een eigen netwerk beschikt, groeit de eenzaamheid onder ouderen, ook in Rijswijk. De wethouder deelt de zorg die daarover door de raad is geuit. Specifiek is aandacht gevraagd voor het investeren in vrijwilligers, voor de roze ouderen en voor sociale cohesie in de buurt. Het college erkent dat er sprake is van een duidelijke politieke opgave die een investering in de inclusieve samenleving vereist. Die investering is gericht op het versterken van contacten en ontmoetingen, het versterken van de sociale cohesie in wijken en buurten, en het versterken van netwerken en het verenigingsleven.

In dit kader zijn door de fractie van D66 vragen gesteld over de buurtsportcoaches. Rijswijk heeft uitbreiding van die regeling aangevraagd, waarna dat thema uitvoering krijgt in het lokaal Sportakkoord. Tegelijkertijd kan deze ontwikkeling worden meegenomen in de Brede Welzijnsnota. Dat biedt ook kansen voor een verbinding met kunst en cultuur. Uit onderzoek van onder andere Movisie blijkt dat cultuur kan worden ingezet voor meedoen aan de samenleving.

Onderwijs is belangrijk voor Rijswijk, onder meer omdat het onderdeel uitmaakt van het verdienvermogen van de stad. Goed onderwijs is essentieel voor een goed vestigingsklimaat. In dat kader is het positief dat de International Business School The Hague zich onlangs heeft gevestigd in Rijswijk. Met een kwartiermaker onderwijs-economie wordt de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt nog verder versterkt. De wethouder is daarom voornemens om het gesprek met de raad daarover nog in 2019 te voeren. In reactie op de oproep van de VVD-woordvoerder naar mooie, concrete resultaten merkt de wethouder op dat op 4 november de brede school Rembrandtkwartier wordt geopend en dat er wordt gewerkt aan het openen van een tweede basisschool in RijswijkBuiten. Ook wat dat betreft brengt het college "de basis op orde".

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van de Laar.

Wethouder Van de Laar gaat in op de opmerkingen die gemaakt zijn door de woordvoerder van Onafhankelijk Rijswijk over het museum Bescherming Burgerbevolking en de garage. De wethouder Cultuur neemt in de toekomstvisie op het museum op of de garage daar al dan niet bij wordt betrokken. In het contract, dat binnenkort wordt ondertekend, is wel nadrukkelijk opgenomen dat als de garage nodig is voor algemene doeleinden, bijvoorbeeld in het kader van de herinrichting van het gebied, de gemeente daar gebruik van kan maken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

De suggestie van het ontwikkelen van een kosten-batenanalyse ten aanzien van grote projecten wordt besproken in het college. Daar wordt serieus naar gekeken. Bij de behandeling van de plannen voor De Bogaard op 26 november is echter nog geen volledige maatschappelijke kosten-batenanalyse opgesteld. Met het creëren van een nieuw stadscentrum is over het algemeen echter duidelijk dat de baten daarvan voor heel Rijswijk gelden.

De wethouder is het eens met Gemeentebelangen Rijswijk dat de gemeente achterloopt op het gebied van afvalscheiding. Dat is financieel ongunstig. Om die reden gaat Rijswijk in 2020 door met het nieuwe inzamelen (HNI). Dan wordt ook de discussie gevoerd over de visie op afvalscheiding in het algemeen en nascheiding en HNI in het bijzonder.

Uit de inbreng vanuit de raad blijkt erkenning voor de inzet op het gebied van stadsverlichting. Ook het college zet in op verlaging van de energierekening voor stadsverlichting. Daarbij speelt ledverlichting een rol; zodra stadsverlichting vervangen moet worden, wordt er gekozen voor ledverlichting. Daarvoor wordt gekozen omdat de kosten van het versneld vervangen van alle armaturen door ledverlichting te hoog zijn (3 miljoen). De wethouder zegt in dit verband toe, de minder positieve ervaringen van de gemeente Den Haag met ledverlichting (Bierkade) te betrekken in het beleid. Naast de inzet op ledverlichting concentreert Rijswijk zich op het vervangen van kabels, om stroomstoringen te voorkomen.

Het college neemt nota van de oproep vanuit de raad om meer aandacht te besteden aan groenonderhoud en snel te komen met het groenbeheerplan, dat aansluit op het groenbeleidsplan dat loopt tot en met 2020. In het debat daarover kan ook besproken worden welk budget daar uiteindelijk voor wordt uitgetrokken.

De overlast door de groei van berenklauw wordt bestreden door de inzet van schapen. De schapen eten niet de hoge volwassen planten op maar nieuwe, kleine planten. Daar zitten geen zaden aan en er is daardoor geen risico op verergering van de berenklauwproblematiek via de uitwerpselen van de schapen.

In de begroting is geen bezuiniging voorzien op de klimaatadaptatiestrategie. De deelname aan Operatie Steenbreek en de aanleg van nieuwe groenstroken in de stad gaat dus gewoon door.

Duurzaamheid en biodiversiteit zijn actuele thema's, waarbij veel activiteiten gericht zijn op stimuleren, promotie en bewustwording. Het college wil de daad bij het woord voegen en biodiversiteit en duurzaamheid verwerken in de eigen programma's, bijvoorbeeld wat betreft Inkoop en het programma van eisen voor projectontwikkelaars. Wat dat betreft kan worden aangesloten op de eisen in het Klimaatconvenant dat door Rijswijk is ondertekend. Ook bij de herinrichting van het assenkruis in de Plaspoelpolder is biodiversiteit een belangrijk uitgangspunt.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Vanuit de raad is gevraagd wanneer de functionele zonerings (fuzo) wordt afgeschaft. De zienswijzen uit de inspraakperiode worden verwerkt in een raadsvoorstel dat begin december naar de raad wordt gestuurd. De inzet is om daarmee regels af te schaffen die innovatie tegenhouden en de vrijheid van ondernemers en bijvoorbeeld het museum beperken. De evaluatie van de fuzo had meerdere aanleidingen, waarbij de situatie in de praktijk is dat sprake is van schaarse rechten. In samenspraak met betrokkenen is daarom besloten om de fuzo af te schaffen.

Met betrekking tot winkelcentrum De Bogaard is het belangrijk om verdere leegloop te voorkomen. Daartoe moet het imago van De Bogaard verbeterd worden, wat alleen mogelijk is door het gebied ingrijpend te verbeteren. De gemeente kan daaraan meewerken door te investeren in het Bogaardplein. De beheerskosten daarvan vormen een serieus punt van aandacht dat meegenomen wordt in het definitief ontwerp, waarover op 26 november verder gesproken kan worden.

De wethouder neemt goede nota van de oproep van de VVD dat de plannen voor de Plaspoelpolder nu zo snel mogelijk moeten worden uitgewerkt. Wat dat betreft zitten college, raad en BBR op één lijn.

In relatie tot de HBG is een bestemmingsplan in voorbereiding. Er zijn zeer veel zienswijzen binnengekomen die allemaal zeer nauwkeurig moeten worden beantwoord, wat tijd kost. Ook de doorrekening van de stikstofontwikkeling, waarvoor een expertisebureau moet worden ingehuurd, kost tijd.

Door een aantal fracties in de raad is de suggestie gedaan van een rol van de gemeente in het aanbieden van woningen aan doelgroepen als leraren, politiemedewerkers en ambtenaren. Dat zou een heel andere visie betekenen op de rol van de overheid.

De suggestie die is gedaan door de CDA-fractie met betrekking tot sociale woningbouw en het stoppen van de nieuwbouw roept vragen op bij wethouder Van de Laar. Geldt dat principe bijvoorbeeld ook voor de plannen die al zijn neergelegd, zoals het plan voor de Benedictuslocatie?

Een wezenlijk aspect in deze discussie is de rol van de corporaties, die een belangrijke rol spelen in het bepalen van het aangezicht van Rijswijk en bij de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de woningvoorraad. De corporaties worden bovendien beschouwd als katalysator in de energietransitie. Er zitten kortom veel nuances in de rol van corporaties. Die nuances komen niet terug in de motie die is aangekondigd door de CDA-fractie. De wethouder merkt op dat er een addendum op de Woonvisie in voorbereiding is waarin een actualisatie staat met een antwoord op vragen als: hoe kijkt het college aan tegen doelgroepenbeleid en tegen het soort woningen dat gebouwd moet worden? Dat addendum komt beschikbaar in januari. Bij het debat daarover kan ook de suggestie van de CDA-fractie worden betrokken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De voorzitter gaat in op het onderwerp cameratoezicht, ingebracht door Rijswijks Belang. Er is een richtlijn cameratoezicht, maar die is inmiddels gedateerd. De voorzitter zegt daarom toe dat in het kader van de aanpassing van de APV in december ook wordt gekeken naar de richtlijn. Daarover kan dan een discussie worden gevoerd tussen college en raad. De voorzitter benadrukt in dit verband dat hij van mening is dat cameratoezicht een sluitstuk is van de handhaving, niet een gangbaar instrument in de handhaving.

Vanuit de VVD-fractie is de suggestie gedaan om als gemeente niet meer in Groot Rijswijk te publiceren en daarmee €43.000 te besparen. Het college heeft aangegeven daarvoor open te staan, al moet de raad daarvoor nog wel de verordening aanpassen. Het zou betekenen dat de gemeente digitaal in plaats van via de gedrukte media zou gaan communiceren; daar zijn dan immers geen middelen meer voor. Dat heeft bovendien consequenties voor de lokale media.

De vergadering wordt geschorst van 18.20 uur tot 19.15 uur.

De voorzitter hervat de vergadering en geeft het woord aan de heer Kruger voor zijn tweede termijn.

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) vraagt of het portret van de Koning een andere plek in de raadszaal kan krijgen, zodat het niet meer door het digitale scherm aan het zicht onttrokken wordt.

De heer Kruger gaat ervan uit dat het college het goede voorbeeld gaat geven wat betreft de keuze voor de fiets boven de auto. Gaan wethouders en ambtenaren hun parkeervergunning voor heel Rijswijk inleveren?

Beter voor Rijswijk is niet tevreden gesteld door het antwoord van het college op vragen over het Bogaardplein. De heer Kruger gaat er echter van uit dat er na 26 november nog genoeg gelegenheid is om vragen te stellen of een motie in te dienen.

In het Rijswijks museum is op initiatief van Welzijn Rijswijk een bijeenkomst gehouden over eenzaamheid onder ouderen en jongeren. Met huiskamerprojecten kan eenzaamheid onder de bevolking bestreden worden. Beter voor Rijswijk steunt de motie die daarover wordt ingediend door de PvdA.

Overall op straat liggen lege lachgaspatronen. In buurgemeenten wordt gewerkt aan het opnemen van een bepaling in de APV tegen misbruik van lachgas. Is het college bereid om een dergelijke bepaling ook in de APV van Rijswijk op te nemen?

Net over de gemeentegrens met Den Haag heeft onlangs een ernstig ongeluk plaatsgevonden als gevolg van slecht onderhouden gasleidingen. Hoe staat het in dit verband met het gasleidingennet in Oud-Rijswijk? Kan het college de veiligheid van de bewoners daar garanderen?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Ten aanzien van de energietransitie heeft Beter voor Rijswijk hoge verwachtingen van de ontwikkelingen op het gebied van waterstof. Op sommige plaatsen in Nederland wordt waterstof gebruikt in het vervoer en voor de verwarming van woningen. Dat is een goed alternatief voor andere energiebronnen. Is het college bereid om deze ontwikkelingen te betrekken bij de notitie over de energietransitie?

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Alberts voor haar inbreng in tweede termijn.

Mevrouw Alberts (GroenLinks) merkt op dat er tijdens de schorsing een goede maaltijd is geserveerd, maar dat daarbij helaas alleen van plastic servies gebruik kon worden gemaakt. Wanneer wordt dat plastic voor eenmalig gebruik afgeschaft?

Mevrouw Alberts constateert dat het college in eerste termijn nauwelijks heeft gereageerd op oproepen van GroenLinks. Wellicht kan het college daar in tweede termijn op ingaan?

GroenLinks dient amendementen in over het schrappen van het dekkingsvoorstel biodiversiteit en de zogenaamde "Hugogelden". Ook dient GroenLinks moties in over onderzoek naar Rijswijkse kinderen die gebruik maken van jeugdzorg, over inclusief beleid, over zero-based begroten met burgers, over openbare verlichting en over een eerlijke verdeling van lokale lasten in.

De motie die Rijswijks Belang heeft voorbereid over hulp aan ouderen gaat de fractie van GroenLinks niet ver genoeg. Steeds meer mensen vinden de samenleving ingewikkeld. Een hulploket voor alle denkbare vragen, zoals voorgesteld door de Ombudsman, is daarom beter.

GroenLinks constateert dat het college bijzondere financiële keuzes maakt. Zo kiest het college ervoor om meer budget te reserveren voor groenbeheer, maar wel ten koste van noodzakelijke investeringen in het groen. Welke balans beoogt het college tussen bomen en groen en hoe borgt het college het behoud en de versterking van de natuurwaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen nu er geen bestemmingsreserve Groen mee bestaat? Mevrouw Alberts vindt het jammer voor subsidieontvangers dat de subsidies niet worden verhoogd met het inflatiepercentage. Hopelijk kunnen zij die tegenvaller nog opvangen.

Het draagvlak voor de energietransitie neemt af bij een weifelende overheid. Een afwachtende houding werkt negatief uit, wat ook blijkt in de stikstofdiscussie. Op dat punt is de overheid pas in beweging gekomen toen er een rechterlijke uitspraak lag. Toen moest plotseling een oplossing worden gevonden, met alle commotie van dien. Het is beter om direct de regie te voeren, bijvoorbeeld op de eisen die het Klimaatconvenant stelt. Wat wil het college op dit punt doen?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

Ondanks toezeggingen in het forum en herhaalde vragen in eerste termijn is het college niet ingegaan op de bedragen voor de dekkingsvoorstellen waar niet voor gekozen is. Wat is daarmee gebeurd?

Waarop baseert het college de aanname dat in 2020 €400.000 en in de daarop volgende jaren €650.000 te bezuinigen is op het sociaal domein, terwijl de concrete invulling nog nader bepaald moet worden? Is dit geen vorm van wensdenken?

In de voorbereidingen op deze begrotingsraad hebben heel wat amendementen de revue gepasseerd. Maar er was geen beginnen aan. Zowel inhoudelijk als financieel maken wij fundamenteel andere keuzes, zoals eerder aangegeven met het amendement op de kadernota. De nu voorliggende begroting vormt geen goede basis om de komende vier jaar mee verder te gaan. Daarom zien wij ons genoodzaakt om tegen de begroting te stemmen..

Door de fractie van GroenLinks wordt het amendement Dekkingsvoorstel biodiversiteit (A-I) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging,

besluit:

het dekkingsvoorstel Biodiversiteit, dat thans als volgt luidt:

Omschrijving	2020 Saldo	2021 Saldo	2022 Saldo	2023 Saldo
Biodiversiteit	38.000	51.000	51.000	51.000

te schrappen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Dit budget is bestemd voor bijdragen aan/activiteiten op het gebied van (o.a.) groene/blauwe schoolpleinen en het bijenconvenant. Deze kansen benutten we om de biodiversiteit te versterken. Een betere biodiversiteit draagt bij aan de vermindering van overlast door plaagsoorten. Het resultaat na dekkingsplan laat voldoende ruimte om dit budget te laten staan.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Door de fracties van GroenLinks, Onafhankelijk Rijswijk en de PvdA wordt het amendement Stelpost Jeugd (A-II) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging,

besluit om de zin op pagina 13, die thans als volgt luidt:

"Wij stellen voor deze stelpost ter grootte van €1.048.000 niet op te nemen omdat hiermee de begroting geen reëel meerjarenperspectief weergeeft"

te vervangen door:

"Wij stellen voor deze stelpost ter grootte van €1.048.000 op te nemen."

en dit bedrag voor 2022 en 2023 toe te voegen aan de inkomsten (tabel op pagina 13),

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Deze gelden, in de volksmond ook wel de Hugogelden genoemd, zijn door het kabinet ter beschikking gesteld voor 2019, 2020 en 2021. Aanvullend verricht het kabinet onderzoek om te bepalen of en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Het kabinet heeft aangegeven dat gemeenten voor 2022 en 2023 dit bedrag mogen opnemen als stelpost "Uitkomst onderzoek jeugdzorg" om zo de meerjarenraming sluitend te krijgen.

In de toelichting door het college op de vraag waarom deze stelpost niet is meegenomen werd aangegeven "dat er niet wordt uitgegaan van een hogere stijging van de kosten". Vooralsnog blijven de kosten van jeugdzorg stijgen. Ook de financiële consequenties van het verloren kort geding met de jeugdzorgaanbieders zijn op dit moment nog niet duidelijk. Het is daarom verstandig om rekening te houden met hogere stijging van de kosten en deze stelpost voor 2022 en 2023 op te nemen.

Door de fracties van GroenLinks en de PvdA wordt de motie Inclusief beleid zonder uitsluiting (M-II) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

constaterende dat:

- Nederland in juli 2016 het VN-verdrag Handicap geratificeerd heeft;
- gemeenten daardoor verplicht zijn een lokaal inclusiebeleid in en uit te voeren;
- in de begroting wordt gemeld dat er geen vastgesteld beleid is en er voor een inclusieve samenleving nog veel te doen is;
- het college heeft aangegeven, naar aanleiding van een motie ingediend door Rijswijks Belang, CDA, GroenLinks en Gemeentebelangen Rijswijk, het manifest "Iedereen doet mee!" te ondertekenen;

overwegende dat:

- een inclusieve samenleving om meer gaat dan het vergroten van zelfredzaamheid van mensen met een beperking. Ook leeftijd, gender, seksuele voorkeur, etniciteit en religie kunnen uitsluitingsgronden zijn;
- een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van inclusief beleid is dat verschillende groepen burgers bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van het beleid worden betrokken;

verzoekt het college:

- bij het opstellen van inclusief beleid alle uitsluitingsgronden mee te nemen: leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking, etniciteit en religie;
- bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van inclusief beleid alle verschillende groepen burgers actief te betrekken;
- voor januari 2020 te komen met een procesaanpak waarin zij aangeeft op welke wijze inclusieve beleidsvorming in Rijswijk wordt uitgewerkt, welke doelgroepen erbij betrokken worden en op welke manier,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fracties van GroenLinks en Wij. Rijswijk wordt de motie Zero based begroten met burgers (M-III) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

- in Nederland een beweging gaande is van het steeds meer betrekken van inwoners bij gemeentelijk beleid;
- burgerbegroting een open samenwerkingsvorm is die ervoor zorgt dat het vertrouwen van de bewoner in de overheid toeneemt en resulteert in een permanente en betere bewoners-overheidsrelatie;
- burgerbegroting gemeentelijke financiën transparanter en begrijpelijker maakt voor alle bewoners en zorgt voor een groter verantwoordelijkheidsgevoel onder burgers;
- de gemeente Rijswijk de ambitie heeft uitgesproken tijdens de auditcommissie-vergadering van 28 oktober om het komende jaar te starten met zero based begroten;
- de Rijswijkse begroting 2020 voor een aantal domeinen zero based opgebouwd zal worden;

overwegende dat:

- initiatieven met betrekking tot burgerparticipatie binnen de gemeente nog te veel versnipperd zijn;
- een burgerbegroting zowel het college, ambtelijk apparaat als inwoners van Rijswijk stimuleert in de toename van burgerparticipatie;
- dat het invoeren van zero based begroten een mooi moment is om inwoners meer te betrekken bij het begrotingsproces.

verzoekt het college:

- te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn tot het invoeren van een burgerbegroting binnende nieuwe methodiek van zero based begroten waar Rijswijk komend jaar mee aan de slag gaat;
- begin 2020 een advies aan de gemeenteraad te presenteren ten aanzien van de mogelijkheden om een burgerbegroting in te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fracties van GroenLinks en D66 wordt de motie Donker waar het kan, licht waar het moet (M-IV) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,
constaterende dat:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

- donkere nachten een positief effect hebben op de gezondheid en het welzijn van mensen en dieren;
- in het Energieakkoord door o.a. de VNG is afgesproken dat openbare verlichting ten opzichte van 2013 20% besparing levert in 2020 en 50% in 2030;
- het slim is om in te zetten op besparing en het gebruik maken van nieuwe technieken om dit voor elkaar te krijgen;
- Rijswijk zo kan bijdragen aan het Energieakkoord waarin is vastgesteld dat minimaal 40% van het bestaande openbare verlichtingspark in 2020 is voorzien van slim energiemanagement en energiezuinige verlichting;
- Rijswijk toewerkt naar klimaatneutraliteit in 2050;

voorts constaterende dat:

- Rijswijk relatief veel lantarenpalen en openbare verlichting heeft, waar op dit moment in wordt geïnvesteerd in verband met de ontstane problemen;
- een groot deel van het gemeentelijk elektriciteitsgebruik is toe te schrijven aan openbare verlichting;
- er reclameschermen in onze gemeente zijn die veelal ook in de nacht schijnen, terwijl er dan niet of nauwelijks publiek is om de getoonde boodschappen tot zich te nemen;

overwegende dat:

- er mogelijkheden zijn om plekken in Rijswijk slimmer en efficiënter te verlichten zodanig dat het veiligheidsgevoel gewaarborgd blijft;
- de gemeente Rijswijk geld kan besparen door gebruik te maken slimme en gerichte ledverlichting waardoor het energieverbruik daalt, de rekening voor energie niet oploopt en goed met de omgeving wordt omgegaan;
- er minder lichthinder voor mens, dier en natuur ontstaat door rekening te houden met de schijnrichting van de openbare verlichting met inachtneming van het veiligheidsaspect;
- dynamisch verlichten, waarbij de verlichting tussen bepaalde tijdstippen dimt of zelfs uitstaat en weer gaat branden als er iemand langskomt (met mogelijkheden voor variaties), een oplossing kan zijn in bijvoorbeeld de Rijswijkse parken, de Landgoederenzone en sportverenigingen;

verzoekt het college:

- te inventariseren wat de mogelijkheden zijn om Rijswijk slim te verlichten naar het principe "donker waar en wanneer het kan, licht waar en wanneer het moet";

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

- dit mee te nemen in de inpassing van Smart City beleid en in bestaand beleid van de gemeente als het gaat om alle verlichting die door de gemeente wordt bekostigd;
  - hierover de raad via een informatiebrief voor juni 2020 te informeren,
- en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van GroenLinks wordt de motie Eerlijke verdeling lokale lasten (M-V) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- het college in de begroting 2020-2023 aangeeft, het belangrijk te vinden "om Rijswijk betaalbaar te houden voor al onze inwoners, ondernemers en relaties";
- het college in de belastingverordening 2020 voorstelt om vrijwel alle lokale heffingen met de inflatiecorrectie van 2,4% te laten stijgen;
- het college daarentegen de keuze maakt om de rioolheffing en afvalstoffenheffing aanzienlijk meer te laten stijgen met respectievelijk 13,6% en 14%;

overwegende dat:

- voor Rijswijkse huishoudens een dergelijke verhoging van de gemiddelde woonlasten met circa €70 veel is;
- daardoor Rijswijkse huurders en minder vermogende huiseigenaren verhoudingsgewijs slechter af zijn dan Rijswijkse huis-, bedrijfspand- of grondeigenaren;
- het argument dat de "vervuiler betaalt" niet klopt met het huidige systeem van betalen per eenheid dat geen prikkel is om minder afval te produceren;
- er een andere, eerlijkere, verdeling van de lokale lasten denkbaar is waarbij de sterkste schouders meer de lasten dragen;
- ozb een beter middel is om de lasten solidair te verdelen;

verzoekt het college:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

- de rioolheffing en de afvalstoffenheffing met de inflatiecorrectie van 2,4% te laten stijgen en de weg te vallen opbrengsten elders op te vangen in de begroting, en/of;
- tot een eerlijkere verdeling van de lokale heffingen binnen de woonlasten te komen die betaalbaar is voor alle inwoners,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van GroenLinks wordt de motie Gericht voorkomen is beter dan genezen (M-VI) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- gemeenten sinds 2015 de wettelijk de taak hebben om uitvoering te geven aan de Jeugdwet;
- het aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt, ook in Rijswijk, nog nooit zo hoog is geweest;
- het debat over jeugdzorg met name gaat over grip op de kosten en grip op de toegang tot zorg en maar weinig over waarom er zoveel kinderen hulp nodig hebben;
- met preventieve jeugdzorg de gemeente Rijswijk kan bereiken dat problemen snel aangepakt worden en daardoor een verwijzing naar specialistische, intensievere vormen van zorg en ondersteuning (soms) voorkomen kunnen worden;
- in de begroting 2020 middelen worden vrijgemaakt voor preventie en vroeg-signalering waarbij vooral wordt gesproken in algemene risicofactoren en niet specifiek gericht op de Rijswijkse jeugd;
- er in de begroting wordt gesproken over een "herinrichting van voorliggend preventief veld";

overwegende dat:

- het er primair om gaat dat Rijswijkse kinderen veilig en gelukkig kunnen opgroeien;
- centraal zou moeten staan de vraag: hoe zorgen we ervoor dat minder kinderen jeugdhulp nodig hebben?;
- voor een betere werking van het systeem het van belang is dat preventie versterkt wordt;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

verzoekt het college:

- onderzoek te doen naar waarom er zoveel Rijswijkse kinderen hulp nodig hebben. Onderdeel daarvan is in ieder geval inzicht in de top 10 vragen die de Rijswijkse verwijzers(wijkteams en huisartsen) krijgen;
- op basis van het onderzoek uiterlijk Q2 2020 te komen met een concreet plan van aanpak om preventie zo gericht mogelijk in te zetten en via innovatie te stimuleren;
- hierin ook mee te nemen hoe er gestuurd wordt op de resultaten van de preventie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Sleddering (VVD) voor zijn inbreng in tweede termijn.

De heer Sleddering (VVD) merkt ten aanzien van Avalex op dat het college voorzichtig nadenkt over nascheiding. Dat is naar de mening van de VVD een eerste stap. Jammer dat het kostbare en mislukte programma het nieuwe inzamelen (HNI) dan toch wordt voortgezet met impact op de portemonnee van alle Rijswijkers. De VVD dient hierover een motie in. De heer Sleddering constateert dat de boodschap van de VVD in eerste termijn niet goed is overgekomen. De VVD dringt aan op concrete actie, niet op beleidsdiscussies in 2020. Maatregelen als het stopzetten van de Ooievaarspas kunnen direct genomen worden. Daar is geen discussie voor nodig.

De fractie van de VVD dient moties in over de Afvalstoffenheffing, de kostenbeheersing in het sociaal domein, de basis op orde, de parkeerreserve, de combinatie governance en beleid bij Avalex en het opzeggen van het contract met Groot Rijswijk.

Door de fractie van de VVD wordt de motie Afvalstoffenheffing beperken tot inflatiepercentage (M-VII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- de positie van de gemeente Rijswijk niet op orde is ;
- de uitgaven vooral door tegenvallers in het sociaal domein explosief zijn gestegen;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

overwegende dat:

- burgers en bedrijven niet de rekening gepresenteerd moeten krijgen voor tegenvallers in het sociaal domein;
- tegenvallers in het sociaal domein moeten worden opgevangen binnen het sociaal domein en niet via heffingendoor burgers en bedrijven;

spreekt uit dat een verhoging van de afvalstoffenheffing met 15% niet een geleidelijke verhoging is;

verzoekt het college om de verhoging van de afvalstoffenheffing net als bij de ozb te beperken tot het inflatiepercentage,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van de VVD wordt de motie Concrete maatregelen t.b.v. kostenbeheersing in het sociaal domein (M-VIII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- er binnen het sociaal domein op dit moment grote kostenoverschrijdingen plaatsvinden;
- de vraag om jeugdhulp voor het vijfde achtereenvolgende jaar is toegenomen;
- de druk op verwijzers en hulpaanbieders hoog is;
- de vraag op bijstand vanuit de WMO, onder meer vanwege de vergrijzing en het langer zelfstandig wonen, zal vergroten;

overwegende dat:

- mogelijke oplossingen niet alleen liggen in de discussietarieven met de aanbieders van hulp;
- "de basis op orde" om een navolgbaar management rondom kostenbeheersing en zorg vraagt, waarbij de gemeente grip en zicht houdt op elke uitgave;
- de regie op verwijzingen meer bij de gemeente moet komen te liggen, maar met de aanwezigheid van de juiste expertise;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

verzoekt het college om de volgende maatregelen op haalbaarheid te onderzoeken en uit te voeren:

met betrekking tot de jeugdhulp:

- het instellen van een verwijzingsadviesteam in dienst van de gemeente; Toelichting: dit team met experts vanuit het hulpdomein, al dan niet gedetacheerd, verleent bijstand aan verwijzers en houdt zich bezig met het monitoren van de verwijzingen en adviseert, wanneer wenselijk, om de verwijzing meer passend te maken op de behoefte van de jeugdige (passend bij Actieplan 2 plan van aanpak, IB 19 103);
- het realiseren van een nauwkeurige, real-time rapportage van de geboden hulp op wijkniveau, waarop passende keuzes kunnen worden gemaakt inzake het voortzetten, aanpassen dan wel beëindigen van de geboden hulp met betrekking tot de Wmo;
- indicatiestellingen in de Wmo bij verlenging van de zorgvrager, zoals hulp in de huishouding, in periodes van vijf jaar te doen in plaats van elk jaar in het geval dat zicht op herstel of verbetering niet aan de orde is;
- het jaarlijks monitoren van de uitgegeven fysieke zorgbehoeften (rollators, scootmobielen, krukken etc.) op het gebied van doelmatigheid en rechtmatigheid, en actief de spullen te repatriëren zodra deze niet meer nodig zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van de VVD wordt de motie Basis op orde (M-IX) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- het college in de begroting 2020-2023 uitspreekt dat het "de basis op orde" wil brengen;
- er alle aanleiding is om dit ook daadwerkelijk als uitgangspunt te hanteren;

overwegende dat:

- de huidige financiële positie van de gemeente Rijswijk zorgwekkend is en dat interen op de algemene reserve niet wenselijk is;
- uit het accountantsverslag blijkt dat de gemeente Rijswijk niet in control is;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

voorts overwegende dat:

- het de "boel op orde brengen" doorgaans wordt gezien als "corvee" en er concrete stimulansen nodig zijn om hieraan te werken;
- er bij nieuwe projecten geld of menskracht kan weglekken naar zaken die niet bijdragen aan de boel op orde brengen;

verzoekt het college om concrete plannen altijd te toetsen aan de hand van de bijgaande "basis-op-orde-toets" en de raad op de hoogte te stellen van het resultaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

Basis op orde toets:

- Is het helder welk probleem moet worden opgelost met het voorliggende plan?
- Draagt het plan, en daarmee de investering, bij aan het verbeteren van de prestaties van de gemeente?
- Zijn de beoogde effecten SMART verwoord?
- Is er (structurele) dekking voor de ingeschatte kosten?
⇒ Indien ja: specificeer dekking en kosten.
- Is de doorlooptijd van het plan reëel en haalbaar?
⇒ Indien ja: wat is de doorlooptijd?
- Is er capaciteit beschikbaar binnen de organisatie om het plan te realiseren?
- Zijn er momenteel plannen en/of projecten die vanwege budget- of capaciteitsproblemen stil liggen?
- Kunnen bestaande plannen en/of projecten doorgang blijven vinden wanneer dit plan wordt uitgevoerd?
- Is het plan niet in strijd met eerder geformuleerd beleid of regelgeving?
- Kunnen eventuele bezwaren van belanghebbenden voldoende worden ondervangen?

**LEG HET PLAN EN HET RESULTAAT VAN DEZE CHECKLIST BIJ 9
BEVESTIGENDE ANTWOORDEN VOOR AAN DE RAAD**

Door de fractie van de VVD wordt de motie Parkeerreserve en mobiliteitsvisie (M-X) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

gehoord de beraadslagingen,

- er een reserve is aangelegd voor de uitvoering van het parkeerbeleid;
- eind dit jaar keuzen worden gemaakt waarmee dat beleid anders vorm gegeven zal worden;
- met de uitvoering daarvan kosten zijn gemoeid;
- niet uit te sluiten valt dat daarna nog een significant bedrag beschikbaar is;

overwegende dat:

- reserveren voor onderhoud in kleine verbeteringen nodig blijft en daarvoor een parkeerreserve moet worden aangehouden van minimaal €250.000;
- nieuwe structurele aanpassingen in het parkeerbeleid, met als gevolg daarvan hoge kosten, na de bovengenoemde wijziging niet wenselijk zijn;
- er daarmee geld beschikbaar blijft dat ook elders ingezet kan worden;
- het meest in de rede ligt dat dit geld wordt aangewend voor andere oplossingen om de bereikbaarheid van Rijswijk te verbeteren;
- het wenselijk is die oplossingen te initiëren vanuit een mobiliteitsvisie;

draagt het college op:

- om deze mobiliteitsvisie te ontwikkelen en pas daarna geld wat resteert uit de bestemmingsreserve parkeren uit te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van de VVD wordt de motie Optimale combinatie governance en beleid bij Avalex (M-XI) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

gehoord de beraadslaging,

gelezen het onderzoek van Avalex naar verschillende governancevarianten voor de BVO Avalex, waarin een verband wordt gelegd tussen strategisch afvalbeleidskeuze en optimale governancekeuze;

in aanmerking nemende dat:

- in het voorliggende besturingsvoorstel van Avalex nog geen uitspraak wordt gedaan over het te voeren strategische afvalbeleid;
- de Avalex-gemeenten samen een optimale combinatie nastreven van governance en beleid;

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

draagt het college op:

- om Avalex opdracht te geven een scenario uit te werken waarbij wordt uitgegaan van brede nascheiding, gecombineerd met scheiding van papier, glas en textiel;
- in samenspraak met Avalex een besturingsmodel te ontwikkelen dat uitgaat van de professionele inkoopkracht van Avalex en alle uitvoeringstaken door de meest effectieve en kwalitatief beste verzamelen en verwerkingsbedrijven te laten uitvoeren;
- om het project Het Nieuwe Inzamelen (HNI) met uitbreiding naar twee nieuwe wijken in Rijswijk per direct stop te zetten in afwachting van de resultaten van bovenstaande opdrachten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fractie van de VVD Stopzetten overeenkomst met Groot Rijswijk (M-XII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- het college wil doorgaan met het plaatsen van de rubriek Rijswijk Regel Recht in Groot Rijswijk;
- de bezorggarantie afgegeven door de uitgever al jaren niet wordt gehaald;
- er heel veel klachten zijn bij de bewoners van Rijswijk over het niet ontvangen van Groot Rijswijk, zoals onlangs ook is vastgesteld door bewoners in Oud Rijswijk;
- eerdere gesprekken tussen het college en de uitgever van Groot Rijswijk niet hebben geleid tot een verbetering van het bezorgregime;

overwegende dat

- de financiële positie van Rijswijk zorgwekkend is en dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met de uitgaven, in dit geval €43.000;
- er voor de plaatsing van Rijswijk Regel Recht voldoende alternatieven zijn via digitale media;

draagt het college op:

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

- het contract met de uitgever van Groot Rijswijk zo spoedig mogelijk te beëindigen,
en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Koopman (D66) voor de tweede termijn van haar betoog.

Mevrouw Koopman (D66) constateert dat het college zakelijk, gedreven en vol levenslust en ambitie te werk gaat. Zij vraagt het college wel om nog in te gaan op de oproep van raadsfracties om de dienstverlening slimmer en toegankelijker te maken. Kan de wethouder toezeggen dat in het groot project Dienstverlening en in het verbeteren van het contact met de gemeente de volgende punten worden meegenomen: toegankelijkheid voor iedereen, duidelijke taal, betrouwbare antwoorden, hulpvaardige instelling? Op het punt van jeugdzorg heeft het college aangegeven dat preventie en vroegsignalering belangrijk zijn. Dat wordt breed onderschreven in de raad. Kan de wethouder nog ingaan op de vraag van de fracties van D66 en GroenLinks waarom zoveel jongeren in Rijswijk jeugdzorg nodig hebben? Heeft zij daar inzicht in?

Mevrouw Koopman erkent dat veel fracties vragen om een aanpassing van het systeem. Die komt er ook in de vorm van resultaatgericht initiëren en financieren. Hoewel daarin vertraging is opgetreden, komt er een wijziging van het stelsel. D66 heeft er vertrouwen in dat het college daar op een goede manier uitvoering aan geeft. Extra expertise, zoals voorgesteld door de VVD-fractie, vormt daarbij wellicht een interessante toevoeging. Het Verwey-Jonker Instituut heeft voor de jeugdketen in Utrecht besparingsmogelijkheden voorgesteld met behoud van kwaliteit en klanttevredenheid. Mogelijk zijn op basis van dat onderzoek ook aanvullende maatregelen voor Rijswijk te bedenken.

D66 is voorstander van het afschaffen van de Ooievaarspas ten gunste van de invoering van een Olifantspas: Hanske het olifantje als symbool van Rijswijk in plaats van de Haagse ooievaar. D66 vindt het belangrijk dat het instrument wordt gehandhaafd zodat de jeugd zich kan ontwikkelen en kansen krijgt. Dit onderwerp kan meegenomen worden in de evaluatie van het armoedebeleid.

In reactie op de antwoorden van de wethouder over straatverlichting vraagt mevrouw Koopman of er een koppeling wordt gemaakt tussen energiekosten en afschrijvingen van lichtarmaturen. Wordt er ook gekeken naar slimme, innovatieve manieren van verlichting?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

D66 wil duidelijk zijn tegenover de corporaties. Daar hoort focus bij. Grote renovaties en investeringen in onderhoud zijn dringend nodig. Sloop- en nieuwbouw moet echter ook mogelijk blijven. D66 steunt daarom de motie van het CDA op het punt dat er geen gemeentelijke bouwgrond voor nieuwbouw met korting aan corporaties wordt verkocht. Er is behoefte aan voldoende mogelijkheden voor de markt en middenhuur en daar moet dan ook voor worden gekozen. Kan het college daarmee instemmen? Mevrouw Koopman roept het college op om niet alleen te kijken naar de problemen van vandaag maar ook naar het Rijswijk van de toekomst. Het is belangrijk om lef te tonen en keuzes te maken in de stadsinrichting, het groen en de kansen en het welzijn van mensen. In dat Rijswijk willen mensen wonen.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Pelzer (Wij. Rijswijk) voor haar betoog in tweede termijn.

Mevrouw Pelzer (Wij. Rijswijk) constateert dat breed in de raad de mening gedeeld wordt dat er verandering noodzakelijk is in de jeugdzorg. Door GroenLinks, D66 en Wij. Rijswijk is daarover een motie ingediend. De motie van de VVD over dit onderwerp is ook sympathiek, maar is gericht op de inzet van ambtenaren in plaats van scholen. Weer anderen in de raad zien een oplossing in de inzet van anderen dan ambtenaren of scholen. Gelet op de verschillende meningen roept mevrouw Pelzer op tot een goede inhoudelijke discussie zodat er een gedragen plan kan worden opgesteld. Mevrouw Pelzer doet ook met betrekking tot het sociaal domein de oproep om de nieuwe subsidieverordening van nul af op te bouwen en uit te gaan van resultaatgericht financieren. Laat partijen met een plan komen zodat ook nieuwe partijen (start-ups, innovatieve partijen) een kans krijgen en er niet instellingen maar doelstellingen gesubsidieerd worden.

Op het punt van de energietransitie is Wij. Rijswijk het eens met GroenLinks dat er snelheid betracht moet worden. De kwaliteit mag daar echter niet onder lijden. Dit onderwerp vraagt om een heel andere rol van de overheid en om gesprekken met gespecialiseerde partijen. Mevrouw Pelzer vraagt de wethouder om voortvarend te handelen, zodat er op korte termijn een inhoudelijke discussie kan worden gevoerd over mogelijkheden en strategische kaders.

Mevrouw Pelzer is tevreden over de toezegging van de wethouder dat er een inhoudelijk gesprek zal worden gevoerd over de mogelijkheden van nascheiding en HNI. Wij. Rijswijk is daar niet op voorhand tegen. Wel is het nodig om alle argumenten, inclusief de financiële, van de verschillende vormen van afvalscheiding tegen het licht te houden. Misschien is de meest voordelige optie om zowel voorscheiding als nascheiding te hanteren. Avalex is op dat punt niet de enig denkbare gesprekspartner.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De suggestie om als gemeente woningen aan te bieden aan specifieke doelgroepen (zoals medewerkers in het onderwijs of bij de politie) betekent een radicale wijziging van beleid. Dat is echter geen reden om het onderwerp niet te bespreken. Daarom heeft Wij. Rijswijk de motie die daarover door het CDA wordt ingediend, meeondertekend.

Mevrouw Pelzer kijkt uit naar de discussies over zero-based begroten. Het is daarnaast positief dat er een inhoudelijke sessie wordt georganiseerd waarin de raad de strategische kaders kan bepalen voor het besteden van de Enecogelden.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van Enk (CDA) voor zijn inbreng in tweede termijn.

De heer Van Enk (CDA) gaat in op de reactie van het college op zijn inbreng in eerste termijn op het gebied van wonen. Die was niet enthousiast. De voorstellen van het CDA kunnen echter geen verrassing zijn voor het college. Die zijn ook gedaan in het Kaderdebat en daarover zijn vragen gesteld in het forum. Er is bijvoorbeeld gevraagd wanneer de wethouder komt met verdelingsregels op lokale maat. Voor de zomer heeft het college die regels aangekondigd; daarover zou in september de discussie worden aangegaan met de raad, maar dat is niet gebeurd. Kan de wethouder hierop ingaan? Die regels vormen het handvat voor de doorstroming vanuit het sociale woningbouwareaal.

De heer Van Enk merkt op dat het college voornemens is in december een nieuw convenant met de woningcorporaties te sluiten voor de duur van twee jaar. Een discussie over een beleidswijziging ten aanzien van de sociale woningbouw en het bouwen van nieuwbouwwoningen kan daarom niet wachten tot het debat over het addendum op de Woonvisie. Recent is gesproken over de grondexploitatie van RijswijkBuiten en daarbij kwam naar voren dat het verkopen van grond aan corporaties voor sociale woningbouw slechts een derde oplevert van de opbrengst in het geval de grond aan een marktpartij wordt verkocht. Dat is een reden om te stoppen met nieuwbouw in de sociale sector. Een andere reden om niet door te gaan met nieuwbouw in de sociale sector is dat 70% van die woningen wordt betrokken door woningzoekenden buiten Rijswijk. De Rijswijkse woningmarkt is meer gebaat bij het bouwen van woningen in het middensegment. Dat bevordert de doorstroming vanuit de sociale woningbouw in Rijswijk. Verder zijn Rijswijkse huurders gebaat bij een goed onderhoud van de bestaande huurwoningen. Daar komt bij corporaties geld voor vrij als zij niet hoeven te investeren in nieuwbouw. Namens het CDA dient te heer Van Enk hierover een motie in.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Van Enk dient ook een motie in over een onderzoek naar de aankoop van woningen door de gemeente en het onder voorwaarden verhuren daarvan aan specifieke doelgroepen, zoals leraren, verplegers en politieagenten. Het gaat om het middensegment, dus om huurwoningen van €800 tot maximaal €1.100 per maand. Het is niet de bedoeling om de taak van de woningcorporaties over te nemen door goedkopere woningen aan te bieden. Overigens is het mogelijk om bij het gevraagde onderzoek ook andere opties voor het stimuleren van woningbouw in het middensegment te betrekken.

De heer Van Enk constateert dat breed in de raad zorgen zijn uitgesproken over de jeugdzorg en de instroom in de jeugdzorg. Het CDA neemt nota van wat door de wethouder is gezegd en wacht af hoe de gesprekken met scholen en huisartsen verder verlopen.

Ten aanzien van het parkeerbeleid vraagt de heer Van Enk om tijdspaden. Hij is het eens met de VVD-woordvoerder dat er een mobiliteitsplan moet worden opgesteld voordat de parkeergelden worden besteed. Het CDA zou in dat kader ook graag zicht hebben op het nieuwe parkeerstelsel, want de invoering daarvan zou ook geld kunnen kosten.

Door de fracties van het CDA, Onafhankelijk Rijswijk, de VVD, Rijswijks Belang en D66 wordt de motie Onderhoud en energiemaatregelen in plaats van nieuwbouw sociale sector (M-XIII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- het risico op niet sluitende bouwgrondexploitaties voor de gemeente Rijswijk is toegenomen;
- nieuwbouw van sociale woningen door corporaties niet kan zonder eenforse korting door de gemeente op de grondprijs;
- de Rijswijkse inwoners het meest gebaat zijn bij onderhoud en duurzameverbetering van de bestaande 10.000 sociale woningen in Rijswijk;

verzoekt het college:

- in het nieuw te sluiten convenant met woningbouwverenigingen géén taakstellingen meer af te spreken voor nieuwbouw, maar wel voor groot onderhoud en maatregelen voor energietransitie in de bestaande woningen,

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fracties van het CDA en Wij. Rijswijk wordt de motie Betaalbare woningen voor leraren, verplegers en politieagenten (M-XIII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

overwegende dat:

- de huizenmarkt sterk beïnvloed wordt door beleggers die de prijs van woningen opdrijven;
- het daardoor voor veel gezinnen met middeninkomens onmogelijk is om een betaalbare woning in deze regio te vinden;
- aan personeel in sommige beroepen in deze regio een ernstig tekort bestaat;
- de rentelasten voor gemeentelijke investeringen tot een dieptepunt zijn gedaald;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of in nieuwbouwlocaties in Rijswijk woningen door de gemeente zelf kunnen worden aangekocht en onder voorwaarden verhuurd aan specifieke doelgroepen met een maatschappelijk belangrijke functie, zoals leraren, verplegers en politieagenten, waar ook in deze regio een tekort aan is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Meij (GBR) voor zijn betoog in tweede termijn.

De heer Van der Meij (Gemeentebelangen Rijswijk) constateert dat het antwoord van de wethouder op zijn vraag over de ontwikkeling van de ozb-gelden van bedrijven vrij technisch was. Kan de wethouder toezeggen dat hij die uitleg op schrift stelt en aan de raad doet toekomen?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Van der Meij vindt het jammer dat GroenLinks nog voor de beantwoording van het college in tweede termijn heeft aangegeven tegen de begroting te gaan stemmen. Hij houdt voor dat de speerpunten van beleid van GroenLinks nog steeds overeind staan; de energietransitie, het Huis van de Stad, de Cultuurnota en het Wilhelminapark zijn nog steeds onderwerp van beleid. In een aantal gevallen is het tempo van de ontwikkelingen vertraagd, maar dat is het gevolg van de concessies die gedaan moeten worden bij de vorming van een college.

Gemeentebelangen Rijswijk sluit zich aan bij de breed gedeelde wens in de raad om een discussie aan te gaan over het beperken van de instroom in de jeugdzorg. Daar horen scholen, huisartsen en ouders bij betrokken te worden. Gemeentebelangen Rijswijk vindt niet dat daarvoor een expertteam voor moet worden ingezet; het gaat om de inzet van direct betrokkenen.

De suggestie van het CDA klinkt interessant en sluit aan bij de wens van Gemeentebelangen Rijswijk van een beter doelgroepenbeleid en het bedienen van de Rijswijkse woningzoekenden. Is het college bereid om serieus naar mogelijkheden en instrumenten te kijken waarmee meer kan worden gestuurd op de vraag van Rijswijkse woningzoekenden?

Gemeentebelangen Rijswijk denkt genuanceerd over het voorstel van het CDA om te stoppen met nieuwbouw in de sociale huursector. De business case voor gebieden als het Havenkwartier en De Bogaard zijn anders dan voor RijswijkBuiten. De gemeente Rijswijk heeft de gronden van RijswijkBuiten destijds tegen hoge prijzen aangekocht. In het Havenkwartier en De Bogaard beschikt Rijswijk niet over eigen grond. Gemeentebelangen Rijswijk kan instemmen met het niet opnemen van percentages sociale woningbouw voor het Havenkwartier en De Bogaard, maar dan moet er wel onderzoek worden gedaan naar manieren waarop aan de vraag van Rijswijkse woningzoekenden tegemoet kan worden gekomen.

Het onderzoek naar een parkeergarage onder de stadhuisvijver moet deel uitmaken van een breder onderzoek naar parkeren in Te Werve. Het is niet de bedoeling dat de garage gebouwd wordt voor ambtenaren of alleen gebruikt kan worden door bezoekers aan de Rijswijkse Schouwburg. Er moet een integrale kosten-batenanalyse gemaakt worden waaruit meerwaarde voor de omgeving moet blijken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Van der Meij verbaast zich over de oproep van de VVD-woordvoerder om te stoppen met de ontwikkeling van het Huis van de Stad. De heer Sleddering was destijds als voorzitter van Trias een belangrijke motor achter het concept voor het Huis van de Stad. Ook in de raad en het college heeft de VVD zich daar destijds sterk voor gemaakt. Op de vooravond van de opdrachtverstrekking roept de VVD nu echter op tot een stop op de ontwikkeling. Wat gaat er dan gebeuren met Trias, met het huurcontract, met de bibliotheek en met het oude stadhuis? Die discussies moeten dan opnieuw worden gevoerd. Ook de steun van Onafhankelijk Rijswijk voor dit voorstel wekt verbazing. Die partij heeft in het college ruimschoots de tijd gehad om alternatieven aan te dragen voor het oude stadhuis. Waarom is daar toen dan niet voor gekozen?

De voorzitter geeft het woord aan de heer Kooy voor zijn betoog in tweede termijn.

De heer Kooy (PvdA) merkt op dat het gemakkelijk is om te bezuinigen over de rug van de zwakkeren in de samenleving. De PvdA is daar echter tegen. Zo is voorgesteld om de Ooievaarspas af te schaffen, maar dankzij die pas kunnen mensen deelnemen aan sport en cultuur. Bezuinigen mag ook niet gebeuren over de rug van de jeugd. Er is op verschillende plaatsen ruimte voor verbetering, met name op administratieve lasten en procedures. Er is door de raad gevraagd naar verschillende onderzoeken, maar daar zijn behoorlijk veel tijd en kosten mee gemoeid.

In de jeugdzorg komen veel probleemresultaatgebieden bij elkaar: als het niet goed gaat op school, als er problemen zijn in huis, en noem maar op. Daar moet rekening mee gehouden worden bij het zoeken naar maatregelen om de instroom te beperken. Kinderen mogen daar niet de dupe van worden. De PvdA is tegen het stoppen met de bouw van betaalbare woningen. Wat is nu het werkelijke probleem? Achterstallig onderhoud is een terecht zorgpunt, maar geen reden om te stoppen met nieuwbouw. De corporaties investeren ook buiten Rijswijk en zoeken ook nog steeds ruimte om te bouwen. Als zij er de voorkeur aan zouden geven om niet te investeren, wat zou er dan verder nog mogelijk zijn? De heer Kooy stelt voor dat er wordt gekeken naar wat er in 2030 en 2040 nodig zal zijn aan woningen en dat er daar vervolgens gericht op wordt gebouwd, inclusief betaalbare woningen. Gelet op de 90% bewoners van RijswijkBuiten die afkomstig zijn van buiten Rijswijk, is sociale woningbouw de meest efficiënte manier om de eigen Rijswijkse inwoners een plek te geven.

De PvdA sluit zich aan bij de wens van Gemeentebelangen Rijswijk om een doelgroepenbeleid na te streven. Dat verdient de voorkeur boven marktwerking. De business case voor bouwen in bestaand gebied is weliswaar anders dan die voor bouwen op aangekochte grond, maar met de huidige rentestanden en afschrijving is dat geen groot probleem.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Kooy maakt op uit de reactie van de wethouder sociaal domein dat zij de lange wachttijd tussen Wmo-aanvraag en indicatie erkent. In de meest schrijnende gevallen gaat het om een procedure van meer dan vier maanden. Heeft de wethouder de kwaliteit van de Wmo-zorg onder controle voor het komende jaar?

Over de pilot participatie is verwarring ontstaan. De wethouder gaf aan dat die pilot loopt. Zijn daar werkelijk 50 Rijswijkers bij betrokken? Geven die uitvoering aan werk of leerwerkprojecten of zit de pilot nog in de inventarisatiefase?

De PvdA heeft verschillende keren aangedrongen op een ambitieus werkgelegenheidsprogramma voor mensen die al langer op zoek zijn naar betaald werk. In Rijswijk zijn er vanuit de BBR voldoende werkgevers die klaar staan om mensen een nieuwe kans op werk te bieden. Zij zijn niet gebaat bij allerlei kleine projectjes die los van elkaar staan en elkaar deels overlappen. De PvdA wacht op een ambitieus, samenhangend plan, ook afgestemd op de nieuwe ontwikkelingen op de bedrijventerreinen. Is het college bereid om een dergelijk plan op te stellen? Hoe faciliteert de gemeente de omscholingstrajecten voor langdurig werkzoekenden?

De heer Kooy wijst op de wettelijke bepalingen voor procedures bij plannen en visies. Aan die procedures wordt vorm gegeven met de publicaties in Groot Rijswijk. Nu wordt het voorstel gedaan om het contract met Groot Rijswijk op te zeggen en alleen een digitale nieuwbrief te versturen. Kan de wethouder nagaan hoe een en ander geregeld is in Den Haag?

Het is belangrijk om aandacht te blijven schenken aan initiatieven vanuit de wijk. Het is geen goed idee om selectief en naar believen gebruik te maken van participatie in wijken. De PvdA wacht nog steeds op concrete plannen voor burgerparticipatie. Wanneer worden aan de raad voorstellen voor de uitwerking daarvan voorgelegd?

De heer Kooy vraagt het college om een reactie op de motie die hij indient over de buurthuiskamer.

Kan het college bevestigen dat na de betaling van het Huis van de Stad er nog volledige beschikking is over de Enecogelden?

Kan de wethouder een reactie geven op de vragen over de Regeling Specifieke Uitkering Sport?

Is de wethouder Wonen het eens met het standpunt dat er meer doelgroepenbeleid moet komen, met name om jongeren een kans te geven?

Kan de wethouder ingaan op de suggestie van slimme combinaties waar passend onderwijs en jeugdhulp bij elkaar komen?

Door de fracties van de PvdA, Beter voor Rijswijk, Rijswijks Belang en GroenLinks wordt de motie Buurthuis kamers in 2020 (M-I) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- het college in zijn coalitieakkoord de facilitering van de buurthuis kamers expliciet noemt;
- het college de buurthuis kamer een mooi voorbeeld noemt om cohesie in buurten en wijken te stimuleren;
- de buurthuis kamer in wijk Te Werve een voorbeeld was van een goed functionerende buurthuis kamer, maar helaas is verdwenen;
- de buurthuis kamer, niet te verwarren met het Buurthuis van de Toekomst, slechts marginaal aandacht krijgt in de begroting 2020;

overwegende dat:

- er een duidelijke behoefte bij inwoners is aan plekken in de wijk/buurt, waar men elkaar kan ontmoeten en anderszins activiteiten kan organiseren;
- verschillende maatschappelijke partners hebben aangeboden om mee te werken aan de realisatie van buurthuis kamers op verschillende locaties in Rijswijk;
- een buurthuis kamer kan bijdragen aan het vergroten van het eigen sociale netwerk van inwoners (jong en oud);

verzoekt het college om:

- in 2020 duidelijke stappen voorwaarts te zetten en samen met maatschappelijke partners enkele buurthuis kamers in Rijswijk te faciliteren;
- de gemeenteraad over de voortgang te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Weterings (Rijswijks Belang) voor zijn betoog in tweede termijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Weterings (Rijswijks Belang) sluit zich aan bij het betoog van Beter voor Rijswijk over lachgaspatronen. Rijswijks Belang heeft op 24 oktober ook gevraagd aan het college om het gebruik van lachgas in de openbare ruimte te verbieden. Het debat over de APV staat op de agenda van de raadsvergadering van december. Rijswijks Belang hoopt dan op steun van Beter voor Rijswijk in het opnemen van een bepaling over lachgasgebruik in de APV. Ook geprepareerde tassen, een actieplan rattenoverlast en een verbod op voederen kunnen wat Rijswijks Belang betreft in het kader van de APV aan de orde komen in december.

De heer Weterings geeft aan dat zijn fractie de motie over onderhoud in plaats van nieuwbouw heeft meeondertekend: eerst de achterstanden wegwerken in het bestaande woningareaal voordat er wordt geïnvesteerd in nieuwbouw.

In reactie op de opmerking van wethouder Keus dat goed moet worden omgegaan met het geld van de burgers geeft de heer Weterings aan dat er dus geen gekke uitgaven moeten worden gedaan aan bijvoorbeeld dure kunstwerken. De heer Weterings sluit zich ook aan bij de woorden van de wethouder over het klimaat. Dergelijke wereldproblemen kunnen niet lokaal worden opgelost. Daarvoor zijn eerst de wereldleiders aan zet.

De uitleg van de wethouder over de Enecogelden was helder. De wethouder is echter niet ingegaan op de uitgaven aan externe inhuur van (dag)voorzitters. Rijswijks Belang dient daarover een motie in.

Ook over het openbaar vervoer in de Muziekbuurt dient Rijswijks Belang een motie in. Kan de wethouder aangeven wanneer de uitkomst bekend wordt van de gesprekken die hij hierover voert?

De heer Weterings dankt wethouder Bentvelzen voor haar reactie op de vragen over de wijkwethouders. Het is goed dat dit is opgepakt.

Op de Gemeentewerf heeft een fantastische bijeenkomst over het groenbeheerplan plaatsgehad. De heer Weterings complimenteert de wethouder met de aanpak op die avond. Hij kijkt uit naar het uiteindelijke beheerplan.

Het college heeft in eerste termijn niet gereageerd op de suggestie voor een ouderenloket in het Huis van de Stad. Daarbij gaat het niet alleen om ouderen maar om excellente dienstverlening aan iedereen die niet goed kan omgaan met het digitale aanbod. De heer Weterings dient hierover een motie in.

Door de fracties van Rijswijks Belang en Beter voor Rijswijk wordt de motie Inhuur externe voorzitters minimaliseren (M-XV) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

- constaterende dat er bij presentaties, infoavonden en andere bijeenkomsten afkomstig van de gemeente Rijswijk geregeld externe dure voorzitters worden ingehuurd;
- overwegende dat de bedragen voor het inhuren van deze mensen schrikbarend hoog zijn en de rol van voorzitter/gespreksleider ook vervuld kan worden door een ambtenaar en/of wethouder;
- verzoekt het college hier nadrukkelijk mee aan de slag te gaan en alleen extern in te huren als het echt niet anders kan,

en gaat over tot de orde van de dag.

Door de fracties van Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk wordt de motie Openbaar vervoer terug voor 4.000 inwoners uit de Muziekbuilt (M-XVI) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er nog steeds heel veel ouderen, minder valide en invalide bewoners uit de Muziekbuilt snakken naar openbaar (bus) vervoer;

overwegende dat er een nieuwe situatie is ontstaan waar kansen liggen om het ov terug te krijgen in de Muziekbuilt aangezien er een nieuwe vervoerder (EBS) door Rijswijk is gaan rijden (bus 51);

verzoekt het college z.s.m. in gesprek te gaan met EBS en de schrijvende situatie voor te leggen hoe de situatie nu is, en een verzoek neer te leggen tot het opnemen van de Muziekbuilt (z.s.m.) in de route van de buslijn,

en gaat over tot orde van de dag.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Door de fracties van Rijswijks Belang en de PvdA wordt de motie Help
ouderen in het gemeentehuis/Huis van de Stad (M-XVII) ingediend.

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 7 november 2019,
gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- er ouderen met vragen met betrekking tot o.a. de digitalisering en of andere formulieren hulpvragen worden weggestuurd aan de balie van ons gemeentehuis en hiervoor naar Stervoorde (Welzijn) verwezen worden;
- onze ouderen daar alleen op maandag terechtkunnen;

overwegende dat de excellente dienstverlening waar het college zo naar streeft in onze ogen ook voor ouderen zou moeten gelden van maandag t/m vrijdag;

verzoekt het college, te onderzoeken of deze dienstverlening mogelijk is te verlenen in ons eigen gemeentehuis/nog te realiseren Huis van de Stad onder het mom van een "Ouderenloket"/excellentedienstverleningsloket,

en gaat over tot orde van de dag.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) voor haar betoog in tweede termijn.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) gaat allereerst in op wat de heer Van der Meij in tweede termijn heeft aangegeven. Het is erg gemakkelijk om besluiten over het oude stadhuis eenzijdig bij Onafhankelijk Rijswijk te leggen. Het waren bovendien andere tijden, waarin er geen interesse was vanuit de markt in het gebouw. Inmiddels is de markt veranderd en zijn dus ook de opties veranderd. Gelet op die opties is het niet eerlijk, transparant of betrouwbaar om naar een specifieke uitkomst toe te rekenen. Dat is wel gebeurd bij het bepalen van de nieuwe bestemming van het oude stadhuis.

De heer Dolmans (D66) geeft aan dat de business case is voorgelegd aan de raad. Welke berekeningen daarin kloppen dan niet?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) merkt op dat over de berekeningen destijds is gesproken in het debat over het Huis van de Stad. Een meerderheid van de raad heeft die van de hand gewezen. Bij die berekeningen zijn niet de nieuwbouwkosten voor Trias en de bibliotheek meegenomen. Evenmin is bij die berekening de eventuele verkoopopbrengst van de grond waar het Huis van de Stad op staat betrokken. Op die manier is toegerekend naar een sluitende business case.

De heer Dolmans (D66) geeft aan dat met het Huis van de Stad een oplossing is gevonden voor meerdere vraagstukken: meerdere organisaties die een probleem hadden met huisvesting worden daarin ondergebracht. De voordelen daarvan worden door Onafhankelijk Rijswijk anders beoordeeld dan door D66, en dat is verdedigbaar. De suggestie dat het college de business case vanuit kwade intenties gunstiger heeft doen toekomen, is echter onterecht. De heer Dolmans verzoekt mevrouw De Man om dat terug te nemen. Er is geen sprake van kwade opzet en van het toerekenen naar een bepaalde uitkomst.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) constateert dat er een verschil van inzicht is wat betreft "kwade intenties". Zij merkt verder op dat er geen win-situatie wordt bereikt met het tot stand komen van het Huis van de Stad. Het gaat om de huisvesting van gesubsidieerde instellingen, dus om broekzak-vestzak.

De heer Van der Meij (Gemeentebelangen Rijswijk) wijst erop dat voor de huisvesting van de bibliotheek huur wordt betaald aan een particuliere vastgoedeigenaar. Dat is dus geen broekzak-vestzak. De heer Van der Meij roept ertoe op om de discussie niet opnieuw aan te gaan maar het college te steunen in de uitvoering van het raadsbesluit.

De voorzitter verzoekt mevrouw De Man om door te gaan met haar betoog in tweede termijn.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) dankt wethouder Van de Laar voor zijn beantwoording van de vragen over het Museum Beschermde Bevolking. Ze benadrukt dat het museum de garage goed kan gebruiken en dat het daarom erg positief zou zijn als het museum de garage permanent in gebruik kon nemen.

De uitspraak van wethouder Keus dat er gezocht moet worden naar draagvlak voor de energietransitie is vreemd. Draagvlak moet voortkomen uit transparantie, betrouwbaarheid en inhoud in plaats van uit sentiment. Kan de wethouder hiermee instemmen of beschouwt hij draagvlak als een doel op zich?

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

In de begroting wordt het solidariteitspotje niet gescheiden van de Afvalstoffenheffing. Zo wordt er gegoocheld met cijfers en wordt er onder valse voorwendselen draagvlak gecreëerd. Wat is de mening van de wethouder over deze gedachtegang?

Onafhankelijk Rijswijk vindt dat de gelden in de parkeerreserve moeten terugvloeien naar de betalers. Mevrouw De Man is het eens met de VVD-woordvoerder dat een bepaald bedrag in de parkeerreserve gereserveerd moet worden voor onderhoud en verbeteringen, maar het restant moet terecht komen bij de automobilist. Die heeft veel ingeleverd als gevolg van versmallingen van wegen en de forse parkeerheffingen. Onafhankelijk Rijswijk wil dat het parkeerbeleid niet meer de functie heeft van melkkoe maar gericht is op kostendekkendheid. Dat is indertijd ook beloofd door een VVD-wethouder. Daarmee hoeft er ook niet meer gediscussieerd te worden over de besteding van het overschot in de parkeerreserve.

De motie over openbaar vervoer in de Muziekbuit is mede ingediend door Onafhankelijk Rijswijk. Hoe snel gaat de wethouder op dat punt actie ondernemen? Met het oog op de komende winterperiode zou het goed zijn als dat snel geregeld wordt.

Wat is de reactie van de wethouder op de kritiek van Onafhankelijk Rijswijk ten aanzien van de ondertunneling van de Beatrixlaan? De lobby daarvoor heeft hij erg snel opgegeven.

Met het plan voor een parkeergarage onder de stadhuisvijver wordt erg gemakkelijk omgegaan door het college. Het is ongehoord dat deze optie niet is meegenomen in de oorspronkelijke plannen en pas in de tweede fase van de uitvoering wordt bekeken. Besturen is vooruitzien, maar daarvan is op dit punt geen sprake. Het verbaast mevrouw De Man verder dat Beter voor Rijswijk dit punt laat liggen. Ooit voerde deze grote partij succesvol oppositie, maar als collegepartij laat zij steeds vaker standpunten varen, zoals op het punt van het AZC en nu de parkeergarage. Die parkeergarage was voor Beter voor Rijswijk toch een voorwaarde voor instemming met het plan voor het Huis voor de Stad?

De heer Kruger (Beter voor Rijswijk) wijst mevrouw De Man erop dat hij in zijn termijn aandacht heeft gevraagd voor die parkeergarage. Op het punt van het AZC is de afspraak gerespecteerd dat na drie jaar de stand van zaken zou worden bekeken. De meerderheid van de raad heeft na die drie jaar ingestemd met verlenging tot vijf jaar. Bovendien is afgesproken dat het gebied na die vijf jaar een andere bestemming krijgt. Als er dan nog opvang nodig is, kan een andere gemeente die gaan bieden.

De vergadering wordt geschorst van 21.10 tot 21.30 uur.

De voorzitter hervat de vergadering en geeft het woord aan wethouder Keus voor zijn antwoord in tweede termijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wethouder Keus reageert allereerst op de inbreng van GroenLinks, omdat de GroenLinks-woordvoerder aangaf het gevoel te hebben niet serieus te worden genomen door het college. Het overzicht met dekkingsvoorstellen waarover zij sprak, is pas op een zeer laat moment beschikbaar gesteld. Dat was niet de bedoeling en in die zin spijtig.

GroenLinks heeft met Wij. Rijswijk een motie ingediend over zero-based begroten. De wethouder staat sympathiek tegenover dat idee. In het kader van de interne planning en control cyclus en de Ontwikkelagenda bedrijfsvoering die gepresenteerd is in de auditcommissie streeft het college naar een nieuwe en betere manier van begroten. Daarmee moet inzicht in de bestedingen ontstaan voor de interne organisatie, maar ook voor de raad. De wethouder benadrukt dat zero-based hierbij een middel is. Transparantie is het doel.

Ten aanzien van de middelen kan ook gedacht worden aan een procesanalyse: een normatieve analyse van het proces van het opstellen van een begroting. De wethouder vraagt de indieners van de motie ruimte voor een voorstel op dit punt, waarbij zero-based begroten niet het doel is maar een middel. Hoewel de inzet in eerste instantie gericht is op de interne controle, wordt bij het toegankelijk maken van de begroting ook gekeken naar een breder publiek. Daarbij zal waarschijnlijk worden gekozen voor de digitale mogelijkheden van interactieve weergave van de begroting. Voor een discussie daarover is het echter nog te vroeg.

Mevrouw Pelzer (Wij. Rijswijk) vraagt of de wethouder in zijn voorstel zal uitgaan van het van de grond af opbouwen van de begroting in plaats van begroten op basis van de informatie van voorgaande jaren.

Wethouder Keus bevestigt dat dat de insteek zal zijn. Er wordt dan niet gekeken naar wat er was, maar naar wat er nodig is.

De wethouder vindt niet dat het college op het gebied van de energietransitie weifelend optreedt, zoals gesuggereerd is door GroenLinks. Het college werkt juist zeer zorgvuldig en rationeel op dit onderwerp. Dat gaat boven snelle besluiten en acties. De wethouder verbindt het verzoek van Wij. Rijswijk om een concreet voorstel met het verzoek van Beter voor Rijswijk om een onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van waterstof. Hij zegt toe een presentatie over dit onderwerp voor de raad te organiseren. De fractie van GroenLinks heeft amendementen ingediend over de budgetten voor biodiversiteit en jeugdzorg. In het kader van een verantwoord financieel beleid is het noodzakelijk dat amendementen vergezeld gaan van een dekkingsvoorstel. Dat is bij deze amendementen niet het geval. De wethouder daagt de indieners uit om voor de amendementen dekking aan te geven.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Mevrouw Alberts (GroenLinks) merkt op dat er ruimte op de begroting is om amendement A-I te dekken. Daarvoor kan in elk geval ruimte worden gevonden in de parkeerreserve. Bovendien wordt met amendement A-II juist ruimte gecreëerd voor de jaren 2022-2023.

Wethouder Keus constateert dat zijn beeld van een verantwoord financieel beeld verschilt van dat van GroenLinks. Er is geen financiële ruimte op de begroting en als die er wel zou zijn, dan zou die in het amendement moeten worden aangegeven. Het college ontraadt het aannemen van de amendementen.

De heer Kooy (PvdA) wijst erop dat het zeer aannemelijk is dat de Hugogelden beschikbaar komen. Op basis daarvan kan gericht worden gestuurd op de kosten van de jeugdzorg. De dekking op andere plekken in de begroting is zelfs nog veel zachter dan de toezegging van de overheid ten aanzien van de Hugogelden.

Wethouder Keus geeft de voorkeur aan het principe van voorzichtigheid: zolang het geld niet gegarandeerd is, wordt het niet opgenomen in de begroting.

De insteek voor de verhoging van de afvalstoffenheffing is beleidsmatig van aard, namelijk het principe dat de vervuiler betaalt. Een ander principe is dat de kosten van het afval ophalen ongeveer gelijk is aan de opbrengsten van de heffing. Op dit moment is het percentage kostendekkendheid 83%. Met de verhoging van de heffing stijgt het percentage naar 90%. Vanuit de financiële situatie van Rijswijk en het principe van de kostendekkendheid is die verhoging alleszins redelijk.

De punten in de motie Basis op orde (M-IX) worden al uitgevoerd door het college. Er ontbreekt zelfs een punt: het risicomanagement. Dat is ook een punt van afweging bij het aangaan van projecten. Het college ziet daarom geen reden om de motie over te nemen.

Het college ontraadt het aannemen van de motie Parkeerreserve (M-X). De kapitaallasten op de begroting worden voor een deel vanuit de Parkeerreserve gefinancierd. Als dat niet meer is toegestaan, ontstaat er een gat in de begroting waarvoor dekking moet worden aangegeven.

De wethouder zegt toe, in reactie op het verzoek van Gemeentebelangen Rijswijk, de uitleg over de ozb-opbrengsten niet-woningen schriftelijk naar de raad te sturen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

In reactie op de vraag van de PvdA-fractie over het inzetten van de Enecogelden voor het Huis van de Stad geeft de wethouder aan dat er een lijst investeringen is die de gemeente wil doen, waarvoor financiering wordt aangetrokken. De Enecogelden zijn een bron van waaruit financiering kan plaatsvinden. Vooral nog is het de bedoeling om die gelden te gebruiken om de financiële basis op orde te krijgen. Verder worden deze gebruikt om investeringen te doen die Rijswijk klaar maken voor de toekomst. De wethouder is het eens met de woorden van mevrouw De Man dat draagvlak een uitvloeisel is van transparantie, betrouwbaarheid en inhoud, niet een kwestie van sentiment. Draagvlak is ook geen doel op zich. Vanuit de fractie van Onafhankelijk Rijswijk is ook gevraagd naar het budget voor kwijschelding van afvalstoffenheffing, dat niet duidelijk naar voren komt in de begroting. Dat budget kan worden overgeheveld naar de gelden voor armoedebeleid, maar dat maakt voor de uitgaven niet wezenlijk uit. Dat is een broekzak-vestzakdiscussie.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Lugthart.

Wethouder Lugthart gaat verder in op de motie Parkeerreserve (M-X). Hij sluit zich aan bij wat wethouder Keus heeft gezegd over een gat in de begroting. Daarnaast is er een direct verband tussen parkeren en bereikbaarheid. Gelden uit de parkeerreserve worden ingezet om Rijswijk bereikbaar te houden. Het is ook alleszins verdedigbaar dat het parkeerbeleid geld oplevert: het gaat om het verdelen van schaarse ruimte. Als de raad besluit om de parkeerreserve niet in te zetten ten behoeve van de bereikbaarheid van Rijswijk, dan moet daarvoor op andere posten geld voor worden gevonden.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) constateert dat bepaalde maatregelen van het college niet bijdragen aan de bereikbaarheid van Rijswijk, zoals het versmallen van rijbanen. In die zin kan de parkeerreserve beter worden ingezet voor het accommoderen van automobilisten.

Wethouder Lugthart geeft aan dat dat ook gebeurt, juist door te investeren in de mobiliteitstransitie. Zonder een frequenter gebruik van ov en fiets, komt de automobilist in Rijswijk op een zeker moment vast te staan. Om die reden wordt geïnvesteerd in fietsenstallingen, bijvoorbeeld op het Eisenhowerplein. In dit verband is het de ambitie van het college om het autogebruik in Rijswijk niet te laten stijgen.

De wethouder merkt op dat hij niet afwijzend tegenover een onderzoek naar een parkeergarage onder de stadhuisvijver staat. Die garage zou dan gebruikt moeten worden om de parkeerdruk in het gebied rondom het Huis van de Stad te verlagen. Als de uitkomsten van het onderzoek positief zijn, dan ligt het voor de hand om tot uitvoering over te gaan.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om 15.00 uur

Vanuit de fractie van D66 is in relatie tot de dienstverlening gevraagd om slimmere, toegankelijker en duidelijkere taal te hanteren, betrouwbare antwoorden te geven en een hulpvaardige houding aan te nemen. Deze punten komen terug in een stuk dat onlangs is vastgesteld in het college. Rijswijk heeft in het kader van de Specifieke uitkering voor sport een aantal aanvragen gedaan, zowel voor de sporthal als voor de renovatie van de toplaag.

Door Rijswijks Belang is een motie ingediend over een ouderenloket/excellente dienstverlening. Op dit moment is bij de Stichting Welzijn Rijswijk een ouderenadviseur beschikbaar die de door Rijswijks Belang beoogde taak uitvoert. Wat betreft excellente dienstverlening vindt de wethouder dat alle loketten aan die voorwaarde voldoen. De ambitie van het college is daar ook op gericht. Dat moet niet alleen gelden voor ouderen, maar voor alle Rijswijkse bewoners. Dat sluit aan op het streven naar een goede toegankelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening.

De wethouder geeft aan dat hij goed op de hoogte is van de ov-situatie in de Muziekbuur. Het vinden van een oplossing van die situatie kost tijd, hoe ongewenst dat ook is. De ingediende motie draagt niet bij aan het vinden van zo'n oplossing. Om die reden ontraadt de wethouder het aannemen van motie M-XVI. Zodra er een oplossing is gevonden, wordt de raad daar uiteraard van op de hoogte gesteld.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) vraagt de wethouder om een reactie op haar vragen over de ledverlichting bij sportvelden. Op welke termijn wordt die toezegging nagekomen?

Wethouder Lugthart geeft aan dat de verlichting op de sportvelden nog niet is afgeschreven. De sportvelden zelf waren wel afgeschreven en daarom zijn die vervangen. Zodra het tijd is om de verlichting te vervangen, wordt daar hoogstwaarschijnlijk ledverlichting geplaatst.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) constateert dat de wethouder terugkomt op zijn toezegging dat de verlichting tegelijk met de velden zou worden vervangen.

Wethouder Lugthart kan zich die toezegging niet herinneren en kan zich in de huidige financiële situatie ook niet voorstellen dat verlichting wordt vervangen die nog niet is afgeschreven.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Bentvelzen voor haar antwoord in tweede termijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wethouder Bentvelzen benadrukt dat het college de jeugdzorg heel serieus neemt. De wethouder zal ook gevolg geven aan de oproep van de VNG om op 18 november naar de Tweede Kamer te gaan om de begrotingsbehandeling Jeugd bij te wonen. In reactie op de inbreng van mevrouw Pelzer geeft de wethouder aan dat zij in gesprek blijft met de raad over de ontwikkelingen en de te nemen acties. Zowel regionaal als lokaal worden allerlei maatregelen en acties uitgezet. Het college moet echter wel de tijd krijgen om de uitwerking daarvan op een rij te zetten. In Utrecht wordt bijvoorbeeld door maatregelen een besparing van 30% behaald, zoals naar voren is gebracht door D66. Dergelijke maatregelen worden door de wethouder grondig bezien en overgenomen als dat mogelijk is.

Het spoedappel dat door de H10 is gedaan, betreft een toelichting van het vonnis. Dat gaat dus niet over uitstel. Verdere informatie hierover staat in de IB-brief over het inkoopproces jeugdhulp 2020-2024 die in de middag van 7 november gestuurd is naar de raad.

De motie Gericht voorkomen is beter dan genezen (M-VI) die is ingediend door GroenLinks is in lijn met wat al wordt gedaan door het college op het punt van de toegang, de kostenaanpak, de lopende innovaties en de herinrichting van de preventie. Verder staat niet in de motie hoe een onderzoek zou moeten worden uitgevoerd, wat de basis van het plan van aanpak zou moeten zijn en hoe dat gefinancierd zou moeten worden. Daarom ontraadt het college het aannemen van deze motie, hoe sympathiek die ook is.

Mevrouw Koopman (D66) wijst erop dat de motie gericht is op de Rijswijkse situatie. De indruk bestaat dat er te veel in algemene zin gekeken wordt naar oorzaken. Het onderzoek is bedoeld om specifiek inzicht te krijgen in de vraag naar jeugdzorg in Rijswijk.

Mevrouw Kistemaker (GroenLinks) sluit zich daarbij aan.

De heer Van Enk (CDA) vindt het belangrijk om de inzet te richten op vermindering van de instroom. De jeugdzorg is bedoeld voor kinderen die daarop aangewezen zijn. De heer Van Enk pleit er daarom voor om niet opnieuw weer onderzoek te gaan doen.

Wethouder Bentvelzen geeft aan dat het de inzet van het college is om juist aan de voorkant van de jeugdzorg maatregelen te nemen, dus gericht op de instroom.

De wethouder heeft begrip voor de oproep van de VVD om concrete actie te ondernemen, bijvoorbeeld door de Ooievaarspas stop te zetten. Het is echter belangrijk om een integrale afweging te maken van alle armoedemaatregelen in Rijswijk. Die keuze moet in debat met de raad gemaakt worden. Daarbij moet bekend zijn welke maatregelen al dan niet effectief zijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De wethouder ontraadt het aannemen van de VVD-motie Kostenbesparing sociaal domein (M-VIII). Er wordt al nauwlettend gekeken naar verwijzingen, en een real-time rapportage (op casusniveau) is op dit moment niet mogelijk. Het punt in de motie over de jeugdhulp komt overeen met de ontwikkelingen die in gang zijn gezet om de toegang te beperken; er is ingezet op een splitsing tussen toeleiding en hulpverlening. Verder is gestart met een team dat de toeleiding doorontwikkelt naar een verwijzingsteam. Daar wordt in Rijswijk dus al aan gewerkt. Ook wordt al ingezet op wijkgericht en vindplaatsgericht werken door monitoring, zodat de behoefte aan ondersteuning, begeleiding of hulp op school- en wijkniveaus in kaart wordt gebracht. In reactie op de andere punten in de motie geeft de wethouder aan dat in 2019 ervoor gekozen is om in de Wmo resultaatgericht te gaan werken. Daarin speelt monitoring een belangrijke rol. Vijfjaarsindicaties worden in dat verband vooral voor huishoudelijke aanvragen afgegeven, maar bijna niet voor aanvragen voor begeleiding vanuit de Wmo. De laatste opdracht in de motie is niet uitvoerbaar.

De wethouder onderschrijft de uitspraak van de PvdA-woordvoerder dat kinderen niet de dupe mogen worden van de ingrepen in de jeugdzorg. De enquête participatie is uitgezet onder de hele doelgroep: trede 1 en 2. Dat is een veel grotere groep dan de 50 mensen waarop de pilot gericht is. De pilot is van start gegaan; momenteel wordt actief gekeken naar wat nodig is om deze mensen te laten participeren.

Mevrouw Van Nunen (PvdA) vraagt of voor het einde van het jaar de uitkomsten van de enquête beschikbaar kunnen komen.

Wethouder Bentvelzen zegt toe dat die uitkomsten zo snel mogelijk worden toegestuurd, maar kan daarvoor nog geen precieze datum noemen. In reactie op het verzoek van de PvdA om een werkgelegenheidsprogramma voor Rijswijkse werkzoekenden geeft de wethouder aan dat er een aanpak is voor werkzoekenden langs de lijn van het LSA, het Lokaal Sociaal Akkoord. Dit LSA wordt in 2020 geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn de input voor de nieuwe Kadernota, waarna een uitvoeringsagenda wordt opgesteld. De antwoorden op de vragen over de Wmo in het kader van artikel 44 worden zeer binnenkort, binnen een week, naar de raad gestuurd. Het is de inzet van alle wethouders om als wijkwethouder bewonersvergaderingen bij te wonen, ook in de avonduren.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Besteman-De Vries voor haar antwoord in tweede termijn.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Wethouder Besteman-De Vries gaat allereerst in op de opmerkingen van de heer Kruger over eenzaamheid. Naar schatting zijn zo'n 18.000 Rijswijkers in meer of mindere mate eenzaam, hetgeen zorgelijk is. De PvdA heeft op dit punt de motie Buurthuis kamers in 2020 (M-I) ingediend. Dat is een instrument dat prominent in het coalitieakkoord staat om eenzaamheid te bestrijden. Het college neemt dan ook de strekking van de motie over. De wethouder wil echter eerst input krijgen vanuit het werkveld van het welzijnsbeleid. Daarop volgt dan wel zo snel mogelijk actie.

De wethouder is het eens met wat in de door GroenLinks ingediende motie Inclusief beleid zonder uitsluiting (M-II) staat. Op de eerste pagina van het coalitieakkoord staat al dat Rijswijk een inclusieve gemeente moet zijn. Om dat te bereiken, zijn inmiddels stappen gezet. In de brief over het regenboogbeleid, die voor de zomer naar de raad gestuurd is, staat ook dat inclusief beleid op elk beleidsterrein wordt meegenomen. De motie is vanuit dit oogpunt overbodig.

De wethouder is het ook eens met het uitgangspunt dat mevrouw Pelzer hanteert voor het toekennen van subsidies: geen instellingen maar activiteiten financieren. Het is goed dat dat vorm kan krijgen in de nieuwe subsidieverordening.

Op het punt van jeugd en onderwijs is door de PvdA-woordvoerder gevraagd wat het college bedoelt met slimme combinaties, passend onderwijs en jeugdhulp. De wethouder geeft daarvan een aantal voorbeelden. Op scholen wordt gewerkt met maatjes in het jeugdteam om de combinatie van onderwijs en jeugdzorg te versterken. Het schoolmaatschappelijk werk speelt een belangrijke rol. Verder wordt een pilot uitgevoerd, naar aanleiding van een CDA-motie, vanuit het streven naar een betere inzet op preventie en het voorkomen van problemen. Aan het einde van het schooljaar zijn daarvan de eerste resultaten te verwachten.

De wethouder benadrukt dat het college inzet op meedoen door alle bewoners van Rijswijk. Iedereen hoort erbij. De wethouder parafraseert de woorden van mevrouw Koopman van de D66-fractie: dat is het Rijswijk van de toekomst.

De voorzitter geeft het woord aan wethouder Van de Laar voor zijn reactie in tweede termijn.

Wethouder Van de Laar gaat in op de inbreng van de heer Van Enk over de verdeling van woningen in het middensegment. In de Rijswijkse Huisvestingsverordening is geen vergunningplicht voor middenhuur opgenomen. In andere gemeenten die deelnemen aan de Woontafel (waaronder Den Haag, Zoetermeer en Delft) is dat wel gedaan. In 2020 kan Rijswijk daaruit lering trekken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Op het punt van lokaal maatwerk in het toewijzen van woningen is geregeld dat Rijswijkers voorrang krijgen bij nieuwbouwprojecten. Uit hoofde van die regeling zouden Rijswijkse senioren die een eengezinswoning achterlaten, op de Benedictuslocatie voorrang moeten krijgen op senioren die afkomstig zijn uit andere gemeenten in de regio. Die nieuwe voorrangsregels zouden vanaf 1 januari 2020 in werking moeten treden.

Door de CDA-fractie is de motie Gemeentelijk woningbezit (M-XIV) ingediend waarmee wordt beoogd dat de gemeente woningen in het middensegment in beheer gaat nemen en gaat verdelen aan doelgroepen die daar echt behoefte aan hebben. De wethouder is het eens met het streven naar meer beschikbaarheid van woningen in het middensegment. Daarvoor zijn echter nog voldoende instrumenten voorhanden. Zo kunnen er gesprekken gevoerd worden met projectontwikkelaars over het bouwen van woningen in het middensegment, zeker als het gaat om gemeentelijke gronden. De beleidswijziging die bij motie wordt voorgesteld is bovendien zo radicaal dat daar uitgebreider over gesproken moet worden, bijvoorbeeld bij de behandeling van het addendum op de Woonvisie in januari/februari 2020. Om die reden ontraadt de wethouder het aannemen van deze motie.

Het is de wethouder duidelijk waartoe de motie Onderhoud in plaats van nieuwbouw (M-XIII) oproept: bekijken of bestaande en nieuwe nieuwbouwprojecten moeten worden voortgezet. De wethouder constateert dat er in de raad ook veel steun is voor die oproep. Hij is het eens met de gedachte dat er in Rijswijk allereerst gebouwd moet worden voor de Rijswijkse inwoners. Er staan 1.800 Rijswijkers ingeschreven voor een sociale huurwoning en zij moeten gemiddeld 55 maanden lang wachten op een woning. Er zijn echter ook veel Rijswijkers die al in een huurwoning wonen. Die woningen moeten goed onderhouden worden en energiezuinig worden gemaakt. Bepalingen daarover staan in de prestatieafspraken die het college met de corporaties wil vastleggen. In die zin kan het college meegaan met de ingediende motie. De wethouder wil daar echter nog wel een specifieke duiding aan geven.

Ten aanzien van majeure projecten als De Bogaard en de Plaspoelpolder zijn prestatieafspraken gemaakt met concrete percentages. De wethouder is bereid om daar kritisch naar te kijken in de lijn van de motie: moet daaraan worden vastgehouden? De wethouder gaat het gesprek daarover aan met de corporaties, in de lijn van "voor zover het gaat om de uitgifte van grond door de gemeente, is sociale woningbouw niet het eerste waar de gemeente aan denkt". Bij kleinere projecten, zoals de leegstaande Bomansschool, waar mogelijk woon-zorgconcepten worden gerealiseerd, of de transformatie van Te Werve wil de wethouder vrijheid van handelen houden, zodat het mogelijk blijft om een gemêleerd woonbestand tot stand te brengen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Van Enk (CDA) merkt op dat de motie ongenueanceerd moet worden opgevat. Dat laat onverlet dat daarop uitzonderingen kunnen worden gemaakt, zoals de voorbeelden die de wethouder noemt. In het algemeen is de boodschap echter: Rijswijk stopt op de majeure locaties met nieuwbouw van sociale woningen ten gunste van investeringen in het onderhoud van het bestaande Rijswijkse woningbestand.

Wethouder Van de Laar geeft aan dat het college de motie met die nuancering kan overnemen.

In reactie op de vraag naar de gasleidingen in Oud-Rijswijk geeft de wethouder aan dat er gesprekken worden gevoerd met Stedin. Daar ligt de verantwoordelijkheid voor beheer, inspectie en vervanging.

De wethouder sluit zich aan bij het ongenoegen van de GroenLinks-fractie over single use plastic. Met verenigingen en ondernemers wordt bezien, hoe het gebruik daarvan zoveel mogelijk kan worden teruggebracht.

Voor het in balans houden van bomen en natuur is beleid vastgesteld. Er is geen reserve meer waar daarvoor apart geld wordt gereserveerd. Het idee is dat dit meegenomen wordt in de begroting van projecten.

Door de VVD-fractie is de motie Avalex (M-XI) ingediend. Daarin worden governance en inhoud aan elkaar verbonden. In de brief van het college aan de raad over dit onderwerp wordt juist gesteld dat de aandacht van de opdrachtgevers niet moet uitgaan naar governance maar naar het ontwikkelen van beleid voor nascheiding. Daarmee is overigens ook niet gezegd dat HNI moet worden stopgezet. De overtuiging is dat inwoners gefaciliteerd moeten worden in het scheiden van afval. De wethouder ontraadt daarom het aannemen van de motie.

Door GroenLinks is de motie Donker waar het kan, licht waar het moet (M-IV) ingediend. De wethouder is bereid om deze motie over te nemen als hij de ruimte krijgt om die toe te passen bij de vervanging van de armaturen.

In reactie op de vraag van Gemeentebelangen Rijswijk over het Wilhelminapark antwoordt de wethouder dat het de bedoeling wordt dat daar lichte horeca wordt gerealiseerd. Het temporiseren van de ontwikkeling van het Wilhelminapark zou in 2020 een kostenreductie van €15.000 tot gevolg hebben. In het licht van de lange termijn van afschrijvingen is dat bedrag te verwaarlozen. Het college kiest er daarom voor om door te gaan met het Wilhelminapark.

Op het punt van wonen is de wethouder het eens met de oproep van de PvdA-fractie om jongeren een betere kans te geven op de woningmarkt. Ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten en andere spoedzoekers in de gemeente Rijswijk heeft de wethouder oprecht om een reactie gevraagd. Het college werkt aan een beleidsregel daarvoor en kan alle input gebruiken.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Weterings (Rijswijks Belang) geeft aan dat hij prioriteit wil geven aan jongeren en senioren wat woningen in het Havengebied betreft. De wethouder heeft zelf aangegeven, in antwoord op vragen van Gemeentebelangen Rijswijk en Rijswijks Belang (23 april 2018/26 juni 2018), dat hij beleid voor microwoningen in dat gebied in voorbereiding had.

Wethouder Van de Laar geeft aan dat die plannen gemaakt worden. De spoedzoekers vallen uiteen naar negen doelgroepen, waaronder mensen die gescheiden zijn, jongeren en arbeidsmigranten. Daarvoor wordt een beleidsregel gemaakt. Dat laat onverlet dat jongeren en starters op de woningmarkt ruimte moeten krijgen in de middenhuur, maar ook in woningen in het Havengebied. Daarvoor moet eerst het ontwikkelkader met elkaar worden besproken en vastgesteld.

De voorzitter gaat in op de motie Stopzetten overeenkomst Groot Rijswijk (M-XII) die is ingediend door de VVD-fractie. Hij kan zich de overwegingen goed voorstellen, maar vindt het te vroeg om op basis daarvan het contract op te zeggen. De voorzitter zegt toe een voorstel naar de raad te sturen met de voor- en nadelen van het opzeggen van de overeenkomst.

De vergadering wordt geschorst van 23.00 uur tot 23.15 uur.

De voorzitter hervat de vergadering.

In stemming komt het amendement Dekkingsvoorstel biodiversiteit (A-I).

Mevrouw Woudstra (D66) geeft in een stemverklaring aan dat D66 biodiversiteit beschouwt als een belangrijke mogelijkheid om Rijswijk groener te maken. Eerst moet echter de basis op orde zijn. Ook heeft het college aangegeven dat dit punt wordt meegenomen in het beleid. D66 stemt daarom tegen het amendement. Als er extra geld komt, dan moet het wel hieraan worden uitgegeven.

De heer Van Bemmelen (Wij. Rijswijk) vindt het een sympathiek amendement maar heeft er voldoende vertrouwen in dat de wethouder het punt diversiteit oppakt in het groenbeheerplan. Wij. Rijswijk stemt daarom tegen.

De voorzitter concludeert dat het amendement A-I met 5 stemmen voor en 26 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fractie van GroenLinks voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt het amendement Stelpost Jeugd (A-II)

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Dolmans (D66) geeft in een stemverklaring aan dat D66 het amendement weliswaar sympathiek vindt en vragen blijft hebben over de mogelijke inkomsten op langeretermijncontracten na 2020, maar de argumentatie van de wethouder voor prudent begroten toch doorslaggevend vindt. D66 stemt daarom tegen.

De voorzitter concludeert dat het amendement A-II met 8 stemmen voor en 23 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van GroenLinks, de PvdA en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt de motie Buurthuis kamers in 2020 (M-I).

Mevrouw Van Nunen (PvdA) verzoekt om een hoofdelijke stemming.

De heer Van Enk (CDA) geeft in een stemverklaring aan dat hij verbaasd is dat de motie in stemming wordt gebracht. Hij begreep uit het antwoord van de wethouder dat het college precies doet waar om gevraagd wordt. Het CDA stemt tegen omdat het de motie overbodig vindt.

De heer El Majjaoui (Wij. Rijswijk) wijst erop dat de wethouder de strekking van de motie heeft overgenomen. Hij heeft vertrouwen in de uitvoering en vindt de motie daarom overbodig. Wij. Rijswijk stemt daarom tegen de motie.

De heer Van der Meij (Gemeentebelangen Rijswijk) sluit zich aan bij de stemverklaring van de heer Van Enk. Hij vindt het zonde dat de PvdA om een hoofdelijke stemming heeft gevraagd omdat dat overbodig is. Gemeentebelangen Rijswijk stemt tegen.

Mevrouw Van Nunen	voor
De heer Oelen	tegen
De heer Paredes Sanchez	tegen
Mevrouw Pelzer	tegen
Mevrouw Schröter-Haas	tegen
De heer Sleddering	tegen
De heer Veerman	tegen
De heer De Vries	voor
De heer Weterings	voor
De heer Wit	voor
Mevrouw Woudstra	tegen
Mevrouw Alberts	voor
Mevrouw Van Amerongen	tegen
De heer Van Bemmelen	tegen
De heer Van der Berg	voor

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De heer Braam	voor
De heer Cupedo	voor
De heer Dolmans	tegen
De heer Van Enk	tegen
De heer Ezinga	tegen
Mevrouw Kames	voor
Mevrouw Kistemaker	voor
Mevrouw Koegler-Böhm	tegen
Mevrouw Koopman	tegen
Mevrouw Van der Kooij	voor
De heer Kooy	voor
De heer Kruger	voor
De heer El Majjaoui	tegen
Mevrouw De Man	voor
De heer Van der Meij	tegen
Mevrouw De Mooij	tegen

De voorzitter concludeert dat de motie met 14 stemmen voor en 17 stemmen tegen is verworpen.

Motie M-II (Inclusief beleid zonder uitsluiting) wordt aangehouden.

Motie M-III (Zero-based begroten met burgers) wordt aangehouden.

Motie M-IV (Donker waar het kan, licht waar het moet) is overgenomen door het college.

In stemming komt de motie Eerlijke verdeling lokale lasten (M-V).

De heer Dolmans (D66) geeft aan dat zijn fractie vindt dat heffingen kostendekkend moeten zijn en dat inkomenspolitiek niet via heffingen moet worden bedreven. De fractie van D66 stemt daarom tegen de motie.

De voorzitter concludeert dat motie M-V met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de PvdA en GroenLinks voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

Motie M-VI (Gericht voorkomen is beter dan genezen) wordt aangehouden.

In stemming komt de motie Afvalstoffenheffing (M-VII).

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De voorzitter concludeert dat motie M-VII met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de VVD, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt de motie Concrete maatregelen ten behoeve van kostenbeheersing in het sociaal domein (M-VIII).

Mevrouw Koopman (D66) geeft in een stemverklaring aan dat haar fractie een aantal maatregelen in de motie niet kan steunen. Daarom stemt D66 tegen.

De voorzitter concludeert dat motie M-VIII met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de VVD, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt de motie Basis op orde (M-IX).

De voorzitter concludeert dat motie M-IX met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de VVD, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt de motie Parkeerreserve (M-X).

De voorzitter concludeert dat motie M-X met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de VVD, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

In stemming komt de motie Optimale combinatie governance en beleid bij Avalex (M-XI).

De voorzitter concludeert dat motie M-X met 7 stemmen voor en 24 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van de VVD, Rijswijks Belang en Onafhankelijk Rijswijk voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

Motie M-XII (Stopzetten overeenkomst Groot Rijswijk) wordt ingetrokken.

Motie M-XIII (Onderhoud en energiematregelen in plaats van nieuwbouw sociale sector) is overgenomen.

Vastgesteld verslag van de vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

Motie M-XIV (Betaalbare woningen voor leraren, verplegers en politieagenten) is overgenomen.

In stemming komt de motie Inhuur externe voorzitters minimaliseren (M-XV).

De voorzitter concludeert dat motie M-XV met 12 stemmen voor en 19 stemmen tegen is verworpen, met de stemmen van de fracties van Beter voor Rijswijk, Gemeentebelangen Rijswijk, OR, de PvdA en Rijswijks Belang voor en de stemmen van de overige fracties tegen.

Motie M-XVI (Openbaar vervoer terug voor 4.000 inwoners uit de Muziekbuurt) wordt aangehouden.

Motie M-XVII (Help ouderen in het gemeentehuis/Huis van de Stad) is overgenomen.

In stemming komt het raadsvoorstel Tweede halfjaarrapportage 2019.

De voorzitter constateert dat het raadsvoorstel met 23 stemmen voor en 8 stemmen tegen is aangenomen, met de stemmen van de fracties van GroenLinks, Onafhankelijk Rijswijk en de PvdA tegen en de stemmen van de overige fracties voor.

In stemming komt het raadsvoorstel Tweede Begrotingswijziging en de Wijziging investeringskredieten.

De voorzitter constateert dat het raadsvoorstel met 25 stemmen voor en 6 stemmen tegen is aangenomen, met de stemmen van de fracties van GroenLinks en Onafhankelijk Rijswijk tegen en de stemmen van de overige fracties voor.

In stemming komt het raadsvoorstel Begroting 2020.

Mevrouw De Man (Onafhankelijk Rijswijk) geeft in een stemverklaring aan dat haar fractie tegen de begroting zal stemmen. Er zijn nog te veel risico's en financiële onzekerheden om ermee akkoord te kunnen gaan.

De heer Kooy (PvdA) geeft aan dat zijn fractie voor de begroting stemt om het college vertrouwen te geven. De uitspraken van het college zijn een stuk genuanceerder dan die van een aantal fracties. De PvdA wil dat steunen en kijkt vooruit naar de samenwerking en de invulling van de stukken.

De heer Weterings (Rijswijks Belang) geeft aan voor de begroting te zullen stemmen. Hij wenst het college veel succes.

Vastgesteld verslag van de
vergadering van de

RIJSWIJKSE GEMEENTERAAD

Gehouden op donderdag 7 november 2019 om
15.00 uur

De voorzitter constateert dat het raadsvoorstel met 25 stemmen voor en 6 stemmen tegen is aangenomen, met de stemmen van de fracties van GroenLinks en Onafhankelijk Rijswijk tegen en de stemmen van de overige fracties voor.

Hiermee wordt de vergadering om 23.46 uur gesloten.

Verslag (on)gewijzigd vastgesteld door de raad van de gemeente Rijswijk in zijn vergadering van 17 december 2019

M.J. Bezuijen, voorzitter.

J.A. Massaar, griffier